

Р А Х Б А Р И Й Х У Ж Ж А Т

**Телекоммуникация транспорт тармоғини тезкор-техник
бошқариш технологик жараёни (алгоритмлари)**

Ўзбекистон Республикаси алоқа, ахборотлаштириш ва телекоммуникация
технологиялари давлат қўмитаси

Тошкент

Сўз боши

1 «UNICON.UZ» - Фан-техника ва маркетинг тадқиқотлари маркази давлат унитар корхонаси («UNICON.UZ» ДУК) томонидан ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН

2 Ўзбекистон Республикаси алоқа, ахборотлаштириш ва телекоммуникация технологиялари давлат қўмитасининг Телекоммуникация технологиялари ва хизматлари бўлими томонидан КИРИТИЛГАН

3 Ўзбекистон Республикаси алоқа, ахборотлаштириш ва телекоммуникация технологиялари давлат қўмитасининг 2013 йил 2 апрелдаги 158-сон буйруғи билан ТАСДИҚЛАНГАН

4 БИРИНЧИ МАРТА КИРИТИЛГАН

Ушбу хужжатнинг амалга киритилиши билан Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги қуидаги хужжатлар амал қилишини тўхтатади:

- Технологический процесс (алгоритмы) оперативно-технического управления первичной сетью;
- Система оперативно-технического управления междугородними связями (СОТУМС) министерства связи СССР. Часть 1;
- Алгоритм работы подразделений СОТУМС при проведении плановых и внеплановых ремонтно-настроочных работ на первичной сети.

Ушбу хужжат Ўзбекистон Республикаси алоқа, ахборотлаштириш ва телекоммуникация технологиялари давлат қўмитасининг рухсатисиз тўлиқ ёки қисман қайта ишлаб чиқилиши, кўпайтирилиши ва тарқатилиши мумкин эмас

Мундарижа

1	Кўллаш соҳаси.....	1
2	Норматив ҳаволалар	1
3	Атамалар, таърифлар ва қисқартмалар.....	2
4	Умумий қоидалар	4
5	Назорат қилинадиган обьектларнинг авариясида ШХАТТБТ бўлинмаларининг иш алгоритми	8
6	Назорат қилинадиган обьектлар шикастланганда ШХАТТБТ бўлинмаларининг иш алгоритми	21
7	Назорат қилинадиган обьектларнинг огоҳлантирувчи ҳолатида ШХАТТБТ бўлинмаларининг иш алгоритми	32
8	Назорат қилинадиган обьектлар тикланганда ШХАТТБТ бўлинмаларининг иш алгоритми	43
9	Телекоммуникациялар тармоғидаги авариялар ва табиий оғатларда ШХАТТБТ бўлинмаларининг иш алгоритми	52
10	Режага оид, режадан ташқари таъмирлаш-созлаш ва тезкор ишларни ўтказишида ШХАТТБТ бўлинмаларининг иш алгоритми	53
11	Истеъмолчилар билан ўзаро ишлаганда ШХАТТБТ бўлинмаларининг иш алгоритми	66
A илова (мажбурий) «Ўзбектелеком» АҚ телекоммуникация тармоғини тезкор-техник бошқариш тизими	69	
B илова (мажбурий) «Ўзбектелеком» АҚ филиалининг телекоммуникация тармоғидаги аварияларда хабар бериш схемаси.....	70	
C илова (мажбурий) Назорат қилинадиган обьектлар ҳолати индексларининг рўйхати	71	
D илова (тавсия этиладиган) «Ўзбектелеком» АҚ телекоммуникациялар тармоғидаги аварияларда хабар бериш схемаси	72	
E илова (мажбурий) «Ўзбектелеком» АҚ тармоғида ТСИ ўтказилганда алоқаларнинг ёпилганлиги тўғрисида истеъмолчига хабар бериш шакли	73	
Библиография	74	

Р А Х Б А Р И Й Х У Ж Ж А Т

Телекоммуникация транспорт тармоғини тезкор-техник бошқариш технологик жараёни (алгоритмлари)*

Технологический процесс (алгоритмы) оперативно-технического управления телекоммуникационной транспортной сетью

Амалга киритиш санаси 2013-04-08

1 Кўллаш соҳаси

Ушбу раҳбарий ҳужжат Ўзбекистон телекоммуникация тармоқлари-нинг барқарор ишлашини таъминлашга қўйиладиган талабларни, шунингдек телекоммуникация транспорт тармоғини тезкор-техник бошқариш тизимидағи бўлинмаларнинг ишини ташкил қилиш тартибини белгилайди.

Раҳбарий ҳужжат телекоммуникация транспорт тармоғининг тезкор-техник бошқарувини таъминловчи алоқа, ахборотлаштириш ва телекоммуникация технологиялари соҳасидаги корхоналар, ташкилотлар ходимларига тааллуқлидир.

2 Норматив ҳаволалар

Ушбу раҳбарий ҳужжатда қўйидаги норматив ҳужжатларга ҳаволалардан фойдаланилган:

O‘z DSt 2818:2014 Телекоммуникациялар тармоқлари. Атамалар ва таърифлар

- (Хатбоши қўшимча равища киритилган, 1-сон ўзгар.)
- (Хатбоши чиқариб ташланди, 1-сон ўзгар.)

RH 45-190:2009 «Шаҳарлараро алоқа линиялари, трактлари ва каналларининг иш сифати тўғрисида ҳисобот» 62-алоқа (линиялар) шаклига йўриқнома

RH 45-203:2008 Ўзбекистон Республикаси транспорт тармоғи трактлари ва каналларининг тўхтаб қолишларини ҳисобга олиш ва таҳлил қилиш бўйича ЛАЦ ҳужжатларини юритиш тартиби тўғрисида йўриқнома

RH 45-231:2012 Айланиб ўтиш ва алмаштириш графикларини тузиш ва тезкор-техник бошқарув тизимидағи бўлинмалар ва истеъмолчиларга етказиш тартиби

RH 45-232:2012 Ўзбекистон Республикаси телекоммуникация транс-

* 1-сон ўзгартиш билан, АТК Вазирлигининг 2015 йил 19 ноябрдаги 297-сон буйруғи билан тасдиқланган

порт тармоғида телевидение ва овозли эшиттириш тармоқларининг узатиш линиялари, узатиш тизимлари ва каналларида таъмирлаш-созлаш ишлари-ни режалаштириш ва ташкил қилиш тартиби

RH 45-250:2012 XШАТТБТ технологик хужжатларини юритиши бўйича йўриқнома

Изоҳ - Ушбу раҳбарий хужжатдан фойдаланилганда ҳавола қилинган норматив хужжатларнинг Ўзбекистон ҳудудида амал қилишини жорий йилнинг 1 январигача бўлган ҳолати бўйича тузилган тегишли кўрсаткич ва жорий йилда эълон қилинган тегишли ахборот кўрсаткичлари бўйича текшириш мақсадга мувофиқдир. Агар ҳавола қилинган хужжат алмаштирилган (ўзгартирилган) бўлса, у ҳолда ушбу хужжатдан фойдаланилганда алмаштирилган (ўзгартирилган) хужжатга амал қилиш лозим. Агар ҳавола қилинган хужжат алмаштирилмасдан бекор қилинган бўлса, у ҳолда унга ҳавола қилинган қоида, ушбу ҳаволага тааллуқли бўлмаган қисмида қўлланилади.

3 Атамалар, таърифлар ва қисқартмалар

3.1 Ушбу раҳбарий хужжатда О‘з DSt 2818 бўйича атамалар қўлланилган.

(Янги таҳрир, 1-сон ўзгар.)

3.2 Ушбу раҳбарий хужжатда қуидаги қисқартмалардан фойдаланилади:

АК	- акциядорлик компанияси
АПГ	- авария-профилактика груҳи
АРЎ	- аналог-рақамли ўзгартиргич
ЎзТТ АБТ	- Ўзбекистон телекоммуникация тармоқларини автоматлаштирилган бошқариш тизими
ВКМ	- «Bosh Kommutatsiya Markazi» филиали
РТСИ	- режадан ташқари таъмирлаш-созлаш ишлари

(Қисқартма олиб ташланди, 1-сон ўзгар.)

ААГ	- айланиб ўтишлар ва алмаштиришлар графиги
ТЭ	- товушли эшиттириш
АП	- ахборот-ижроия пункти
ЕСЙ	- ернинг сунъий йўлдоши
НО	- назорат қилинадиган обьект
ҚМТ	- қисқа муддатли танаффуслар
КУ	- кабель участкаси
НЧ	- назорат частотаси
ЛАЦ	- линия-аппарат цехи
ЛАЗ	- линия-аппарат зали
УЛ	- узатиш линияси
ЛТ	- линия тракти
ШТС	- шаҳарлараро телефон станцияси
ХКМ	- халқаро коммутациялар маркази
ХмРП	- хизмат кўрсатилмайдиган регенерация пункти
ЎзМТРК	- Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси

МБМ	- Миллий бошқарув маркази
ТБП	- тезкор бошқарув пункти
РЭ	- радиоэшиттириш
ТТБ	- таъмирлаш-тиклаш бригадалари
ТСИ	- таъмирлаш-созлаш ишлари
МЭХ	- Минтақавий электралоқа ҳамдўстлиги
РРЛ	- радиореле линияси
ЎзР	- Ўзбекистон Республикаси
РМАБ	- Республика маҳсус алоқа боғламаси
РТУМ	- Радиотелевизион узатиш маркази
ЎзТТБРМ	- «Ўзбекистон телекоммуникация тармоқларини бошқариш республика маркази» давлат унитар корхонаси
МХХ	- Миллий хавфсизлик хизмати
МДХ	- Мустақил давлатлар ҳамдўстлиги
ШҲАТТБТ	- шаҳарлараро ва ҳалқаро алоқаларни тезкор-техник бошқариш тизими
МАХ	- маҳсус алоқа хизмати
БТ	- бошқарув тизими
ТВ	- телевизион эшиттириш
ТТТ	- «Телекоммуникация Транспорт Тармоғи» филиали
ТЧ	- тонал частота
БУП	- бошқарув узел пункти
АИ-9-МБП	- Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизматининг маҳсус алоқа хизмати марказий бошқарув пункти
PPTM	- Радиоалоқа, радиоэшиттириш ва телевидение маркази
РУТ	- ракамли узатиш тизими
AIS	- alarm indication signal (тревогани индикациялаш сигнали)
APS	- automatic protection switching (автоматик ҳимоявий қайта уланиш)
ID	- identifier (ноёб идентификатор)
LOS	- loss of signal (сигналнинг йўқолиши)
LT	- line terminal (маҳаллий терминал билан жиҳозланган ахборот-ижроя пункти)
MS	- multiplex section (мультисплекс секция)
MSP	- multiplex section protection (мультисплекс секция ҳимояси)
NE	- network element (тармоқ элементи)
NP	- ракамли ижарага олинган каналлар учун функционал код
OMS	- optical multiplex section (оптик мультисплекс секция)
ORS	- optical regenerator section (оптик регенерацион секция)
SLA	- service level agreement (сервис даражасидаги битим)

SNC-P	- sub-network connection protection (йўлни (уланишни) химоялаш)
MS-SPRing	- multiplex protection ring section shared (ҳалқали топологияда – йўлларни химоялаш)
WS	- work station (ишчи станция билан жиҳозланган ахборот-ижроия пункти)

4 Умумий қоидалар

4.1 Ўзбекистон телекоммуникация тармоқларини БТ ўз ичига ЎзТТБРМ БТ, умумий фойдаланишдаги операторларнинг телекоммуникация тармоқларини БТ, шунингдек идоравий ва ажратилган телекоммуникация тармоқларини олади, маҳсус истеъмолчиларнинг телекоммуникация тармоқлари ва воситалари бундан мустасно.

4.2 Ўзбекистон телекоммуникация тармоқларини БТда телекоммуникация транспорт тармоқларини тезкор-техник бошқариш функцияларини бажариш учун ШХАТТБТ ташкил этилган.

А иловада келтирилган ШХАТТБТ структурасига қуидагилар киради:

- ЎзТТБРМ;
- ТБП;
- УБП;
- АП.

ЎзТТБРМ Ўзбекистон телекоммуникация тармоқларини бошқариш бўйича Ўзбекистон Республикаси ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги (бундан кейин – Вазирлик) ишчи органи бўлиб ҳисобланади.

(Ўзгартирилган таҳрир, 1-сон ўзгар.)

УБП асосий вазифаларига қуидагилар киради:

ЎзР телекоммуникация тармоқларининг самарали ишлашини таъминлаш;

телекоммуникация тармоқлари техник ҳолатининг мунтазам мониторинги ва таҳлилини амалга ошириш;

телекоммуникация тармоқлари ва ресурсларидан давлат ҳокимияти ва бошқаруви, мудофааси, хавфсизлиги ва ҳукуқ-тартибот манфаатларида устувор фойдаланишни, шунингдек Ўзбекистон телекоммуникация тармоқларини тезкор-техник бошқарилишини таъминлаш;

авариявий ва фавқулодда вазиятларда телекоммуникация тармоқларининг қайта қурилишини бошқариш.

ТБП ЎзТТ АБТ функцияларидан фойдаланиб, телекоммуникация тармоқларининг мониторинги ва бошқарувини амалга оширади.

ЎзТТ АБТ мониторинг ва бошқариш жараёнларини автоматлаштириш учун мўлжалланган:

- ЎзР телекоммуникация транспорт тармоқларини;
- ХКМ даражасида ЎзР рақамли коммутацияланадиган тармоғини;

- мультисервисли тармоқларни;
- ЎзР маълумотлар узатиш тармоқларини;
- ЎзР мобил операторлари тармоқларини.

УБП тезкор-бўйсунувдаги АП орқали бириктирилган зона доирасида транспорт ва коммутацияланадиган тармоқларнинг тезкор-техник бошқарувини амалга оширади.

УБП функцияларини «Ўзбектелеком» АҚ филиалларининг ажратилган муҳандис-техник ходимлари бажаради.

АП асосий функциялари қуидагилар:

– назорат қилинадиган объектлар (тармоқ узеллари, тармоқ трактлари, кабель, радиореле узатиш линиялари ва уларнинг участкалари, ТВ ва ТЭ каналлари, йўлдош алоқа линиялари ва х.) ҳолатининг мониторингини ўтказиш;

(Ўзгартирилган таҳрир, 1-сон ўзгар.)

– турли шароитларда истеъмолчиларнинг телекоммуникация восита-ларига бўлган эҳтиёжини тўлиқ қондириш учун бириктирилган зонада узатиш трактлари ва каналларининг узлуксиз ишлашини таъминлаш.

УБП, АП телекоммуникация тармоқларининг ҳолати тўғрисидаги ахборотни йифади ва уни ЎзТТБРМга ҳамда «Ўзбектелеком» АҚга тақдим этади.

4.3 ШХАТТБТ бўлинмалари ўз фаолиятида ушбу раҳбарий ҳужжат, буйруқлар, Низомлар [1], [2], йўриқномалар ва бошқа норматив ҳужжатларга амал қиласидилар.

4.4 ШХАТТБТ бўлинмалари телекоммуникация транспорт тармоқларини назорат қиласидилар ва бошқарадилар.

ШХАТТБТ назорат қилиш ва бошқариш обьектлари бўлиб қуидагилар ҳисобланади:

- тармоқ узели (тармоқ станцияси);
- тармоқ трактлари;
- кабель узатиш линиялари;
- радиореле узатиш линиялари ва уларнинг участкалари;
- оптик мультиплекс секциялари;
- оптик регенерацион секциялар;
- оптик каналлар;
- ТВ ва РЭ каналлари;
- йўлдош трактлари.

(Саноқ билан тўлдирилди, 1-сон ўзгар.)

Бундан ташқари, ШХАТТБТ бўлинмалари вақтинча ишламаётган ва резервдаги линия ҳамда тармоқ трактларининг назорати ва бошқарувини амалга оширади.

4.5 НО ҳолатини назорат қилиш барча АП томонидан ташкил қилинади ва сигнализация ҳамда автоматик назорат воситаларидан фойдаланган ҳолда визуал равишда ёки каналларни истеъмолчиларга бериш бўйича амалга оширилади.

4.6 Ўзбекистон ШХАТТБТ Тошкент вақти бўйича ишлайди.

4.7 Тезкор-техник бошқариш тизимида НО қуидаги ҳолатлар билан тавсифланади:

– «Норма» – НО сифат параметрлари ва элементлари белгиланган йўл қўйишлар доирасида (сифати мақбул);

– «Огоҳлантириш» - сифат параметрлари белгиланган йўл қўйишлар доирасида, НО элементларининг параметрлари, режим ва шартлар НО ишламай қолишининг юқори эҳтимоли тўғрисида далолат қиласди (мақбул сифат);

– «Шикастланиш» - НО режимининг бузилганлиги ёки ундаги носозлик мавжудлиги натижасида сифат параметрлари белгиланган йўл қўйишлар доирасидан чиқиб кетган, аммо НО ишлаш қобилиятини сақлаб қолган (сифати ёмонлашган);

– «Авария» – НО режимининг бузилганлиги ёки ундаги носозлик мавжудлиги натижасида сифат параметрлари белгиланган йўл қўйишлар доирасидан чиқиб кетган, бунинг оқибатида НОнинг ишламай қолиши кузатилмоқда (сифати номақбул).

4.8 НО ҳолати қуидагилар томонидан аниқланади:

– БТ операторлари;

– агар назорат қилинадиган тармоқ элементи БТга уланмаган ҳолда хизмат кўрсатувчи ходимлар томонидан.

НО ҳолатини белгилашда АП НО ҳолатининг мезонларига амал қиласди.

4.9 Кабелли ва радиореле узатиш линиялари НОнинг ҳолатини баҳолаш мезонлари қуидагилар:

– тармоқ узели (тармоқ станцияси), узатиш линияси ва унинг участкалари, линия тракти ва унинг участкалари, тармоқ трактининг «Норма» ҳолати – НОнинг белгиланган талабларга мувофиқлиги;

– тармоқ узели (тармоқ станцияси)нинг «Авария»си – ушбу тармоқ узели (тармоқ станцияси)да ташкил қилинган барча линия ва тармоқ трактларининг «авария» ҳолати;

– тармоқ узели (тармоқ станцияси)нинг «Огоҳлантириши» - ушбу тармоқ узели (тармоқ станцияси)да ташкил қилинган барча линия ва тармоқ трактларининг «огоҳлантириш» ҳолати;

– тармоқ узели (тармоқ станцияси)нинг «Шикастланиши» - ушбу тармоқ узели (тармоқ станцияси)да ташкил қилинган барча линия ва тармоқ трактларининг «шикастланиш» ҳолати;

– узатиш линияси ва унинг участкаларининг «Авария»си – ушбу узатиш линиясида ташкил қилинган барча линия трактларининг «авария» ҳолати;

– узатиш линияси ва унинг участкаларининг «Шикастланиши» – ушбу узатиш линиясида ташкил қилинган барча линия трактларининг «шикастланиш» ҳолати;

– ТВ учун тақдим этиладиган тасвир ёки товуш каналларининг «Авария»си (техник тўхтаб қолиши) – тасвир ёки товушнинг 5 секунддан ортиқ вақт тўлиқ бўлмаслиги;

– тасвир каналларининг «Шикастланиши» (браки) – синов сатрларининг сигналлари бўйича ўлчанган канал электр параметрларининг паспорт нормаларидан оғиши. Синов сатрларининг кўрсатилган сигналлари бўлмаганда – тасвир сифатининг ёмонлашиши (видеоназорат қурилмаси экранидаги тасвир сифатини визуал баҳолаш);

– ТЭ учун тақдим этиладиган товуш каналларининг «Авария»си (тўхтаб қолиши) – ўтадиган сигнал ва товушнинг 1 min дан кўп тўлиқ йўқолиши;

– ТВ ёки ТЭ учун тақдим этиладиган товуш каналларининг «Шикастланиши» (браки) – каналнинг назорат қилинадиган параметрларининг товуш сигналларининг бузилишини ҳосил қиласидиган йўл қўйиладиган нормалардан оғиши.

4.10 Узатиш йўлдош линияларининг НО ҳолатларини баҳолаш мезонлари қуйидагилар:

– узатиш линияси, линия, тармоқ ва йўлдош трактларнинг «норма»си, НО назорат қилинадиган электр параметрларининг белгиланган нормаларга мувофиқлиги;

– узатиш линиясидаги «авария» – ушбу узатиш линиясида ташкил қилинган барча линия трактларидаги «авария» ҳолати;

– линия трактидаги «авария» – марказий станциядан келадиган M1 сигналининг йўқолиши ва (ёки) ушбу линия трактида ташкил қилинган барча тармоқ трактларининг йўқолиши ёки ствол пилот-сигналининг йўқолиши ва (ёки) ушбу линия трактида ташкил қилинган барча тармоқ трактларининг йўқолиши;

– тармоқ трактидаги «авария» – 10^{-3} дан паст ахборотни узатиш ишончлилиги;

- йўлдош трактдаги «авария» – ушбу йўлдош трактда ташкил қилинган барча йўналишлардаги «авария» ҳолати;

- йўлдош трактнинг йўналишларидан биридаги «авария» - йўлдош трактнинг битта йўналишидан келаётган сигналнинг йўқолиши ёки унинг параметрларининг белгиланган нормаларга мос эмаслиги (сифати номақбул);

- йўлдош трактнинг ёки йўлдош трактнинг йўналишларидан бирининг «шикастланиши» - йўлдош тракт ускунаси ёки йўналишлардан бирининг электр параметрларининг паспорт нормаларидан оғиши (сифати ёмонлашган).

(4.10-банди янги таҳрирда, 1-сон ўзгар.)

4.11 НО сигналлари ва авария сигналларини узатиш сифатини баҳолаш параметрлари қуйидагича аниқланади:

– БТ воқеа-ходисалар маълумотномаси бўйича;

– агар назорат қилинадиган тармоқ элементи БТга уланмаган ҳолда маҳаллий терминаллар ва ускунанинг авариявий сигнализация кўрсатмалари бўйича;

– тармоқ элементи билан алоқа мавжуд бўлганда;

– LOS, AIS сигнални.

4.12 Сигналларни узатиш сифатининг мезонлари қуидаги белгиланиши керак:

- ITU-T тавсияларига мувофиқ;
- истеъмолчи ва оператор ўртасидаги SLA асосида;
- норматив хужжатлар асосида.

4.13 Идоравий узатиш линиялари ва узатиш тизимларини назорат қилиш ва уларга хизмат кўрсатиш «Ўзбектелеком» АК филиаллари ҳамда идоравий алоқа узелларининг ходимлари томонидан амалга оширилиши мумкин.

Идоравий алоқа тармоқларининг техник хизмат кўрсатиш ва назорат қилиш масалалари бўйича ШХАТТБТ бўлинмалари билан ўзаро ҳамкорлик алоҳида ҳужжатлар билан белгиланади.

Идоравий узатиш линиялари ҳолатининг ўзгариши АП билан ўзаро ишлайдиган идоравий алоқа узелининг навбатчи ходимлари томонидан узатиладиган ахборот бўйича аниқланади.

4.14 Алоқа трактлари ва каналларига техник хизмат кўрсатиш масаласи бўйича «Ўзбектелеком» АК филиаллари ЎзР МХХ бўлинмалари билан белгиланган тартибда ўзаро ҳамкорлик қиласилади.

4.15 ЎзР телекоммуникация ресурслари ва тармоқларини марказлаштирилган ҳолда тезкор-техник бошқаруви, фавқулодда вазиятларда уларни қайта тузиш ва тиклаш ЎзТТБРМ томонидан амалга оширилади.

4.16 Телекоммуникация тармоқларини бошқариш бўйича МДҲ мамлакатларининг МБМ билан ўзаро ҳамкорлигини ЎзТТБРМ [3]га мувофиқ амалга оширади.

5 Назорат қилинадиган объектларнинг авариясида ШХАТТБТ бўлинмаларининг иш алгоритми

5.1 Умумий қоидалар

5.1.1 «Ўзбектелеком» АК телекоммуникация тармоғида ишга туширилган НОнинг аварияси тўғрисидаги бутун ахборот йигилади, ЎзТТБРМ-да қайта ишланади ва 62-алоқа-сон шакл бўйича статистик «Шахарлараро алоқа линиялари, трактлари ва каналларининг сифати тўғрисида ҳисобот»ни тузишда ҳисобга олинади. Уни тўлдириш шакли ва тартиби RH 45-190 да келтирилган.

Узатиш линияси, MS, OMS, ORS, линия ва тармоқ трактлари, ТВ, РЭ, ОС-Ethernet каналларининг юкланиши, ТЧ/64 kbit/s каналларни APS методи ёки қўлда коммутациялаш орқали тикланадиган трактлар тўғрисидаги маълумотлар тармоқ ресурсларини ҳисобга олишнинг асосий қайдномаларида берилган:

- 5.1_ул_лт-сон шакл бўйича «Узатиш линиялари ва линия трактларининг назорат қилинадиган объектларини рақамлаш қайдномаси»;
- 5.1-сон шакл бўйича «Тармоқ трактларининг назорат қилинадиган объектларини рақамлаш қайдномаси»;

– 5.3-сон шакл бўйича «Узатиш тизимларининг юкланиш қайдномаси» ва б.

Тармоқ ресурсларини ҳисобга олишнинг асосий қайдномалари RH 45-250 га мувофиқ технологик ҳужжатларни юритиш тартибига кўра ЎзТТБРМ томонидан тузилади ва белгиланган тартибда ШХАТТБТ таркибий бўлинмаларига ишлаш учун юборилади.

Бундан ташқари, ТБП ва УБП ўз ишида ТБП ва УБП фойдаланувчиларининг иш жойидаги «Юкламани аниқлаш» дастуридан фойдаланади.

Тикланадиган НОдаги ААГ рўйхатини ЎзТТБРМ тузади ва RH 45-231да келтирилган ААГни тузиш ва манфаатдор ШХАТТБТ бўлинмаларига етказиш тартибига мувофиқ УБПга етказади.

Алоқа линия-кабель иншоотларида ёки станция ускунасида авария содир бўлганда бўлинмалар ходимлари 5 min ичида АП-УБП-ТБП схемаси бўйича авария тўғрисида хабар қилишлари керак.

Биринчи ахборот «авария»нинг бошланиш вақти, НО номи, станциялар, тармоқ элементларининг белгиланиши ва автоматик резервлаш схемаларининг ишлаш фактини (яъни эксплуатация қилувчи корхонанинг БТ томонидан қайд қилинган воқеа-ҳодисаларни) ўз ичига олади.

«Авария» тўғрисидаги батафсил ахборот «авария» содир бўлган жойдан маълумотлар келиб тушиши билан узатилади.

Эксплуатация қилувчи корхоналарнинг сменали ходимлари RH 45-203 (6.2.1)да келтирилган ЛАЦ тезкор-техник ҳужжатларини юритиш тартибига мувофиқ аппарат ёки тезкор журналга ёзиб кўяди. Корхоналарнинг техник раҳбарлари тезкор-техник ҳужжатларининг аниқ ва саводли юритилишини таъминлашлари шарт.

5.2 АП сменали ходимлари бажарадиган ишлар

5.2.1 Кабель узатиш линиясидаги «Авария»

5.2.1.1 АП-WS, БТ воқеа-ҳодисалар маълумотлари бўйича MS, OMS, ORS, линия ва тармоқ трактлари, ТВ, РЭ каналлари, ОС-Ethernet нинг «авария» ҳолатини аниқлаб, қуидагиларни бажаради:

а) УБПга «авария» кўринишидаги хабарни, НО белгиланишини ва авариянинг бошланган вақтини узатади;

б) агар БТ MS, OMS, ORS, линия ва тармоқ трактлари, ТВ, РЭ каналлари, ОС-Ethernet нинг APS методи билан айланма йўлларга қайта уланганлиги фактини қайд қилган бўлса, ААГ киритилганлиги тўғрисида УБПга хабар қиласди. Хабарда ААГ рақами, НО белгиланиши ва қайта уланиш вақти кўрсатилади;

с) АИ-9 ЛАЗга (агар у билан ўзаро ишласа) MS, OMS, ORS, линия ва тармоқ трактларидағи «авариялар» ва ААГ киритилганлиги тўғрисида хабар қиласди, агар БТ томонидан АИ-9 алоқалари ташкил қилинган бирламчи гурухли трактларни APS усули билан айланма йўлларга қайта улаш факти қайд қилинган бўлса. Хабар бериш ЎзР МХХ бўлинмаларига ижара-га берилган бирламчи гурухли алоқа каналлари ва трактларига техник хизмат кўрсатиш тартибига мувофиқ бажарилади;

- d) «авария» характерини ва хизмат қўрсатиш зонасини (кабелнинг кимга тегишлилигини) аниқлади;
- e) агар «авария» назорат остидаги АП участкасида содир бўлган бўлса, назорат остидаги АПга кабелдаги «авария» тўғрисида хабар қилади;
- f) агар «авария» тулаш бўлган участкада содир бўлган бўлса, кабелнинг шикастланган толаларини ўлчашга, «авария» жойигача масофани ҳисоблаш ва аниқлашга киришади;
- g) ўз участкаси ёки назорат остидаги АП участкасидаги «авария» характерини, «авария» участкаси, «авария» жойигача бўлган масофани УБПга хабар қилади;
- h) ўз участкаси ёки назорат остидаги АП участкасидаги узатиш линиясидаги «авария» тўғрисида корхона раҳбарларига, ТТБ ходимларига маълумот беради. Маълумот бериш корхона раҳбариюти томонидан тасдиқланган хабар бериш схемасига мувофиқ бажарилади (В илова). «Авария» тўғрисида хабар қилинган корхона раҳбарларининг фамилиялари УБПга хабар қилинади;
- i) ТТБ ходимларига кабель шикастланган жойга бориш қўрсатмасини беради, бунда йўналиш, шикастланган жойигача бўлган масофа ёки шикастланиш участкаси қўрсатилади;
- j) алоқаларининг йўқолганлиги тўғрисида истеъмолчилар ва коммутиациялаш тармоқларининг узелларидан (агар улар билан ўзаро ишласа) талабномалар қабул қилади;
- k) алоҳида тармоқ трактларига қўшимча резервлашни ташкил қилиш учун УБПдан буйруқни кутади ва уни бажаришга киришади (техник имконият мавжуд бўлганда);
- l) ушбу худудга бириктирилган МХХ MAX кураторига узатиш линияси ёки станциясидаги «авария» тўғрисида хабар қилади;
- m) қўшимча резервлашни ташкил қилиш йўли билан айrim тармоқ трактларининг тикланганлиги тўғрисида УБПга маълум қилади;
- n) манфаатдор истеъмолчилар ва коммутациялаш тармоғи узелларини алмаштириш орқали улар алоқаларининг тикланганлиги тўғрисида хабардор қилади;
- o) агар «авария» АП-WS тезкор-техник назорат ва бошқарувни амалга оширадиган узатиш линиясида содир бўлган бўлса, тиклаш ишлари жараёнини назорат қилади ва бошқаради (ўз ваколатлари доирасида);
- p) НОни тахминий тиклаш вақтини, шикастланиш характерини, кўрилган чораларни УБПга маълум қилади ва тиклаш ишларининг бориши тўғрисида ҳар соатда ҳисобот беради;
- q) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча воқеа-ҳодисаларни сменали ходимларнинг тезкор журналига (ПС-1) ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди.

5.2.1.2 АП унинг назорат участкасида узатиш линиясидаги «авария» тўғрисида АП-WS дан ахборотни олганидан кейин қуидагиларни бажаради:

- а) АП-WS барча кўрсатмаларини амалга оширади ва ўз участкаси-даги «авария»ни бартараф этиш чораларини кўради;
- б) агар «авария» туташ бўлган участкада содир бўлган бўлса, кабелнинг шикастланган толаларини ўлчашга, «авария» жойигача масофани хисоблаш ва аниқлашга киришади;
- с) АП-WS га ўлчаш натижаси ва Улдаги шикастланиш участкасини маълум қилади;
- д) ТТБ ходимларига «авария» жойига бориш буйргуни беради, бунда йўналиш, «авария» жойигача бўлган масофа ёки участка кўрсатила-ди;
- е) агар «авария» АП тезкор-техник назоратни ва бошқарувни амалга оширадиган узатиш линиясида содир бўлган бўлса, ўз ваколатлари до-расида тиклаш ишлари жараёнини назорат қилади ва бошқаради;
- ф) АП-WS га шикастланиш характеристини, кўрилган чораларни маълум қилади ва тиклаш ишларининг бориши тўғрисида ҳар соатда хисобот бера-ди;
- г) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча воқеа-ходисаларни сменали ходимларнинг тезкор журналига (ПС-1) ёки «Аппа-ратхона журнали»га ёзиб қўяди.

5.2.1.3 ТТБ «авария» содир бўлган жойга бориш кўрсатмасини УБП ёки АПдан олиб, узатиш линиясидаги «авария»ни барча тугатиш чарала-рини кўради. Кабелдаги «авария»ни бартараф этиш бўйича авария-тиклаш бригадасининг хатти-харакатлари назорат муддатларида ва корхона раҳбарияти томонидан тасдиқланган «Технологик карталар»га мувофиқ бажарилиши керак. Технологик карталар операцияларни бажариш кетма-кетлигини, уларнинг қисқача тавсифини, айрим хатти-харакатларни бажа-риш ва бутун ишлаб чиқариш жараёни учун керакли вақтни ўз ичига ола-ди. ТТБнинг кабелдаги авария-тиклаш ишлари тўғрисида хабар қилиши ТТБнинг «авария» жойига борган вақтдан бошлаб ҳар соатда амалга оши-рилади. УБПга маълум қилишда куйидаги маълумотлар хабар қилинади:

- а) ТТБнинг бориш вақти, бригаданинг сонли таркиби, мобил алоқа воситаларининг мавжудлиги;
- б) ТТБнинг станция (ХРП)га келиш вақти, «авария» жойини аниқлаштириш бўйича ўлчашлар натижалари;
- с) «авария» жойига келиш вақти, шикастланиш характеристи, кабелни тиклашнинг тахминий вақти (зарур бўлганда қўшимча авария ресурслари-ни таъминлаш бўйича сўров бажарилади);
- д) қўшни станциялар ёки ХРПдаги носоз толаларни соз толаларга қайта улаш йўли билан линия трактларини тиклаш (толаларнинг бир қисми носоз бўлганда);
- е) асосий ва резерв толаларни ўз жойларига қайта улаш;
- ф) асосий ва резерв толаларни вақтли қурилмага қайта улаш;
- г) кабелнинг узунлигини кўрсатган ҳолда вақтли улоқни ташкил қилиш вақти;

h) кабелнинг узунлигини кўрсатган ҳолда доимий улоқни ташкил қилиш вақти.

5.2.1.4 Линия трактларини эксплуатацияга топшириш РУТ элементлари ишлаш қобилиятининг назорат текширувидан ва БТ ёрдамида тикланадиган трактларнинг параметрларини ўлчагандан кейин бажарилади. Агар трактлар параметрлари нормага тўғри келмаса, АП-WS бу ҳақда дарҳол ТТБ раҳбарига хабар қиласди.

5.2.1.5 Узатиш линиясини эксплуатацияга топшириш авария-тиклаш ишларининг бутун жараёни тугаганидан кейин бажарилади:

а) вақтли ёки доимий улоқни монтаж қилиш тугаганидан ва у траншеяга ётқизилганидан кейин;

б) АП-WS операторига ўлчаш учун ва қабул қилиш ҳамда узатиш сигналларининг даражаларини текширгандан кейин.

Агар доимий ёки вақтли киритмани ташкил қилиш авария-тиклаш ишлари жараёни давомида бажарилса, УБП, ТБП ва АИ-9 билан келишиш талаб қилинмайди.

Агар толалар вақтли киритмадан доимий киритмага қайта улаш айнан шу куни бажарилса, RH 45-232 (9.1)га мувофиқ ишлар УБП, ТБП ва АИ-9 билан келишилади.

Агар толаларни вақтли кабель киритмасидан доимий киритмага қайта улаш кейинги кунларда бажарилса, RH 45-232 (7.1)га кўра ишлар ЎзР телекоммуникация транспорт тармоғида ТСИни расмийлаштириш ва ўтказишнинг мавжуд тартибига мувофиқ расмийлаштирилади.

5.2.2 Станцион усқунадаги «Авария»

5.2.2.1 БТ воқеа-ҳодисаларининг маълумотлари бўйича АП-WS MS, OMS, ORS, линия ва тармоқ трактлари, ТВ, РЭ, ОС-Ethernet каналларининг «авария» ҳолатини аниқлаб, қуйидагиларни бажаради:

а) УБПга «авария» кўринишидаги хабарни, НО белгиланишини ва авария бошланган вақтни юборади;

б) агар БТ MS, OMS, ORS, линия ва тармоқ трактлари, ТВ, РЭ, ОС-Ethernet каналларининг APS методи билан қайта улаш фактини қайд қилган бўлса, УБПга ААГнинг киритилиши тўғрисида маълум қиласди. Маълумотда ААГ рақами, НО белгиланиши ва қайта уланиш вақти кўрсатилади;

с) агар APS методи билан айланма йўлларга АИ-9 алоқалари ташкил қилинган бирламчи гурухли трактларнинг қайта уланганлиги факти БТ томонидан қайд қилинган бўлса, АИ-9 ЛАЦга (агар у билан ўзаро ишласа) станциядаги «авария» ва ААГ киритилганлиги тўғрисида хабар қиласди. Хабар бериш ЎзР МХХ бўлинмаларига ижарага берилган бирламчи гурухли алоқа трактлари ва каналларига техник хизмат кўрсатиш тартибига мувофиқ бажарилади;

д) «авария» содир бўлган NE ва унинг тегишлилигини аниқлайди (БТ сигналларини қайта ишлаш натижалари бўйича);

е) агар авария ўзига тегишли станцион ускунада ёки назорат остидаги АП ускунасида содир бўлган бўлса, УБПга «авария» сабабини ва «авария»ни тугатиш бўйича кўрилган чораларни хабар қилади;

ф) назорат остидаги АПга унинг станцион ускунасидаги «авария» тўғрисида хабар қилади;

г) агар «авария» ўзига тегишли станцион ускунада содир бўлган бўлса, аварияни тугатиш чораларини кўради;

х) агар «авария» назорат остидаги АП станцион ускунасида содир бўлган бўлса, аварияни тугатишда иштирок этади (ўз мажбуриятлари доирасида), ёрдам кўрсатади;

и) станцияси ёки назорат остидаги АП станциясидаги «авария» тўғрисида корхона раҳбариятига маълум қилади. Маълумот бериш корхона раҳбарияти томонидан тасдиқланган хабар қилиш схемасига мувофиқ бажарилади (В илова). «Авария» тўғрисида маълумот берилган корхона раҳбарларининг фамилиялари УБПга хабар қилинади;

ж) агар АПда техник ходимларнинг кечаю кундузлик навбатчилиги бўлмаса, назорат остидаги АПга «авария»ни тугатишга бориш учун ТТБ ёки АПГ ходимларига буйруқ беради (ўз ваколатлари доирасида);

к) истеъмолчилар ва коммутациялаш тармоғи узелларидан (агар улар билан ўзаро ишласа) уларнинг алоқаси йўқолганлиги тўғрисида талабномалар қабул қилади;

л) айрим тармоқ трактларига қўшимча резервлашни ташкил қилиш учун УБПдан буйруқни кутади ва уни бажаришга киришади (техник имконият бўлганда);

м) қўшимча резервлашни ташкил қилиш йўли билан алоҳида тармоқ трактларининг тикланганлиги тўғрисида УБПга маълум қилади;

н) манфаатдор истеъмолчилар ва коммутациялаш тармоғининг узелларини улар алоқаларининг алмаштириш орқали тикланганлиги тўғрисида хабардор қилади;

о) ҳар 30 min да ўзига тегишли станцияда ёки назорат остидаги АП станциясида авария-тиклаш ишларининг бориши тўғрисида УБПга маълум қилади;

п) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча воқеа-ҳодисаларни сменали ходимларнинг тезкор журналига (ПС-1) ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди.

5.2.2.2 АП, унинг станциясидаги ускунадаги «авария» тўғрисида АП-WS дан ахборот олиб, қуидагиларни бажаради:

а) АП-WS барча кўрсатмаларини амалга оширади ва ўз станциясидаги ускунада «авария»ни тугатиш чораларини кўради;

б) корхона раҳбариятига «авария» тўғрисида маълум қилади. Маълумот бериш корхона раҳбарияти томонидан тасдиқланган хабар бериш схемасига мувофиқ бажарилади (В илова). «Авария» тўғрисида маълумот берилган корхона раҳбарларининг фамилиялари АП-WS га хабар қилинади;

с) ҳар 30 мин да АП-WS га ўзига тегишли станциядаги авариятиклаш ишларининг бориши тўғрисида маълумот беради;

д) истеъмолчилар ва коммутациялаш тармоғининг узелларидан (агар улар билан ўзаро ишласа) алоқаларининг йўқолганлиги тўғрисида талабномалар қабул қиласди;

е) манфаатдор истеъмолчилар ва коммутациялаш тармоғининг узелларини алмаштириш орқали алоқаларининг тикланганлиги тўғрисида хабардор қиласди;

ф) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча воқеаходисаларни сменали ходимларнинг тезкор журналига (ПС-1) ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди.

5.2.3 Узатиш РРЛдаги «авария»

5.2.3.1 АП-LT маҳаллий локал терминалнинг назорат сигналлари бўйича РРЛ ёки унинг стволларининг «авария» ҳолатини аниқлаб қўйидагиларни бажаради:

а) агар маҳаллий локал терминал шикастланган стволнинг резервга уланмаганлиги фактини қайд қилган бўлса, УБПга «авария» кўринишидаги хабарни, РРЛ стволининг белгиланишини, «авария» бошланган вақтни узатади. Маълумотда «авария»га учраган РРЛ стволининг белгиланиши кўрсатилади;

б) агар маҳаллий локал терминал APS фактини қайд қилган бўлса, шикастланган РРЛ стволининг резерв стволга қайта уланганлиги тўғрисида УБПга маълум қиласди. Маълумотда РРЛ стволининг белгиланиши ва унинг резервга уланиш вақти кўрсатилади;

с) агар видеокузатув мониторида телевизион тасвир йўқолган бўлса ёки РЭ канали бўлмаса, УБПга ТВ ёки РЭ каналларининг техник тўхтаб қолганлиги тўғрисида маълум қиласди;

д) РРЛ аппаратурасининг шикастланиши ёки стволларнинг сўниш участкаси қайси станцияда юз берганлигини аниқлайди (маҳаллий локал терминалнинг сигналларини қайта ишлаш натижалари бўйича);

е) УБПга станция, аппаратуранинг номи ва «авария»ни тугатиш бўйича кўрилган чораларни кўрсатган ҳолда РРЛ стволининг «авария»си ёки ТВ ва РЭ тўхтаб қолиши сабабини хабар қиласди;

ф) назорат остидаги АПга унинг РРЛ аппаратурасидаги шикастланиш тўғрисида хабар қиласди;

г) агар «авария» назорат остидаги АП ускунасида содир бўлган бўлса, аварияни тугатишда иштирок этади (ўз мажбуриятлари доирасида);

х) агар «авария» ўзига тегишли станция ускунасида содир бўлган бўлса, аварияни тугатиш чораларини кўради;

и) станцияси ёки назорат остидаги АП станциясидаги РРЛ стволларининг «авария»си ва ТВ ҳамда РЭ каналларининг техник тўхтаб қолиши тўғрисида корхона раҳбариятига маълум қиласди. Маълумот бериш корхона раҳбарияти томонидан тасдиқланган хабар қилиш схемасига мувофиқ ба-

жарилади (В илова). «Авария» тўғрисида маълумот берилган корхона раҳбарларининг фамилиялари УБПга хабар қилинади;

ж) «авария»ни тугатиш учун назорат остидаги АПга бориш учун ТТБ ёки АПГ ходимларига буйруқ беради (ўз ваколатлари доирасида);

к) ҳар 30 min да ўзига тегишли станцияда ёки назорат остидаги АП станциясида авария-тиклаш ишларининг бориши тўғрисида УБПга маълум қиласди;

л) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча воқеа-ходисаларни сменали ходимларнинг тезкор журналига (ПС-1) ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди.

5.2.3.2 АП-LT MS, ORS, тармоқ трактлари, ўз станциясидаги ТВ ва РЭ каналларидаги «авария» тўғрисидаги ахборотни АП-WS дан қабул қилиб, уни тугатиш чораларини кўради:

- назорат остидаги АП станциясида содир бўлган «авария» тўғрисида ахборот қабул қилиб, «авария»ни тугатиш тўғрисидаги АПга буйруқ беради, бажарилишини назорат қиласди ва ёрдам кўрсатади;

- ўзига тегишли станциядаги ёки назорат остида бўлган станциядаги НЕ да «авария» тўғрисида корхона раҳбариятига маълум қиласди. Маълумот бериш корхона раҳбарияти томонидан тасдиқланган хабар бериш схемасига мувофиқ бажарилади (В илова). «Авария» тўғрисида маълумот берилган корхона раҳбарларининг фамилиялари УБПга хабар қилинади;

- агар АПда техник ходимларнинг кечаю кундузлик навбатчилиги бўлмаса, ТТБ ёки АПГ ходимларига «авария»ни тугатиш учун назорат остидаги АПга бориш буйруғини беради (ўз ваколатлари доирасида);

- ҳар 30 min да ўзига тегишли станцияда ёки назорат остидаги АП станциясида авария-тиклаш ишларининг бориши тўғрисида УБПга маълум қиласди;

- қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча воқеа-ходисаларни сменали ходимларнинг тезкор журналига (ПС-1) ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди.

5.2.3.3 АП ўзига тегишли аппаратурадаги РРЛ ёки РРЛ стволидаги «авария» тўғрисида АП-LT дан ахборотни олиб, қуидагиларни бажаради:

- АП-LT барча кўрсатмаларини бажаради ва ўзига тегишли станциядаги РРЛ аппаратурасида «авария»ни аниқлаш чораларини кўради;

- АП-LT га «авария» сабабини хабар қиласди ва уни тугатиш чораларини кўради;

- қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча воқеа-ходисаларни сменали ходимларнинг тезкор журналига (ПС-1) ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди.

5.2.3.4 ТЧ/64 kbit/s каналлари ёки 2 Mbit/s оқимини йўқотган АП-ШТС қуидагиларни бажаради:

- а) қарама-қарши станция билан биргаликда ТЧ/64 kbit/s каналлари учун ААГни киритишга киришади;

- б) УБПга 2 Mbit/s оқимдаги «авария» ва ААГ киритилганлиги тўғрисида маълумот беради (агар истеъмолчидан битта 2 Mbit/s оқимда камида

учта ТЧ/64 kbit/s каналларни тузатиш учун талабнома келиб тушган бўлса ёки АРЎда тегишли оптик ва акустик сигналлар асосида УБПга маълум қилинади). Маълумотда 2 Mbit/s оқимда «авария»нинг бошланган вақти, трактнинг белгиланиши, ААГ киритилган вақт кўрсатилади;

с) АИ-9 ЛАЗга (агар у билан ўзаро ишласа) ТЧ/64 kbit/s каналлари учун ААГ киритилганлиги тўғрисида хабар қиласи. Хабар қилиш ЎзР МХХ бўлинмаларига ижарага берилган бирламчи гуруҳли алоқа трактлари ва каналларига техник хизмат кўрсатиш тартибига мувофиқ бажарилади;

д) агар «авария» ўзига тегишли станциядги ускунада содир бўлган бўлса, аварияни тугатиш чораларини кўради;

е) агар «авария» қарама-қарши охирги станциядаги ускунада содир бўлган бўлса, аварияни тугатиш чораларини кўради (ўз ваколати доирасида);

ф) корхона раҳбарияти, ТТБ ходимлари ва раҳбар станцияга тармоқ трактининг «авария»си тўғрисида маълум қиласи. Маълумот бериш корхона раҳбарияти томонидан тасдиқланган хабар бериш схемасига мувофиқ бажарилади (В илова). «Авария» тўғрисида маълумот берилган корхона раҳбарларининг фамилиялари УБПга хабар қилинади;

г) агар авария ўзига тегишли станциядаги ускунада содир бўлган бўлса, УБПга «авария» сабабини ва «авария» тўғрисида хабар қилинган корхона раҳбарларининг фамилияларини маълум қиласи;

х) агар «авария» транспорт тармоғида содир бўлган бўлса, «авария»нинг сабабларини аниқлаш ва бартараф этиш учун АП-WS га талабнома беради;

и) УБП буйруги бўйича айрим трактлар (каналлар) бўйича қўшимча резервлашни ташкил қиласи;

ж) истеъмолчилар ва коммутациялаш тармоғининг узелларидан улар алоқаларининг йўқолганлиги тўғрисида талабномалар қабул қиласи;

к) манфаатдор истеъмолчилар ва коммутациялаш тармоғининг узелларини улар алоқаларининг алмаштириш орқали тикланганлиги тўғрисида хабардор қиласи, истеъмолчиларга уларнинг каналларини топширади (дарҳол текширувдан кейин);

л) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча воқеа-ҳодисаларни сменали ходимларнинг тезкор журналига (ПС-1) ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди.

5.2.4 Йўлдош алоқа линияларидағи «Авария»

Ер станциясидаги АП тезкор навбатчи ходимлари ўзларига тегишли ускунанинг индикация сигналлари бўйича йўлдош трактнинг йўналишларидан бирининг «авария» ҳолатини аниқлаб, қуидаги ишларни бажарадилар:

а) БУПга йўлдош трактнинг ёки йўналишлардан бирининг «авария» ҳолати, агар шикастланган ускунани резервга қайта улаш факти қайд қилинмаган бўлса, «авария» ҳолатининг бошланган вақти тўғрисида хабар

юборади. Бу хабарда «авария» ҳолатига ўтган трактнинг белгиланиши ва йўналиши кўрсатилади;

б) БУПга резервга қайта уланганлиги тўғрисида хабар қиласди. Хабарда йўлдош трактнинг белгиланиши ва йўналиши ҳамда уни резервга ўтказиш вақти кўрсатилади;

с) қўшни йўлдош станция ёки зарур бўлганда MSOC (Интелсат йўлдош оператори) билан бирга эга йўлдош трактнинг авариявий йўқолиш сабабини аниқлайди;

д) БУПга йўлдош трактнинг йўқолиш сабаби ва йўлдош трактни тиклаш бўйича қабул қилинган чоралар тўғрисида хабар қиласди;

е) йўлдош трактни тиклаш чораларини кўради;

ф) ҳар 30 минутда авария-тиклаш ишларининг бориши тўғрисида БУПга хабар қиласди;

г) корхона раҳбариятига ўзига тегишли станциядаги «авария» ҳолати ва алоқа каналларининг техник тўхтаб қолиши тўғрисида маълум қиласди. Хабар корхона раҳбарияти томонидан тасдиқланган хабар бериш схемасига мувофиқ амалга оширилади (В илова). «Авария» ҳолати тўғрисида маълум қилинган корхона раҳбарларининг фамилиялари БУПга хабар қилинади;

х) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча воқеа-ходисаларни Алмашинадиган ходимларнинг тезкор журналига (ПС-1) ёки Аппарат журналига ёзиб қўяди.

(5.2.4-банди қушимча тарзда киритилган, 1-сон ўзгар.)

5.3 УБП сменали ходимлари бажарадиган ишлар

УБП НОнинг «авария»си тўғрисида АПдан хабар олиб, қуидаги ларни бажаради:

а) ТБПга «1» индекси кўринишидаги хабарни, НО рақамини ва «авария» бошланган вақтни узатади. Трактлар ва каналлар тўғрисидаги маълумотлар (юкланганлиги, истеъмолчиларнинг номи, қўлланиладиган ААГ ва х.) ЎзТТБРМ тармоқ ресурсларининг асосий қайдномаси ва «Юкламани аниқлаш» дастуридан олинади;

б) агар назорат остидаги АП-WS га тегишли БТ НОни айланма йўлларга уланганлиги фактини қайд қилган бўлса, ТБПга ААГ киритилганлиги тўғрисида маълум қиласди. Маълумотда НО рақами, ААГ раками ва унинг киритилиш вақти кўрсатилади. Маълумотни тузишда УБП С иловага мувофиқ НО ҳолати индексларидан фойдаланади;

с) агар назорат остидаги АП-WS га тегишли БТ АИ-9 алоқалари ташкил қилинган бирламчи гуруҳли трактларнинг айланма йўлларга APS фактини қайд қилган бўлса, АИ-9 ЛАЗга (агар у билан ўзаро ишласа) НО «авария»си ва ААГ киритилганлиги тўғрисида хабар қиласди. Хабар қилиш ЎЗР МХХ бўлинмаларига ижарага берилган бирламчи гуруҳли алоқа трактлари ва каналларига техник хизмат кўрсатиш тартибига мувофиқ бажарилади;

d) ТЧ/64 kbit/s каналларини йўқотаётган ўз зонасидаги АПга «авария» тўғрисида хабар қилади, ААГ киритилишини назорат қилади, натижа тўғрисида ТБПга маълум қилади;

е) корхона раҳбарияти, ТТБ ёки АПГ ходимлари ва раҳбар станцияга узатиш линияси ёки станциядаги «авария» тўғрисида маълум қилади. Маълумот бериш ЎзТТБРМ директори томонидан тасдиқланган хабар бериш схемасига мувофиқ бажарилади (Д илова). «Авария» тўғрисида маълумот берилган корхона раҳбарларининг фамилиялари ТБПга хабар қилинади;

ф) ушбу ҳудудга бириктирилган МХХ МАХ кураторига узатиш линияси ёки станциядаги «авария» тўғрисида хабар қилади;

г) тармоқнинг ҳолатини таҳлил қилади, ААГ киритилиши ва айрим алоқа трактлари (каналлари) учун қўшимча резервлаш ташкил қилиниши тўғрисида қарор қабул қилади ва ТБП билан келишади;

х) ААГ киритилиши, айрим трактлар (каналлар)га қўшимча резервлашни ташкил қилиш буйруғини АП-WS га беради ва унинг бажарилишини назорат қилади;

и) УБПга айрим алоқа трактлари (каналлари)га қўшимча резервлашни ташкил қилиш тўғрисида маълум қилади;

ј) истеъмолчилар ва коммутациялаш тармоғининг узелларидан (агар улар билан ўзаро ишласа) улар алоқаларининг йўқолганлиги тўғрисида талабномалар қабул қилади;

к) манфаатдор истеъмолчилар ва коммутациялаш тармоғининг узелларини алмаштириш орқали улар алоқаларининг тикланганлиги тўғрисида хабардор қилади;

л) агар «авария» ушбу УБП тезкор-техник назорат ва бошқарувни амалга оширадиган зонада содир бўлган бўлса, тиклаш ишлари жараёнини назорат қилади ва бошқаради (ўз ваколатлари доирасида);

м) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча маълумотларни УБП тезкор навбатчилик ҳолати журналига ёзиб қўяди.

5.4 ТБП сменали ходимлари бажарадиган ишлар

УБПдан «1» кўринишидаги ахборотни, НО рақамини олиб, ТБП қуидагиларни бажаради:

а) манфаатдор УБПга «1» кўринишидаги ахборотни, НО рақамини, «авария»нинг бошланган вақтини ва ушбу участкада қўлланиладиган ААГ рақамини тарқатади.

Трактлар ва каналлар тўғрисидаги маълумотлар (УБП манфаатдорлиги, истеъмолчиларнинг номлари, қўлланиладиган ААГ ва х.) ЎзТТБРМ тармоқ ресурсларининг асосий қайдномаси ва «Юкламани аниқлаш» дастуридан олинади;

б) агар ЎзТТБРМ автоматлаштирилган бошқарув тизими АИ-9 алоқалари ташкил қилинган трактларнинг айланма йўлларга APS фактини қайд қилган бўлса, тармоқдаги «авария» ва ААГ киритилиши тўғрисида МБПга хабар қилади;

с) ЎзТТБРМ раҳбариятига, Вазирлик, «Ўзбектелеком» АКнинг диспетчерлариға ва МХХ МАХ кураторига тармоқнинг энг муҳим участкаларидағи авария тўғрисида маълум қиласи. Маълумот бериш ЎзТТБРМ директори томонидан тасдиқланган хабар бериш схемаси бўйича бажарилади (Д илова);

(Ўзгартирилган таҳрир, 1-сон ўзгар.)

д) тармоқнинг ҳолатини таҳлил қиласи, айрим трактлар (каналлар)га қўшимча резервлашни ташкил қилиш тўғрисида қарор қабул қиласи, УБПга буйруқ беради ва унинг бажарилишини назорат қиласи;

е) тармоқдаги авария-тиклаш ишлари жараёнини назорат қиласи ва бошқаради (ўз мажбуриятлари доирасида);

ф) тармоқнинг бош маъмури билан ўзаро ишлайди ва трактларнинг узлуксиз ишлашини таъминлаш бўйича тезкор масалаларни биргаликда ҳал қиласи;

г) ЎзТТБРМ раҳбариятига, «Ўзбектелеком» АК операторига, МХХ МАХ кураторига, Вазирлик диспетчерига УБПдан олинадиган ахборот асосида «авария» тўғрисидаги батафсил ахборотни маълум қиласи;

(Ўзгартирилган таҳрир, 1-сон ўзгар.)

х) манфаатдор УБПга «авария»нинг сабаби ва характерини ҳамда «авария»ни тугатишнинг қабул қилинган чораларини хабар қиласи;

и) МДҲ мамлакатларидағи манфаатдор МБМни ЎзР телекоммуникация тармоғидаги «авария» тўғрисида хабардор қиласи (хабар қилиш МЭҲ Комиссияси қошидаги алоқа тармоқларини бошқариш ишчи гуруҳининг кенгаши баённомасига мувофиқ бажарилади);

ј) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча маълумотларни ТБП тезкор навбатчилик ҳолати журналига ёзиб қўяди;

к) бекор туриб қолиш тўғрисидаги маълумотларни кундалик «Ўзбектелеком» АК телекоммуникация тармоғининг ҳолати тўғрисида маълумот»га киритади ва ЎзТТБРМ маъмурий корпусига юборади;

л) ЎзТТБРМ раҳбариятига АП ва УБП томонидан йўл қўйилган ушбу норматив хужжат талабларининг бузилганлиги тўғрисида маълум қиласи.

5.5 Манфаатдор УБП сменали ходимлари бажарадиган ишлар

ТБПдан «1» кўринишидаги ахборотни, НО рақамини, «авария»нинг бошланиш вақтини ва ААГни киритиш тўғрисидаги «01» кўринишидаги буйруғини олиб, қуидагиларни бажаради:

а) АИ-9 ЛАЗга (агар у билан ўзаро ишласа) тармоқдаги авария ва АИ-9 каналлари ҳамда унинг бирламчи гуруҳли трактларига ААГни киритиш муддатлари тўғрисида хабар қиласи. Хабар бериш МХХ бўлинмаларига ижарага берилган бирламчи гуруҳли алоқа трактлари ва каналларига техник хизмат кўрсатиш тартибиға мувофиқ бажарилади;

б) АП-ШТСга тармоқдаги «авария» тўғрисида хабар қиласи, ТЧ/64 kbit/s каналлари бўйича ААГ киритилишига буйруқ беради (ААГ рақамини кўрсатган ҳолда) ва унинг бажарилишини назорат қиласи. Трактлар ва каналлар тўғрисидаги маълумотлар (УБП манфаатдорлиги, истеъмолчилар-

нинг номлари, қўлланиладиган ААГ ва х.) ЎзТТБРМ тармоқ ресурслари-нинг асосий қайдномаси ва «Юкламани аниқлаш» дастуридан олинади;

с) манфаатдор АП-WS ва АП-LT га участкаси ва сабабини кўрсатган ҳолда тармоқдаги «авария» тўғрисида хабар қилади. Трактлар ва каналлар тўғрисидаги маълумотлар (УБП манфаатдорлиги, истеъмолчилар-нинг номлари, қўлланиладиган ААГ ва х.) ЎзТТБРМ тармоқ ресурслари-нинг асосий қайдномаси ва «Юкламани аниқлаш» дастуридан олинади;

д) ТБПдан айрим трактлар (каналлар)га қўшимча резервлашни ташкил қилиш буйруғини олиб, техник имкониятни таҳлил қилади, АП-WS га буйруқ беради ва унинг бажарилишини назорат қилади;

е) истеъмолчилар ва коммутациялаш тармоғи узелларидан (агар улар билан ўзаро ишласа) уларнинг алоқалари йўқолганлиги тўғрисида талабномалар қабул қилади;

ф) истеъмолчилар ва коммутациялаш тармоғи узелларига уларнинг алоқалари алмаштириш орқали тикланганлиги тўғрисида хабар қилади;

г) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча маълумотларни УБП тезкор навбатчилик ҳолати журналига ёзиб қўяди.

5.6 Манфаатдор АП сменали ходимлари бажарадиган ишлар

УБПдан тармоқдаги «авария» тўғрисида ахборот олиб, қуидагиларни бажаради:

а) АИ-9 ЛАЗга (агар у билан ўзаро ишласа) тармоқдаги авария ва АИ-9 каналлари ҳамда унинг бирламчи гуруҳли трактларига ААГни киритиш муддатлари тўғрисида хабар қилади. Хабар бериш ЎзР МХХ бўлинмаларига ижарага берилган бирламчи гуруҳли алоқа трактлари ва каналларига техник хизмат кўрсатиш тартибига мувофиқ бажарилади;

б) қарама-қарши АП-ШТС станцияси билан бирга ТЧ/64 kbit/s каналлари учун ААГ киритилишига киришади;

с) агар УБПдан буйруқ келган бўлса, айрим алоқа трактлари (каналлари)га қўшимча резервлашни ташкил қилади ва бажарилганлиги тўғрисида УБПга маълум қилади;

д) истеъмолчилар ва коммутациялаш тармоғи узелларидан (агар улар билан ўзаро ишласа) уларнинг алоқалари йўқолганлиги тўғрисида талабномалар қабул қилади;

е) истеъмолчилар ва коммутациялаш тармоғи узелларига уларнинг алоқалари алмаштириш орқали тикланганлиги тўғрисида хабар қилади;

ф) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча воқеа-ходисаларни сменали ходимларнинг тезкор журналига (ПС-1) ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди.

6 Назорат қилинадиган объектлар шикастланганда ШХАТТБТ бўлинмаларининг иш алгоритми

6.1 Умумий қоидалар

«Ўзбектелеком» АҚ телекоммуникация тармоқларида ишга туширилган НО шикастланганлиги тўғрисидаги бутун ахборот ЎзТТБРМда йиғилади, қайта ишланади ва халқаро алоқа линиялари, трактлари ва каналларининг сифати тўғрисида ҳисобот тузилаётганда ҳисобга олинади.

Узатиш линияси, MS, OMS, ORS, линия ва тармоқ трактлари, ТВ, РЭ, ОС-Ethernet каналларининг юкланганлиги тўғрисидаги маълумотлар тармоқ ресурсларини ҳисобга олиш асосий қайдномаларида мавжуд:

- 5.1_ул_лт-шакл бўйича «Узатиш линиялари ва линия трактларининг назорат қилинадиган объектларини рақамлаш қайдномаси»;
- 5.1-шакл бўйича «Гармоқ трактларининг назорат қилинадиган объектларини рақамлаш қайдномаси»;
- 5.3-шакл бўйича «Узатиш тизимларини юклаш қайдномаси» ва бошқалар.

Тармоқ ресурсларини ҳисобга олиш асосий қайдномали RH 45-250 (6, 7, 8-бўлимлар)да келтирилган технологик ҳужжатларни юритиш тартибида мувофиқ ЎзТТБРМ томонидан тузилади ва ШХАТТБТ таркибий бўлинмаларига ишлаш учун юборилади.

Бундан ташқари, ТБП ва УБП ўз ишида ТБП ва УБП фойдаланувчиларининг иш жойларидаги «Юкламани аниқлаш» дастуридан фойдаланади.

Эксплуатация қилувчи корхоналарнинг сменали ходимлари RH 45-203 (6.2.1)да келтирилган ЛАЦ тезкор-техник ҳужжатларини юритиш тартибида мувофиқ аппаратхона журналига ёки тезкор журналга ёзиб қўяди. Корхоналарнинг техник раҳбарлари тезкор-техник ҳужжатларнинг аниқ ва саводли юритилишини таъминлашлари шарт.

Алоқа линия-кабель иншоотлари ёки станцион ускунадаги «шикастланиш» тўғрисидаги маълумот АП-УБП-ТБП схемаси бўйича 5 min ичидаги бажарилади.

Биринчи ахборот ўз ичига «шикастланиш»нинг бошланган вақтини, НО номини, станция, тармоқ элементининг белгиланишини (яъни эксплуатация қилувчи корхонага тегишли БТ қайд қилган воқеа-ходисаларни) ўз ичига олади.

Батафсил ахборот «шикастланиш» содир бўлган жойдан маълумотлар келиши билан узатилади.

6.2 АП сменали ходимлари бажарадиган ишлар

6.2.1 Узатиш кабель линиясидаги шикастланиш

6.2.1.1 АП-WS БТ воқеа-ходисалари маълумотлари бўйича MS, OMS, ORS, линия ва тармоқ трактлари, ТВ, РЭ, ОС-Ethernet каналларининг «шикастланиши»ни аниқлаб, қўйидагиларни бажаради:

а) УБПга «шикастланиш» қўринишидаги хабарни, НО белгиланишини, шикастланиш бошланган вақтни маълум қиласди;

б) АИ-9 ЛАЗга (агар у билан ўзаро ишласа) кабелдаги «шикастланиш» тўғрисида хабар қиласди ва ААГ киритилишини келишади. Ўзаро ишлаш ЎзР МХХ бўлинмаларига ижарага берилган бирламчи гурухли алоқа трактлари ва каналларига техник хизмат кўрсатиш тартибига мувофиқ бажарилади;

с) УБП ва АИ-9 дан ААГ киритилиши ёки айрим тармоқ трактларига резервлашнинг ташкил қилиниши буйруғини олиб, уни бажаришга киришади (техник имконият бўлганда);

д) УБП ва АИ-9 га ААГнинг мажбурий киритилиши ёки резервлашнинг ташкил қилиниши тўғрисида маълум қиласди;

е) шикастланиш характеристи, хизмат кўрсатиш зонаси ва кабелнинг кимга тегишлилигини аниқлайди;

ф) назорат остидаги АПга «шикастланиш» тўғрисида хабар қиласди, агар кабель унинг участкасида шикастланган бўлса;

г) агар кабель туташ участкада «шикастланган» бўлса, кабель шикастланган толаларини ўлчашга, шикастланиш жойигача бўлган масофани аниқлаш ва ҳисоблашга киришади;

х) корхона раҳбариятига шикастланиш участкаси ва шу жойигача бўлган масофани кўрсатган ҳолда кабелнинг шикастланганлиги тўғрисида маълум қиласди. Маълумот бериш корхона раҳбарияти томонидан тасдиқланган хабар бериш схемасига мувофиқ бажарилади (В илова). «Шикастланиш» тўғрисида маълум қилинган корхона раҳбарларининг фамилиялари УБПга хабар қилинади;

и) УБПга шикастланиш участкаси, бу жойигача бўлган масофани ва шикастланиш тўғрисида маълум қилинган корхона раҳбарларининг фамилияларини хабар қиласди;

ј) корхона раҳбарияти билан кабелда тиклаш ишларини ўтказиши муддатлари ва шартларини келишади;

к) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча воқеа-ҳодисаларни сменали ходимларнинг тезкор журналига (ПС-1) ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди;

л) кейинги хатти-ҳаракатлар RH 45-232 (7.1, 9.1)да келтирилган телекоммуникация транспорт тармоғида ТСИни режалаштириш ва ташкил қилиш тартибида ва тезкор (авариявий) ёки режадан ташқари ишларни ўтказишида ушбу раҳбарий ҳужжат алгоритмiga мувофиқ бажарилади:

– агар ишларни айнан шу кун бажариш шарт бўлса, УБПга тезкор-тиклаш ишлари учун буюртма беради;

– агар ишларни кейинги кунларда ҳам бажариш мумкин бўлса, УБПга таъмиrlаш ишларини ўтказиши учун талабнома беради.

6.2.1.2 АП участкасидаги узатиш линиясининг «шикастланиши» тўғрисида АП-WS дан ахборот олиб, қўйидагиларни бажаради:

а) АП-WS барча кўрсатмаларини амалга оширади ва ўзига тегишли участкадаги «шикастланиш»ни аниқлаш чораларини кўради;

б) агар кабель туташ участкада шикастланган бўлса, кабель шикастланган толаларини ўлчашга, шикастланиш жойигача бўлган масофани аниқлаш ва ҳисоблашга киришади;

с) АП-WS га ўлчаш натижаси ва УЛ ёки ЛТ шикастланиш участкасини маълум қилади ҳамда кейинги кўрсатмаларни кутади;

д) корхона раҳбариятига шикастланиш участкаси ва шикастланиш жойигача бўлган масофани кўрсатган ҳолда кабель ёки унинг толаларининг «шикастланганлиги» тўғрисида маълум қилади. Маълумот бериш корхона раҳбарияти томонидан тасдиқланган хабар бериш схемасига мувофиқ бажарилади (В илова). «Шикастланиш» тўғрисида маълум қилинган корхона раҳбарларининг фамилиялари УБПга хабар қилинади;

е) УБПга участкани, шикастланиш жойигача бўлган масофани ва кабелнинг шикастланганлиги тўғрисида маълум қилинган корхона раҳбарларининг фамилияларини хабар қилади;

ф) корхона раҳбарияти билан узатиш линиясида тиклаш ишларини ўтказиш муддатлари ва шартларини келишади;

г) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча воқеа-ходисаларни сменали ходимларнинг тезкор журналига (ПС-1) ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди;

х) кейинги хатти-ҳаракатлар RH 45-232 (7.1, 9.1)да келтирилган телекоммуникация транспорт тармоғида ТСИни режалаштириш ва ташкил қилиш тартибига ва тезкор (авариявий) ёки режадан ташқари ишларни ўтказишида ушбу раҳбарий ҳужжат алгоритмига мувофиқ бажарилади:

– агар ишларни айнан шу қун бажариш шарт бўлса, УБПга тезкор-тиклаш ишлари учун буюртма беради;

– агар ишларни кейинги кунларда ҳам бажариш мумкин бўлса, УБПга таъмирлаш ишларини ўтказиш учун талабнома беради.

6.2.1.3 ТТБ «шикастланиш» жойига бориши буйруғини УБП ёки АПдан олиб, узатиш линиясида «шикастланиш»ни аниқлаш ва бартараф этиш барча чораларини кўради.

Кабель параметрлари оғганда уларни дастлабки эксплуатация қилиш нормаларига келтириш бўйича иш фақат УБП билан келишилган талабнома асосида бажарилади. Бундай ишлар учун талабнома RH 45-232 (7.1, 9.1)да келтирилган телекоммуникация транспорт тармоғида ТСИни режалаштириш ва ташкил қилиш белгиланган тартибига мувофиқ расмийлаштирилади. Ишлар тезкор (авариявий) ёки режадан ташқари ишларни ўтказишида ушбу ҳужжат алгоритмига мувофиқ бажарилади.

6.2.2 Станцион ускунадаги шикастланиш

6.2.2.1 АП-WS БТ воқеа-ҳодисалари маълумотлари бўйича MS, OMS, ORS, линия ва тармоқ трактлари, ТВ, РЭ, ОС-Ethernet каналлари, станцион ускунадаги «шикастланиш»ни аниқлаб, қуидагиларни бажаради:

а) УБПга «шикастланиш» кўринишидаги хабарни, НО белгиланишини, шикастланиш бошланган вақтни маълум қилади;

б) АИ-9 ЛАЗга (агар у билан ўзаро ишласа) станциядаги НО «шикастланиши» түғрисида хабар қиласы да ААГ киритилишини келишади. Ўзаро ишлаш ЎзР МХХ бўлинмаларига ижарага берилган бирламчи гурухли алоқа трактлари ва каналларига техник хизмат қўрсатиш тартибиға мувофиқ бажарилади;

с) УБП ва АИ-9 дан ААГ киритилиши ёки айрим тармоқ трактларига резервлашнинг ташкил қилиниши буйруғини олиб, уни бажаришга киришади (техник имконият бўлганда);

д) УБП ва АИ-9 га ААГнинг мажбурий киритилиши ёки резервлашнинг ташкил қилиниши түғрисида маълум қиласы;

е) шикастланиш содир бўлган НЕ ва унинг тегишлилигини аниқлайди;

ф) назорат остидаги АПга унинг станцион ускунасидаги «шикастланиш» түғрисида хабар қиласы да тегишли қўрсатмалар беради;

г) корхона раҳбариятига ўзига тегишли станция ёки назорат остидаги АП станцияси ускунадаги «шикастланиш» түғрисида маълум қиласы. Маълумот бериш корхона раҳбарияти томонидан тасдиқланган хабар бериш схемасига мувофиқ бажарилади (В илова). «Шикастланиш» түғрисида маълум қилинган корхона раҳбарларининг фамилиялари УБПга хабар қилинади;

х) корхона раҳбарияти билан тиклаш ишларини ўтказиш муддатлари ва шартларини келишади;

и) УБПга «шикастланиш» сабабини, станция ва НЕ белгиланишини, шунингдек шикастланиш түғрисида маълум қилинган раҳбар шахсларнинг фамилияларини хабар қиласы;

ј) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча воқеа-ходисаларни сменали ходимларнинг тезкор журналига (ПС-1) ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб кўяди;

к) кейинги хатти-ҳаракатлар RH 45-232 (7.1, 9.1)да келтирилган телекоммуникация транспорт тармоғида ТСИни режалаштириш ва ташкил қилиш тартибиға ва тезкор (авариявий) ёки режадан ташқари ишларни ўтказиша ушбу хужжат алгоритмига мувофиқ бажарилади:

– агар ишларни айнан шу кун бажариш шарт бўлса, УБПга тезкор-тиклаш ишлари учун буюртма беради;

– агар ишларни кейинги кунларда ҳам бажариш мумкин бўлса, УБПга таъмирлаш ишларини ўтказиш учун талабнома беради.

6.2.2.2 АП MS, OMS, ORS, линия ва тармоқ трактлари, ТВ, РЭ, ОС-Ethernet каналлари, унинг станциясидаги ускунада «шикастланиш» түғрисида АП-WS дан ахборот олиб, қуидагиларни бажаради:

а) АП-WS барча қўрсатмаларини амалга оширади ва ўзига тегишли станциядаги ускунада «шикастланиш»ни аниқлаш чораларини қабул қиласы;

б) АП-WS га «шикастланиш» сабаби түғрисида хабар қиласы да кейинги қўрсатмаларни кутади;

с) корхона раҳбариятига ўзига тегишли станция ускунасидаги «шикастланиш» тўғрисида маълум қиласди. Маълумот бериш корхона раҳбарияти томонидан тасдиқланган хабар бериш схемасига мувофиқ бажарилади (В илова). «Шикастланиш» тўғрисида маълум қилинган корхона раҳбарларининг фамилиялари АП-WS га хабар қилинади;

д) УБПга «шикастланиш» сабабини, станция ва НЕ белгиланишини, шунингдек шикастланиш тўғрисида маълум қилинган раҳбар шахсларнинг фамилияларини хабар қиласди;

е) корхона раҳбарияти билан станцияда тиклаш ишларини ўтказиш муддатлари ва шартларини келишади;

ф) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча воқеа-ходисаларни сменали ходимларнинг тезкор журналига (ПС-1) ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди;

г) кейинги хатти-харакатлар RH 45-232 (7.1, 9.1)да келтирилган телекоммуникация транспорт тармоғида ТСИни режалаштириш ва ташкил қилиш тартибига ва тезкор (авариявий) ёки режадан ташқари ишларни ўтказиша ушбу ҳужжат алгоритмига мувофиқ бажарилади:

– агар ишларни айнан шу кун бажариш шарт бўлса, УБПга тезкор-тиклаш ишлари учун буюртма беради;

– агар ишларни кейинги кунларда ҳам бажариш мумкин бўлса, УБПга таъмирлаш ишларини ўтказиш учун талабнома беради.

6.2.3 Узатиш РРЛдаги шикастланиш

6.2.3.1 АП-LT маҳаллий локал терминалнинг назорат сигналлари бўйича РРЛ ёки унинг стволларининг «шикастланиш» ҳолатини аниқлаб, қуидагиларни бажаради:

а) УБПга «шикастланиш» кўринишидаги хабарни, НО белгиланишини ва шикастланиш бошланган вақтни маълум қиласди;

б) сўнишлар участкаси ёки шикастланиш юз берган станция ускунасини аниқлайди (маҳаллий локал терминал сигналларини қайта ишлаш натижалари бўйича);

с) УБПга сўнишлар участкаси ёки станция ускунасини кўрсатган ҳолда РРЛ стволларининг «шикастланиш» сабабини хабар қиласди;

д) назорат остидаги АПга унинг станциясидаги РРЛ ускунасининг шикастланганлиги тўғрисида хабар қиласди;

е) корхона раҳбариятига ўзига тегишли станция ёки назорат остидаги АП станциясидаги РРЛ стволларининг «шикастланиши» тўғрисида маълум қиласди. Маълумот бериш корхона раҳбарияти томонидан тасдиқланган хабар бериш схемасига мувофиқ бажарилади (В илова). «Шикастланиш» тўғрисида маълум қилинган корхона раҳбарларининг фамилиялари УБПга хабар қилинади;

ф) УБПга «шикастланиш» сабабини, станция ва РРЛ ускунасининг белгиланишини, шунингдек шикастланиш тўғрисида маълум қилинган раҳбар шахсларнинг фамилияларини хабар қиласди;

g) корхона раҳбарияти билан станцияда тиклаш ишларини ўтказиш муддатлари ва шартларини келишади;

h) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча воқеа-ҳодисаларни сменали ходимларнинг тезкор журналига (ПС-1) ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди;

i) кейинги хатти-ҳаракатлар RH 45-232 (7.1, 9.1)да келтирилган телекоммуникация транспорт тармоғида ТСИни режалаштириш ва ташкил қилиш тартибига мувофиқ бажарилади:

– агар ишларни айнан шу кун бажариш шарт бўлса, УБПга тезкор-тиклаш ишлари учун буюртма беради;

– агар ишларни кейинги кунларда ҳам бажариш мумкин бўлса, УБПга таъмиrlаш ишларини ўтказиш учун талабнома беради.

6.2.3.2 АП-LT га тегишли станциядаги РРЛ ускунасидаги «шикастланиш» тўғрисида хабарни олгандан кейин АП қўйидагиларни бажаради:

a) АП-LT барча кўрсатмаларини амалга оширади ва ўзига тегишли станциянинг РРЛ ускунасидаги «шикастланиш»ни аниқлаш чораларини кўради;

b) АП-LT га «шикастланиш» сабаби тўғрисида хабар қиласди ва кейинги кўрсатмаларни кутади;

c) корхона раҳбариятига ўзига тегишли станциянинг РРЛ ускунасидаги «шикастланиш» тўғрисида маълум қиласди. Маълумот бериш корхона раҳбарияти томонидан тасдиқланган хабар бериш схемасига мувофиқ бажарилади (В илова). «Шикастланиш» тўғрисида маълум қилинган корхона раҳбарларининг фамилиялари АП-LT га хабар қилинади;

d) корхона раҳбарияти билан станцияда тиклаш ишларини ўтказиш муддатлари ва шартларини келишади;

e) УБПга «шикастланиш» сабабини, станция ва РРЛ ускунасининг белгиланишини, шунингдек шикастланиш тўғрисида маълум қилинган раҳбар шахсларнинг фамилияларини хабар қиласди;

f) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча воқеа-ҳодисаларни сменали ходимларнинг тезкор журналига (ПС-1) ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди;

g) кейинги хатти-ҳаракатлар RH 45-232 (6, 7, 8-бўлимлар)да келтирилган телекоммуникация транспорт тармоғида ТСИни режалаштириш ва ташкил қилиш тартибига ва тезкор (авариявий) ёки режадан ташқари ишларни ўтказишда ушбу хужжат алгоритмiga мувофиқ бажарилади:

– агар ишларни айнан шу кун бажариш шарт бўлса, УБПга тезкор-тиклаш ишлари учун буюртма беради;

– агар ишларни кейинги кунларда ҳам бажариш мумкин бўлса, УБПга таъмиrlаш ишларини ўтказиш учун талабнома беради.

6.2.3.3 АП-WS MS, ORS, тармоқ трактлари, ТВ ва РЭ каналларининг «шикастланиши» тўғрисидаги ахборотни қабул қилганидан кейин АП-LT қўйидагиларни бажаради:

а) АП-WS барча кўрсатмаларини амалга оширади, ўзига тегишли станция ускунасидаги «шикастланиш»ни аниқлаш чораларини кўради ёки назорат остидаги АПга тегишли кўрсатмаларни беради;

б) корхона раҳбариятига ўзига тегишли станция ёки назорат остидаги АП станциясининг ускунасидаги «шикастланиш» тўғрисида маълум қилади. Маълумот бериш корхона раҳбарияти томонидан тасдиқланган хабар бериш схемасига мувофиқ бажарилади (В илова). «Шикастланиш» тўғрисида маълум қилинган корхона раҳбарларининг фамилиялари УБПга хабар қилинади;

с) УБПга «шикастланиш» сабабини, станция ва НЕ белгиланишини, шунингдек шикастланиш тўғрисида маълум қилинган раҳбар шахсларнинг фамилияларини хабар қилади;

д) корхона раҳбарияти билан станцияда тиклаш ишларини ўтказиш муддатлари ва шартларини келишади;

е) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча воқеа-ходисаларни сменали ходимларнинг тезкор журналига (ПС-1) ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди;

ф) кейинги хатти-ҳаракатлар RH 45-232 (7.1, 9.1)да келтирилган телекоммуникация транспорт тармоғида ТСИни режалаштириш ва ташкил қилиш тартибига ва тезкор (авариявий) ёки режадан ташқари ишларни ўтказишида ушбу ҳужжат алгоритмига мувофиқ бажарилади:

– агар ишларни айнан шу кун бажариш шарт бўлса, УБПга тезкор-тиклаш ишлари учун буюртма беради;

– агар ишларни кейинги кунларда ҳам бажариш мумкин бўлса, УБПга таъмирлаш ишларини ўтказиш учун талабнома беради.

6.2.3.4 ТЧ/64 kbit/s каналлари ёки 2 Mbit/s оқимининг шикастланишини аниқлаган АП-ШТС қўйидагиларни бажаради:

а) УБПга НО «шикастланиши» тўғрисида маълум қилади (агар искеъмолчидан битта 2 Mbit/s оқимдаги камида учта ТЧ/64 kbit/s каналларининг сифати ёмонлашганлиги тўғрисида даъво тушган бўлса ёки АРЎда тегишли оптик ва акустик назорат сигналлари асосида УБПга маълумот берилади). Маълумотда 2 Mbit/s оқимда «шикастланиш» бошланган вақти, трактнинг белгиланиши кўрсатилади;

б) АИ-9 ЛАЗга (агар у билан ўзаро ишласа) НО «шикастланиши» тўғрисида хабар қилади ва ТЧ/64 kbit/s каналлари учун ААГ киритилишини келишади. Хабар бериш ЎзР МХХ бўлинмаларига ижарага берилган бирламчи гурухли алоқа трактлари ва каналларига техник хизмат кўрсатиш тартибига мувофиқ бажарилади;

с) УБП ва АИ-9 дан ААГ киритилиши ёки айрим тармоқ трактларига резервлашни ташкил қилиш учун буйруқни олиб, уни бажаришга киришади (техник имконият бўлганда);

д) агар «шикастланиш» ўзига тегишли станцияда юз берган бўлса, шикастланишни аниқлаш чораларини кўради;

е) агар «шикастланиш» ШТС қарама-қарши станциясидаги ускунада юз берган бўлса, шикастланиш сабабларини аниқлашда иштирок этади (ўз функционал мажбуриятлари доирасида);

ф) агар «шикастланиш» транспорт тармоғида юз берган бўлса, «шикастланиш» сабабини аниқлаш учун АП-WS га талабнома беради;

г) корхона раҳбариятига ўзига тегишли станциянинг канал ҳосил қилувчи ускунасида 2 Mbit/s оқимнинг «шикастланиши» тўғрисида маълум қиласди. Маълумот бериш корхона раҳбарияти томонидан тасдиқланган хабар бериш схемасига мувофиқ бажарилади (В илова). «Шикастланиш» тўғрисида маълум қилинган корхона раҳбарларининг фамилиялари УБПга хабар қилинади;

х) корхона раҳбарияти билан станцияда тиклаш ишларини ўтказиш муддатлари ва шартларини келишади;

и) агар шикастланиш ўзига тегишли станция ускунасида юз берган бўлса, УБПга «шикастланиш» сабабини ва шикастланиш тўғрисида маълум қилинган раҳбар шахсларнинг фамилияларини хабар қиласди;

ј) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча воқеа-ходисаларни сменали ходимларнинг тезкор журналига (ПС-1) ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди;

к) кейинги хатти-ҳаракатлар RH 45-232 (7.1, 9.1)да келтирилган телекоммуникация транспорт тармоғида ТСИни режалаштириш ва ташкил қилиш тартибига ва тезкор (авариявий) ёки режадан ташқари ишларни ўтказиша ушбу ҳужжат алгоритмига мувофиқ бажарилади:

– агар ишларни айнан шу кун бажариш шарт бўлса, УБПга тезкор-тиклаш ишлари учун буюртма беради;

– агар ишларни кейинги кунларда ҳам бажариш мумкин бўлса, УБПга таъмирлаш ишларини ўтказиш учун талабнома беради.

6.2.4 Йўлдош трактдаги шикастланиш

Ер станциясидаги АП тезкор навбатчи ходимлари ўзларига тегишли ускунанинг индикация сигналлари бўйича йўлдош трактнинг йўналишларидан бирининг «шикастланиш» ҳолатини аниқлаб, қуйидаги ишларни бажарадилар:

а) БУПга йўлдош трактнинг ёки йўналишлардан бирининг «шикастланиши» ҳолати, «шикастланиш»нинг бошланган вақти тўғрисида хабар юборади. Бу хабарда шикастланган трактнинг белгиланиши кўрсатилади;

б) йўлдош трактнинг шикастланиш сабабини аниқлайди ва бу ҳақда БУПга хабар қиласди;

с) корхона раҳбариятига ўзига тегишли ускунадаги «шикастланиш» тўғрисида маълум қиласди. Хабар корхона раҳбарияти томонидан тасдиқланган хабар бериш схемасига мувофиқ амалга оширилади (В илова). «Шикастланиш» ҳолати тўғрисида маълум қилинган корхона раҳбарларининг фамилиялари БУПга хабар қилинади;

д) корхона раҳбарлари билан станцияда тиклаш ишларини ўтказиш

муддатлари ва шартларини келишади;

е) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча воқеа-ходисаларни Алмашинадиган ходимларнинг тезкор журналига (ПС-1) ёки Аппарат журналига ёзиб қўяди;

ф) кейинги ишлар тезкор (авариявий) ёки режадан ташқари ишларни ўтказишда RH 45-232 (7.1, 9.1) да келтирилган телекоммуникация ускунасида ТСИни режалаштириш ва ташкил қилиш тартибига ҳамда ушбу хужжат алгоритмiga мувофиқ бажарилади:

- агар ишларни айнан шу куни бажариш зарур бўлса, БУПга тезкор-тиклаш ишларига буюртма беради;

- агар бундай ишларни кейинги кунларда бажариш мумкин бўлса, БУПга ТСИни ўтказиш учун буюртма беради

(6.2.4-банди қушимча равишда киритилган, 1-сон ўзгар.)

6.3 УБП сменали ходимлари бажарадиган ишлар

АПдан НО «шикастланиши» тўғрисидаги хабарни олиб, УБП қуидагиларни бажаради:

а) ТБПга «2» индекси кўринишидаги хабарни, НО рақамини ва шикастланиш бошланган вақтни узатади. Трактлар ва каналлар тўғрисидаги маълумотлар (юкланганилиги, истеъмолчиларнинг номи, қўлланиладиган ААГ ва х.) тармоқ ресурсларининг асосий қайдномаси ва «Юкламани аниқлаш» дастуридан олинади;

б) АИ-9 ЛАЗга (агар у билан ўзаро ишласа) НО «шикастланиши» тўғрисида хабар қиласди ва АИ-9 алоқалари ташкил қилинган трактлар ва каналларга ААГ киритилишини келишади. АИ-9 томонидан ижарага олинган бирламчи гурухли трактлар ва каналлар тўғрисидаги маълумотлар тармоқ ресурсларини ҳисобга олиш асосий қайдномасидан олинади. Хабар бериш ЎзР МХХ бўлинмаларига ижарага берилган бирламчи гурухли алоқа трактлари ва каналларига техник хизмат кўрсатиш тартибига мувофиқ бажарилади;

с) ТБПга ААГнинг киритилиши ва АИ-9 айрим трактлари (каналлари)га қўшимча резервлашнинг ташкил қилиниши тўғрисида маълум қиласди. Маълумотда НО рақами, ААГ рақами ва унинг киритилиш вақти кўрсатилади. Маълумотни тузишда УБП С иловага мувофиқ НО ҳолати индексларидан фойдаланади;

д) корхона раҳбариятига узатиш линияси ёки станциясидаги «шикастланиш» тўғрисида маълум қиласди. Маълумот бериш ЎзТТБРМ томонидан тасдиқланган хабар бериш схемасига мувофиқ бажарилади (Д илова). «Шикастланиш» тўғрисида маълум қилинган корхона раҳбарларининг фамилиялари ТБПга хабар қилинади;

е) ушбу худудга бириктирилган МХХ МАХ кураторига узатиш линияси ёки станциясидаги «шикастланиш» тўғрисида хабар қиласди;

ф) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча маълумотларни УБП тезкор навбатчилик ҳолати журналига ёзиб қўяди;

g) кейинги хатти-ҳаракатлар RH 45-232 (7.1, 9.1)да келтирилган телекоммуникация транспорт тармоғида ТСИни режалаштириш ва ташкил қилиш тартибига ва тезкор (авариявий) ёки режадан ташқари ишларни ўтказишда ушбу ҳужжат алгоритмiga мувофиқ бажарилади:

– агар ишларни айнан шу кун бажариш шарт бўлса, тезкор-тиклash ишларини ўтказиш учун талабномани расмийлаштиради ва УБПга юборади;

– агар ишларни кейинги кунларда ҳам бажариш мумкин бўлса, таъмирлаш ишларини ўтказиш учун талабномани расмийлаштиради ва РБМга юборади.

6.4 ТБП сменали ходимлари бажарадиган ишлар

УБПдан «2» индекси кўринишидаги ахборотни, НО шартли рақамини ва шикастланиш бошланган вақт тўғрисидаги маълумотни олиб ТБП куйидагиларни бажаради:

а) УБПга «2» индекси кўринишидаги ахборотни, НО рақамини ва «шикастланиш» бошланган вақтни тарқатади. Трактлар ва каналлар тўғрисидаги маълумотлар (УБП манфаатдорлиги, қўлланиладиган ААГ ва x.) тармоқ ресурсларини ҳисобга олиш асосий қайдномаси ва «Юкламани аниқлаш» дастуридан олинади;

б) МБПга телекоммуникациялар тармоғидаги НО «шикастланиши» тўғрисида хабар қиласи ва АИ-9 алоқалари ташкил қилинган трактлар ва каналларга ААГ киритилишини келишади. АИ-9 томонидан ижарага олинган трактлар ва каналлар тўғрисидаги маълумотлар тармоқ ресурсларини ҳисобга олиш асосий қайдномасидан олинади. Хабар бериш МХХ бўлинмаларига ижарага берилган алоқа трактлари (каналлари)га техник хизмат кўрсатиш тартибига мувофиқ бажарилади;

с) ЎзТТБРМ раҳбарияти, Вазирлик, «Ўзбектелеком» АК диспетчерлари ва МХХ МАХ кураторига тармоқнинг энг муҳим участкаларидағи НО шикастланганлиги тўғрисида маълум қиласи. Маълумот бериш ЎзТТБРМ директори томонидан тасдиқланган хабар бериш схемасига мувофиқ бажарилади (Д илова);

(Ўзгартирилган таҳрир, 1-сон ўзгар.)

д) ЎзТТБРМ раҳбарияти, Вазирлик, «Ўзбектелеком» АК диспетчерлари ва МХХ МАХ кураторига УБПдан олинадиган ахборот асосида «шикастланиш» тўғрисидаги батафсил ахборотни маълум қиласи;

(Ўзгартирилган таҳрир, 1-сон ўзгар.)

е) кейинги хатти-ҳаракатлар RH 45-232 (7.1, 9.1)да келтирилган телекоммуникация транспорт тармоғида ТСИни режалаштириш ва ташкил қилиш тартибига ва тезкор (авариявий) ёки режадан ташқари ишларни ўтказишда ушбу ҳужжат алгоритмiga мувофиқ бажарилади:

– агар ишларни айнан шу кун бажариш шарт бўлса, УБПга тезкор-тиклash ишларини ўтказиш учун талабномани қабул қиласи;

– агар таъмирлаш ишларини кейинги кунларда ҳам бажариш мумкин бўлса, РБМга талабнома бериш кўрсатмасини беради;

f) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча маълумотларни ТБП тезкор навбатчилик ҳолати журналига ёзиб қўяди;

g) шикастланиш тўғрисидаги маълумотларни кундалик «Ўзбектелеком» АК телекоммуникациялар тармоғининг ҳолати тўғрисида маълумот»га киритади ва РБМ маъмурий корпусига юборади;

h) РБМ раҳбариятига АП ва УБП томонидан йўл қўйилган ушбу ҳужжат бандлари талабларининг бузилганлиги тўғрисида маълум қиласди.

6.5 Манфаатдор УБП сменали ходимлари бажарадиган ишлар

ТБПдан «2» индекси кўринишидаги ахборотни, НО рақамини, «шикастланиш» бошланган вақтни ва ААГ киритилишига буйруқни олиб, қўйидагиларни бажаради:

а) АИ-9 ЛАЗга (агар у билан ўзаро ишласа) телекоммуникациялар тармоғидаги НО шикастланиши тўғрисида хабар қиласди ва АИ-9 каналлари ва трактлари учун ААГни киритиш муддатларини келишади. АИ-9 томонидан ижарага олинган бирламчи гуруҳли трактлар ва каналлар тўғрисидаги маълумотлар тармоқ ресурсларини ҳисобга олиш асосий қайдномасидан олинади. Хабар бериш МХХ бўлинмаларига ижарага берилган бирламчи гуруҳли алоқа трактлари ва каналларига техник хизмат кўрсатиш тартибиға мувофиқ бажарилади;

б) АПга телекоммуникациялар тармоғидаги НО «шикастланиши» тўғрисида хабар қиласди, АИ-9 трактлари (каналлари) учун ААГни киритиш буйругини беради (бунда ААГ рақами маълум қилинади) ва унинг бажарилишини назорат қиласди. Трактлар ва каналлар тўғрисидаги маълумотлар (юклама, истеъмолчиларнинг номи, қўлланиладиган ААГ ва х.) тармоқ ресурсларини ҳисобга олиш асосий қайдномаси ва «Юкламани аниқлаш» дастуридан олинади;

с) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча маълумотларни ТБП тезкор навбатчилик ҳолати журналига ёзиб қўяди.

6.6 Манфаатдор АП сменали ходимлари бажарадиган ишлар

УБПдан НО «шикастланиши» тўғрисидаги ахборотни, ААГни киритиш тўғрисидаги буйруқни олиб, қўйидагиларни бажаради:

а) АИ-9 ЛАЗга (агар у билан ўзаро ишласа) телекоммуникациялар тармоғидаги НО «шикастланиши» тўғрисида хабар қиласди, ААГни киритиш муддатларини келишади. Хабар бериш ЎзР МХХ бўлинмаларига ижарага берилган бирламчи гуруҳли алоқа трактлари ва каналларига техник хизмат кўрсатиш тартибиға мувофиқ бажарилади;

б) АИ-9 каналлари (трактлари) учун ААГни киритишга киришади;

с) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча воқеа-ходисаларни сменали ходимларнинг тезкор журналига (ПС-1) ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди.

7 Назорат қилинадиган объектларнинг огоҳлантирувчи ҳолати-да ШХАТТБТ бўлинмаларининг иш алгоритми

7.1 Умумий қоидалар

Телекоммуникациялар тармоғида ишга туширилган НО огоҳлантирувчи ҳолати тўғрисидаги бутун ахборот РБМда йигилади, қайта ишланади ва шаҳарлараро алоқа трактлари ва каналларининг линиялари сифати тўғрисидаги ҳисоботни тузишда ҳисобга олинади.

Узатиш линиялари, MS, OMS, ORS, линия ва тармоқ трактлари, ТВ, РЭ, ОС-Ethernet каналларининг юклангандиги, шунингдек APS ёки ТЧ/64 kbit/s каналларини қўлда коммутациялаш усули билан тикланадиган трактлар тўғрисидаги маълумотлар тармоқ ресурсларини ҳисобга олиш асосий қайдномаларида мавжуд:

- 5.1_ул_лт-шакл бўйича «Узатиш линиялари ва линия трактларининг назорат қилинадиган объектларини рақамлаш қайдномаси»;
- 5.1-шакл бўйича «Тармоқ трактларининг назорат қилинадиган объектларини рақамлаш қайдномаси»;
- 5.3-шакл бўйича «Узатиш тизимларини юклаш қайдномаси» ва бошқалар.

Тармоқ ресурсларини ҳисобга олиш асосий қайдномалари RH 45-250 (6, 7, 8-бўлимлар)да келтирилган технологик ҳужжатларни юритиш тартибиға мувофиқ РБМда тузилади ва белгиланган тартибда ишлаш учун ШХАТТБТ таркибий бўлинмаларига юборилади.

Бундан ташқари, ТБП ва УБП ўз ишларида улардан фойдаланувчи-ларнинг иш жойларидаги «Юкламани аниқлаш» дастуридан фойдаланади.

НО томонидан тикланадиган ААГ рўйхатини РБМ тузади ва RH 45-231 (6-бўлим)да келтирилган ААГни тузиш ва манфаатдор ШХАТТБТ бўлинмаларига етказиш тартибиға мувофиқ УБПга етказади.

Эксплуатация қилувчи корхоналарнинг сменали ходимлари RH 45-203 (6.2.1)да келтирилган ЛАЦ тезкор-техник ҳужжатларини юритиш тартибиға кўра аппаратхона журналига ёки тезкор журналга ёзиб қўяди. Корхоналарнинг техник ходимлари тезкор-техник ҳужжатларнинг аниқ ва саводли юритилишини таъминлашга мажбурлар.

Алоқа линия-кабель иншоотлари ёки станцион ускунадаги огоҳлантирувчи ҳолат тўғрисида маълумот бериш АП-УБП-ТБП схемаси бўйича 5 min давомида бажарилади.

Биринчи ахборот воқеа-ходисанинг бошланган вақти ва характеристики, НО номини, станцияларнинг белгиланиши (яъни эксплуатация қилувчи корхона тегишли БТ томонидан қайд қилинган воқеа-ходисалар ёки бошқа манбалардан олинган маълумотлар)ни ўз ичига олади.

Батафсил ахборот воқеа содир бўлган жойдан маълумотлар келишига қараб узатилади.

7.2 АП сменали ходимлари бажарадиган ишлар

7.2.1 Кабель узатиш линияси бўйича огоҳлантириш

7.2.1.1 Ташқи манба (кабелчи, айланиб ўтувчи, бегона шахс ва б.)дан алоқа кабели шикастланишининг юқори эҳтимоли тўғрисидаги ахборотни олиб ва УЛ ёки ЛТдаги огоҳлантирувчи ҳолатни аниқлаб, АП-WS қуийидагиларни бажаради:

а) УБПга НО огоҳлантирувчи ҳолати, УЛ, ЛТ белгиланиши, кабелнинг шикастланиш характери, сабаби, участкаси, шикастланиш хавфи бўлган жойгача бўлган масофани ва ахборот олинган вақт тўғрисидаги ҳабарни узатади;

б) АИ-9 ЛАЗга (агар у билан ўзаро ишласа) линия-кабель иншоотларидағи огоҳлантирувчи ҳолат, алоқалар ишлашининг эҳтимолий тўхтаб қолиши тўғрисида ҳабар қиласи ва ААГ киритилишини келишади. Ўзаро ишлаш МХХ бўлинмаларига ижарага берилган бирламчи гуруҳли алоқа трактлари ва каналларига техник хизмат кўрсатиш тартибиға мувофиқ бажарилади;

с) УБП ва АИ-9дан ААГни киритиш ёки айрим тармоқ трактларига резервлашни ташкил қилиш буйруғини олади, уни бажаришга киришади (техник имконият бўлганда);

д) УБПга ААГ киритилиши ёки резервлашни ташкил қилиш тўғрисида маълум қиласи;

е) назорат остидаги АПга кабелнинг шикастланиш таҳдида сабабли УЛ ёки ЛТ огоҳлантирувчи ҳолати тўғрисида ҳабар қиласи ва, агар кабель унинг хизмат кўрсатиш зонасида бўлса, алоқа кабелининг «авария»си ёки «шикастланиши»нинг олдини олиш кўрсатмаларини беради (ўз ваколатлари доирасида);

ф) корхона раҳбариятига ўз хизмат кўрсатиш зонасида ёки назорат остидаги АП хизмат кўрсатиш зонасидаги кабель ёки унинг толалари шикастланишининг юқори эҳтимоли, юз берган воқеа характери, сабаби, кабелнинг шикастланиш хавфи бор жойгача бўлган масофа ва ахборот келиб тушган вақт тўғрисида маълумот беради. Маълумот бериш корхона раҳбарияти томонидан тасдиқланган ҳабар бериш схемасига мувофиқ бажарилади (В илова). Воқеа-ҳодиса тўғрисида маълум қилинган корхона раҳбарларининг фамилиялари УБПга ҳабар қилинади;

г) корхона раҳбарияти билан алоқа кабелида «авария» ёки «шикастланиши»нинг олдини олиш ишларини ўтказиш муддатлари ва шартларини келишади;

х) УБПга огоҳлантириш тўғрисида маълум қилинган корхоналар раҳбарларининг фамилияларини ҳабар қиласи;

и) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча воқеа-ҳодисаларни сменали ходимларнинг тезкор журналига (ПС-1) ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди;

ж) кейинги хатти-ҳаракатлар RH 45-232 (7.1, 9.1)да келтирилган телекоммуникация транспорт тармоғида ТСИни режалаштириш ва ташкил

қилиш тартибига ва тезкор (авариявий) ёки режадан ташқари ишларни ўтказишида ушбу ҳужжат алгоритмига мувофиқ бажарилади:

– агар ишларни айнан шу кун бажариш шарт бўлса, УБПга тезкор-тиклаш ишларига буюртма беради;

– агар таъмирлаш ишларини кейинги кунларда ҳам бажариш мумкин бўлса, РБМга таъмирлаш ишларини ўтказиш учун талабнома беради.

7.2.1.2 Ўз хизмат кўрсатиш зонасида алоқа кабели шикастланишининг юқори эҳтимоли сабабли УЛ ёки ЛТдаги огоҳлантирувчи ҳолат тўғрисидаги ахборотни АП-WS дан олиб, АП қўйидагиларни бажаради:

а) ўз хизмат кўрсатиш зонасидаги кабелнинг «авария»си ёки «шикастланиши»нинг олдини олиш бўйича АП-WS барча кўрсатмаларини амалга оширади;

б) корхона раҳбариятига кабель ёки унинг толалари шикастланишининг огоҳлантирувчи ҳолати ва юқори эҳтимоли, юз берган воқеа характери, сабаби, кабелнинг шикастланиш хавфи бор жойгача бўлган масофа тўғрисида маълумот беради. Маълумот бериш корхона раҳбарияти томонидан тасдиқланган хабар бериш схемасига мувофиқ бажарилади (В илова). Воқеа-ходиса тўғрисида маълум қилинган корхона раҳбарларининг фамилиялари АП-WS га хабар қилинади;

с) корхона раҳбарияти билан алоқа кабелида «авария» ёки «шикастланиши»нинг олдини олиш ишларини ўтказиш муддатлари ва шартларини келишади;

д) АП-WS огоҳлантириш ҳолати тўғрисида маълум қилинган корхоналар раҳбарларининг фамилияларини хабар қиласди;

е) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча воқеа-ходисаларни сменали ходимларнинг тезкор журналига (ПС-1) ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди;

ф) кейинги хатти-харакатлар RH 45-232 (7.1, 9.1)да келтирилган телекоммуникация транспорт тармоғида ТСИни режалаштириш ва ташкил қилиш тартибига ва тезкор (авариявий) ёки режадан ташқари ишларни ўтказишида ушбу ҳужжат алгоритмига мувофиқ бажарилади:

– агар ишларни айнан шу кун бажариш шарт бўлса, УБПга тезкор-тиклаш ишларига буюртма беради;

– агар ишларни кейинги кунларда ҳам бажариш мумкин бўлса, УБПга таъмирлаш ишларини ўтказиш учун талабнома беради.

7.2.1.3 ТТБ кабелнинг шикастланиш хавфи бўлган жойга бориш буйругини УБП ёки АПдан олиб, узатиш линиясидаги «авария» ёки «шикастланиши»нинг олдини олиш барча чораларини кўради.

Кабель «авария»си ёки «шикастланиши»нинг олдини олиш бўйича иш фақат УБП билан келишилган талабнома асосида бажарилади. Бундай ишларга талабнома RH 45-232 (7.1, 9.1)га келтирилган телекоммуникация транспорт тармоғида ТСИни режалаштириш ва ташкил қилиш белгиланган тартибига мувофиқ расмийлаштирилади. Ишлар тезкор (авариявий) ёки

режадан ташқари ишларни ўтказишида ушбу хужжат алгоритмiga мувофиқ бажарилади.

7.2.2 Станцион ускунадаги огоҳлантирувчи ҳолат

7.2.2.1 БТ воқеалар маълумотлари бўйича MS, OMS, ORS, линия ва тармоқ трактлари, ТВ, РЭ, ОС-Ethernet каналларидаги НОнинг огоҳлантирувчи ҳолати (алоқалар ишлашининг эҳтимолий тўхтатилиши)ни аниқлагандан кейин АП-WS станцион ускуна ҳисобига қуидагиларни бажаради:

а) УБПга НО огоҳлантирувчи ҳолати, унинг белгиланиши, ҳодисанинг характеристи, ҳодисанинг сабаби ва бошланган вақти тўғрисидаги ҳабарни узатади;

б) АИ-9 ЛАЗга (агар у билан ўзаро ишласа) ўз станцияси ёки назорат остидаги АП станцияси ҳисобига НО огоҳлантирувчи ҳолати ва алоқалар ишлашининг эҳтимолий тўхтатилиши тўғрисида хабар қиласди, ААГ киритилишини келишади. Ўзаро ишлаш МХХ бўлинмаларига ижарага берилган бирламчи гурухли алоқа трактлари ва каналларига техник хизмат кўрсатиш тартибиға мувофиқ бажарилади;

с) УБП ва АИ-9дан ААГни киритиши ёки айрим тармоқ трактларига резервлашни ташкил қилиш буйруғини олади, уни бажаришга киришади (техник имконият бўлганда);

д) УБПга ААГ киритилиши ёки резервлашни ташкил қилиш тўғрисида маълум қиласди;

е) назорат остидаги АПга огоҳлантирувчи ҳолат ва унинг станциядаги ускуна ҳисобига алоқалар ишлашининг эҳтимолий тўхтаб қолиши, БТга сигналнинг келиш сабаби ва вақти тўғрисида хабар қиласди;

ф) корхона раҳбариятига огоҳлантирувчи ҳолат ва ўз станцияси ёки назорат остидаги АП станциясидаги ускуна ҳисобига алоқалар ишлашининг эҳтимолий тўхтаб қолиши, воқеа характеристи, сабаби, БТга сигналнинг келиш сабаби ва вақти тўғрисида маълумот беради. Маълумот бериш корхона раҳбарияти томонидан тасдиқланган хабар бериш схемасига мувофиқ бажарилади (В илова). Воқеа-ҳодиса тўғрисида маълум қилинган корхона раҳбарларининг фамилиялари УБПга хабар қилинади;

г) корхона раҳбарияти билан станцияда «авария» ёки «шикастланиш»нинг олдини олиш ишларини ўтказиш муддатлари ва шартларини келишади;

h) УБПга огоҳлантириш ҳолати тўғрисида маълум қилинган раҳбар шахсларнинг фамилияларини хабар қиласди;

i) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча воқеа-ҳодисаларни сменали ходимларнинг тезкор журналига (ПС-1) ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди;

j) кейинги хатти-ҳаракатлар RH 45-232 (7.1, 9.1)да келтирилган телекоммуникация транспорт тармоғида ТСИни режалаштириш ва ташкил қилиш тартибиға ва тезкор (авариявий) ёки режадан ташқари ишларни ўтказишида ушбу хужжат алгоритмiga мувофиқ бажарилади:

– агар ишларни айнан шу кун бажариш шарт бўлса, УБПга тезкортиклаш ишларига буюртма беради;

– агар ишларни кейинги кунларда ҳам бажариш мумкин бўлса, УБПга таъмирлаш ишларини ўтказиш учун талабнома беради.

7.2.2.2 АП-WS дан MS, OMS, ORS, линия ва тармоқ трактлари, ТВ, РЭ, ОС-Ethernet каналларидаги огоҳлантирувчи ҳолат ва ўзига тегишли станциядаги ускуна ҳисобига алоқаларнинг эҳтимолий тўхтаб қолиши тўғрисидаги ахборотни олганидан кейин АП қуидагиларни бажаради:

а) ўзига тегишли станциядаги ускуна ҳисобига «авария» ёки «шикастланиш»нинг олдини олиш бўйича АП-WS барча қўрсатмаларини амалга оширади;

б) корхона раҳбариятига огоҳлантирувчи ҳолат ва ўзига тегишли станциядаги ускуна ҳисобига алоқалар ишлашининг эҳтимолий тўхтаб қолиши, воқеа характеристи, унинг сабаби ва воқеанинг бошланган вақти тўғрисида маълумот беради. Маълумот бериш корхона раҳбарияти томонидан тасдиқланган хабар бериш схемасига мувофиқ бажарилади (В илова). Воқеа-ходиса тўғрисида маълум қилинган корхона раҳбарларининг фамилиялари АП-WS га хабар қилинади;

с) корхона раҳбарияти билан станциядаги «авария» ёки «шикастланиш»нинг олдини олиш ишларини ўтказиш муддатлари ва шартларини келишади;

д) АП-WS га огоҳлантириш ҳолати тўғрисида маълум қилинган корхоналар раҳбарларининг фамилияларини хабар қиласди;

е) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча воқеа-ходисаларни сменали ходимларнинг тезкор журналига (ПС-1) ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди;

ф) кейинги хатти-ҳаракатлар RH 45-232 (7.1, 9.1)да келтирилган телекоммуникация транспорт тармоғида ТСИни режалаштириш ва ташкил қилиш тартибида ва тезкор (авариявий) ёки режадан ташқари ишларни ўтказишида ушбу ҳужжат алгоритмига мувофиқ бажарилади:

– агар ишларни айнан шу кун бажариш шарт бўлса, УБПга тезкортиклаш ишларига буюртма беради;

– агар ишларни кейинги кунларда ҳам бажариш мумкин бўлса, УБПга таъмирлаш ишларини ўтказиш учун талабнома беради.

7.2.3 РРЛ узатишдаги огоҳлантирувчи ҳолат

7.2.3.1 АП-LT, маҳаллий локал терминал воқеа-ходисаларининг маълумотлари бўйича станциядаги огоҳлантирувчи ҳолатни, РРЛ ёки унинг стволларидағи алоқаларнинг эҳтимолий тўхтатилишини аниқлаб, қуидагиларни бажаради:

а) УБПга огоҳлантирувчи ҳолат, НО белгиланишини, воқеа-ходисанинг характеристи, сабаби, бошланган вақти тўғрисидаги хабарни узатади;

б) назорат остидаги АПга огоҳлантирувчи ҳолат ва унинг станциясидаги ускуна ҳисобидан алоқа ишлашининг эҳтимолий тўхтатилиши ва LT га сигналнинг келиш сабаби ва вақти тўғрисида маълум қиласи;

с) корхона раҳбариятига огоҳлантирувчи ҳолат ва ўзига тегишли станция ёки назорат остидаги АП станциясининг ускунаси ҳисобидан алоқа ишлашининг эҳтимолий тўхтатилиши, воқеа-ҳодисанинг характеристи, LT га сигналнинг келиш сабаби ва вақти тўғрисида маълум қиласи. Маълумот бериш корхона раҳбарияти томонидан тасдиқланган хабар бериш схемасига мувофиқ бажарилади (В илова). Воқеа-ҳодиса тўғрисида маълум қилинган корхона раҳбарларининг фамилиялари УБПга хабар қилинади;

д) корхона раҳбарияти билан РРЛ станцияда «авария» ёки «шикастланиш»нинг олдини олиш бўйича ишларни ўтказиш муддатлари ва шартларини келишади;

е) УБПга огоҳлантирувчи ҳолат тўғрисида маълум қилинган раҳбар шахсларнинг фамилияларини маълум қиласи;

ф) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча воқеа-ҳодисаларни сменали ходимларнинг тезкор журналига (ПС-1) ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди;

г) кейинги хатти-ҳаракатлар RH 45-232 (7.1, 9.1)да келтирилган телекоммуникация транспорт тармоғида ТСИни режалаштириш ва ташкил қилиш тартибиға ҳамда тезкор (авариявий) ёки режадан ташқари ишларни ўтказишда ушбу ҳужжат алгоритмiga мувофиқ бажарилади:

– агар ишларни худди шу куни бажариш зарур бўлса, УБПга тезкор-тиклаш ишларини ўтказиш учун буюртма беради;

– агар ишларни кейинги қунларда бажариш мумкин бўлса, таъмиrlаш ишларини ўтказиш учун УБПга талабнома беради.

7.2.3.2 АП-LT дан РРЛ ёки унинг стволларида огоҳлантирувчи ҳолат ва ўзига тегишли станциядаги ускуна ҳисобидан алоқалар ишлашининг эҳтимолий тўхтатилиши тўғрисидаги ахборотни олиб, АП қуйидаги ишларни бажаради:

а) АП-LT барча кўрсатмаларини амалга оширади ва ўзига тегишли станция ускунаси ҳисобидан «авария» ёки «шикастланиш»нинг олдини олиш чораларини кўради;

б) корхона раҳбариятига огоҳлантирувчи ҳолат ва ўзига тегишли станциянинг ускунаси ҳисобидан алоқа ишлашининг эҳтимолий тўхтатилиши, воқеа-ҳодисанинг характеристи, унинг сабаби ва воқеа-ҳодиса бошланган вақти тўғрисида маълум қиласи. Маълумот бериш корхона раҳбарияти томонидан тасдиқланган хабар бериш схемасига мувофиқ бажарилади (В илова). Воқеа-ҳодиса тўғрисида маълум қилинган корхона раҳбарларининг фамилиялари АП-LTга хабар қилинади;

с) корхона раҳбарияти билан станциядаги «авария» ёки «шикастланиш»нинг олдини оловчи ишларни ўтказиш муддатлари ва шартларини келишади;

d) АП-LTга огоҳлантирувчи ҳолат тўғрисида хабар қилинган раҳбар шахсларнинг фамилияларини маълум қиласди;

e) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча воқеа-ҳодисаларни сменали ходимларнинг тезкор журнали (ПС-1)га ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди;

f) кейинги хатти-ҳаракатлар RH 45-232 (7.1, 9.1)да келтирилган телекоммуникация транспорт тармоғида ТСИни режалаштириш ва ташкил қилиш тартибига ҳамда тезкор (авариявий) ёки режадан ташқари ишларни ўтказишида ушбу хужжат алгоритмига мувофиқ бажарилади:

– агар ишларни худди шу куни бажариш керак бўлса, УБПга тезкор-тиклиш ишларини ўтказиш учун буюртма беради;

– агар ишларни кейинги кунларда бажариш мумкин бўлса, таъмиглаш ишларини ўтказиш учун УБПга талабнома беради.

7.2.3.3 АП-WS дан MS, ORS, тармоқ трактлари, ТВ ва РЭ каналларидаги огоҳлантирувчи ҳолат ва алоқалар ишлашининг эҳтимолий тўхтатилиши тўғрисидаги ахборотни олиб, АП-LT қўйидаги ишларни бажаради:

a) АП-WS барча кўрсатмаларини амалга оширади, ўзига тегишли станция ускунасида «авария» ёки «огоҳлантириш»нинг олдини олиш чораларини кўради ёки назорат остидаги АПга тегишли кўрсатмаларни беради;

b) корхона раҳбариятига ўзига тегишли станция ёки назорат остидаги АП станциясидаги ускунанинг огоҳлантирувчи ҳолати ва алоқалар ишлашининг эҳтимолий тўхтаб қолиши тўғрисида маълум қиласди. Маълумот бериш корхона раҳбарияти томонидан тасдиқланган хабар бериш схемасига мувофиқ бажарилади (В илова). Воқеа-ҳодиса тўғрисида маълум қилинган корхона раҳбарларининг фамилиялари УБПга хабар қилинади;

c) УБПга қўрилган чоралар ва огоҳлантирувчи ҳолат тўғрисида маълум қилинган раҳбар шахсларнинг фамилияларини хабар қиласди;

d) корхона раҳбарияти билан станциядаги «авария» ёки «шикастлашиш»нинг олдини олиш ишларини ўтказиш муддатлари ва шартларини келишади;

e) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча воқеа-ҳодисаларни сменали ходимларнинг тезкор журнали (ПС-1)га ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди;

f) кейинги хатти-ҳаракатлар RH 45-232 (7.1, 9.1)да келтирилган телекоммуникация транспорт тармоғида ТСИни режалаштириш ва ташкил қилиш тартибига ҳамда тезкор (авариявий) ёки режадан ташқари ишларни ўтказишида ушбу хужжат алгоритмига мувофиқ бажарилади:

– агар ишларни худди шу куни бажариш керак бўлса, УБПга тезкор-тиклиш ишларини ўтказиш учун буюртма беради;

– агар ишларни кейинги кунларда бажариш мумкин бўлса, таъмиглаш ишларини ўтказиш учун УБПга талабнома беради.

7.2.3.4 Ўзига тегишли станция ускунаси ҳисобидан НО «огоҳлантирилиши»ни аниқлаган АП-ШТС қўйидагиларни бажаради:

a) УБПга НО «огоҳлантириши» тўғрисида маълум қиласди (агар истеъмолчидан битта 2 Mbit/s оқимдаги камида учта ТЧ/64 kbit/s каналлар-38

нинг сифати ёмонлашганлиги тўғрисида даъво келиб тушган бўлса ёки АРЎда тегишли оптик ҳамда акустик назорат сигналлари асосида УБПга маълум қилинади). Маълумотда НО белгиланиши, «огоҳлантириш» бошланган вақт ва сабаби кўрсатилади;

б) АИ-9 ЛАЗга (агар у билан ўзаро ишласа) «огоҳлантириш», алоқалар ишлашининг эҳтимолий тўхтаб қолиши тўғрисида хабар қиласди ва ТЧ/64 kbit/s каналлар учун ААГ киритилишини келишади. Хабар бериш МХХ бўлинмаларига ижарага берилган бирламчи гурухли алоқа трактлари ва каналларига техник хизмат кўрсатиш тартибига мувофиқ бажарилади;

с) агар «огоҳлантириш» ўзига тегишли станция ускунасида юз берган бўлса, «огоҳлантириш»ни аниқлаш чораларини кўради;

д) агар «огоҳлантириш» қарама-қарши ШТС станциясининг ускунасида юз берган бўлса, «огоҳлантириш» сабабини аниқлашда иштирок этади (ўз мажбуриятлари доирасида);

е) УБП ва АИ-9 дан алоҳида тармоқ трактлари учун ААГ киритилиши ёки резервлашни ташкил қилиш буйруғини олиб, уни бажаришга киришади (техник имконият мавжуд бўлганда);

ф) корхона раҳбариятига станциядаги «огоҳлантириш» тўғрисида маълум қиласди. Маълумот бериш корхона раҳбарияти томонидан тасдиқланган хабар бериш схемасига мувофиқ бажарилади (В илова). Вокеаҳодиса тўғрисида маълум қилинган корхоналар раҳбарларининг фамилиялари УБПга хабар қилинади;

г) корхона раҳбарияти билан ўзига тегишли станцияда тиклаш ишларини ўтказиш муддатлари ва шартларини келишади;

х) агар огоҳлантириш ўзига тегишли станция ускунасида юз берган бўлса, УБПга «огоҳлантириш» сабабини ва огоҳлантириш тўғрисида маълум қилинган раҳбар шахсларнинг фамилияларини хабар қиласди;

и) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча воеаҳодисаларни сменали ходимларнинг тезкор журнали (ПС-1)га ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди;

ј) кейинги хатти-ҳаракатлар RH 45-232 (7.1, 9.1)да келтирилган телекоммуникация транспорт тармоғида ТСИни режалаштириш ва ташкил қилиш тартибига ҳамда тезкор (авариявий) ёки режадан ташқари ишларни ўтказишида ушбу ҳужжат алгоритмига мувофиқ бажарилади:

– агар ишларни худди шу куни бажариш керак бўлса, УБПга тезкор-тиклаш ишларини ўтказиш учун буюртма беради;

– агар ишларни кейинги кунларда бажариш мумкин бўлса, таъмираш ишларини ўтказиш учун УБПга талабнома беради.

7.2.4 Йўлдош трактдаги огоҳлантирувчи ҳолат

Ер станциясидаги АП тезкор навбатчи ходимлари ўзига тегишли ускунанинг индикация сигналлари бўйича ва бошқа белгиларга қўра йўлдош трактнинг йўналишларидан бирида ёки умуман станциядаги огоҳлантирувчи ҳолатни аниқлаб, қўйидаги ишларни бажарадилар:

а) йўлдош трактдаги ёки йўналишлардан биридаги огоҳлантирувчи

ҳолат тұғрисида, ҳодисанинг бошланган вақти, ҳодисанинг характери тұғрисида маълум қилади;

б) трактнинг огохлантирувчи ҳолатининг сабабини аниқлайды ва бу ҳақда БПУга хабар қилади;

с) корхона раҳбариятига станциянинг ўз ускунаси ҳисобига огохлантирувчи ҳолат ва алоқанинг әхтимолий тұхтаб қолиши тұғрисида хабар қилади. Хабар корхона раҳбарияти томонидан тасдиқланган хабар бериш схемасига мувофиқ амалга оширилади (В илова). «Авария» ҳолати тұғрисида маълум қилинган корхона раҳбарларининг фамилиялари БУПга маълум қилинади;

д) корхона раҳбарлари, шунингдек, зарур бўлса қўшни йўлдош станция ёки MSOC (Интелсат йўлдош оператори) билан ер станциясидаги «авария»нинг олдини олиш ишларини ўтказиш муддатлари ва шартларини келишади;

е) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча воқеа-ҳодисаларни Алмашинадиган ходимларнинг тезкор журналига (ПС-1) ёки Аппарат журналига ёзиб қўяди;

ф) кейинги ишлар тезкор (авариявий) ёки режадан ташқари ишларни ўтказища RH 45-232 (7.1, 9.1) да келтирилган телекоммуникация ускунасида ТСИни режалаштириш ва ташкил қилиш тартибиға ҳамда ушбу ҳужжат алгоритмига мувофиқ бажарилади:

- агар ишларни айнан шу куни бажариш зарур бўлса, БУПга тезкор-тиклаш ишларига буюртма беради;

- агар бундай ишларни кейинги кунларда бажариш мумкин бўлса, БУПга ТСИни ўтказиш учун буюртма беради.

(7.2.4-банди қўшимча равишида киритилган, 1-сон ўзгар.)

7.3 УБП сменали ходимлари бажарадиган ишлар

АПдан НО «огохлантирилиши» тұғрисидаги хабарни олиб, УБП қўйидаги ишларни бажаради:

а) ТБПга «3» индекси кўринишидаги хабарни, НО рақами ва огохлантириш бошланган вақтини узатади. Трактлар ва каналлар тұғрисидаги маълумотлар (юқлаш, истеъмолчиларнинг номлари, қўлланиладиган ААГ ва х.) тармоқ ресурсларини ҳисобга олиш асосий қайдномасидан ва «Юкламани аниқлаш» дастуридан олинади;

б) АИ-9 ЛАЗга (агар у билан ўзаро ишласа) НО «огохлантирилиши», алоқалар ишлашининг эхтимолий тұхтаб қолиши тұғрисида хабар қилади ва АИ-9 алоқалари ташкил қилинган трактлар ва каналларга ААГ киритилишини келишади. АИ-9 томонидан ижарага олинадиган бирламчи гурухли трактлар ва каналлар тұғрисидаги маълумотлар тармоқ ресурсларини ҳисобга олиш асосий қайдномасидан олинади. Хабар бериш ЎзР МХХ бўлинмаларига ижарага берилгандай бирламчи гурухли алоқа трактлари ва каналларига техник хизмат кўрсатиш тартибиға мувофиқ бажарилади;

с) корхона раҳбариятига узатиш линияси ёки станциядаги «огохлантириш» тұғрисида маълум қилади. Маълум қилиш РБМ томонидан тас-

диқланган хабар бериш схемасига мувофиқ бажарилади (Д илова). «Огоҳлантириш» тўғрисида маълум қилинган корхона раҳбарларининг фамилиялари ТБПга хабар қилинади;

д) ушбу худудга бириктирилган МХХ МАХ кураторига узатиш ли-нияси ёки станциядаги «огоҳлантириш» тўғрисида хабар қиласди;

е) тармоқ ҳолатини таҳлил қиласди, ААГ киритилиши ва айрим алоқа трактлари (каналлари) учун қўшимча резервлашнинг ташкил қилиниши тўғрисида қарор қабул қиласди ва ТБП билан келишади;

ф) АП-WS га ААГ киритилиши, айрим трактлар (каналлар) учун қўшимча резервлашнинг ташкил қилиниши буйругини беради ва унинг бажарилишини назорат қиласди;

г) ААГ киритилиши ва айрим алоқа трактлари (каналлари) учун қўшимча резервлашнинг ташкил қилиниши тўғрисида ТБПга хабар қиласди. Маълумотда НО рақами, ААГ рақами ва унинг киритилиши вақти кўрсатилади. Маълумотни тузишда УБП С иловага мувофиқ НО ҳолатининг индексларидан фойдаланади;

х) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча маълу-мотларни УБП тезкор навбатчилик ҳолати журналига ёзиб қўяди;

и) кейинги хатти-ҳаракатлар RH 45-232 (7.1, 9.1)да келтирилган теле-коммуникация транспорт тармоғида ТСИни режалаштириш ва ташкил қилиш тартибига ҳамда тезкор (авариявий) ёки режадан ташқари ишларни ўтказишида ушбу ҳужжат алгоритмiga мувофиқ бажарилади:

– агар ишларни худди шу куни бажариш керак бўлса, тезкор-тиглаш ишларини ўтказиш учун талабномани расмийлаштиради ва ТБПга юборади;

– агар ишларни кейинги кунларда бажариш мумкин бўлса, таъмирлаш ишларини ўтказиш учун талабномани расмийлаштиради ва РБМга юборади.

7.4 ТБП сменали ходимлари бажарадиган ишлар

УБПдан НО «огоҳлантирилиши» тўғрисидаги ахборотни олгандан кейин ТБП қуидагиларни бажаради:

а) манфаатдор УБПга «З» индекс кўринишидаги ахборотни, НО рақамини, «огоҳлантириш» бошланган вақтни тарқатади. Трактлар ва каналлар тўғрисидаги маълумотлар (УБП манфаатдорлиги, қўлланиладиган ААГ ва х.) РБМ тармоқ ресурсларининг асосий қайдномасидан ва «Юкламани аниқлаш» дастуридан олинади;

б) МБПга НО «огоҳлантирилиши», алоқалар ишлашининг эҳтимолий тўхтатилиши тўғрисида хабар қиласди ва АИ-9 алоқалари ташкил қилинган трактлар ва каналлар учун ААГ киритилишини келишади. АИ-9 томонидан ижарага олинадиган трактлар ва каналлар тўғрисидаги маълумотлар тармоқ ресурсларини ҳисобга олиш асосий қайдномасидан олинади;

с) РБМ раҳбариятига, Вазирлик, «Ўзбектелеком» АК диспетчерлари-га ва МХХ МАХ кураторига тармоқнинг энг муҳим участкаларидаги «огоҳлантириш» тўғрисида маълум қиласди. Маълумот бериш РБМ дирек-

тори томонидан тасдиқланган хабар бериш схемасига мувофиқ бажарилади (Д илова);

(Ўзгаририлган таҳрир, 1-сон ўзгар.)

d) тармоқ ҳолатини таҳлил қиласи, ААГ киритилиши, айрим алоқа трактлари (каналлари) учун қўшимча резервлашнинг ташкил қилиниши тўғрисида қарор қабул қиласи, ААГ киритилишида иштирок этадиган УБПга буйруқ беради ва бажарилишини назорат қиласи;

e) тармоқнинг бош маъмури билан ўзаро ишлайди ва трактларнинг узлуксиз ишлашини таъминлаш бўйича тезкор масалаларни биргаликда ҳал қиласи;

f) РБМ раҳбариятига, «Ўзбектелеком» АК операторига, МХХ МАХ кураторига, Вазирлик диспетчерига УБПдан олинадиган ахборот асосида «огоҳлантириш» тўғрисидаги батафсил ахборотни маълум қиласи;

(Ўзгаририлган таҳрир, 1-сон ўзгар.)

g) кейинги хатти-ҳаракатлар RH 45-232 (7.1, 9.1)да келтирилган телекоммуникация транспорт тармоғида ТСИни режалаштириш ва ташкил қилиш тартибига ҳамда тезкор (авариявий) ёки режадан ташқари ишларни ўтказишда ушбу ҳужжат алгоритмига мувофиқ бажарилади:

– агар ишларни худди шу куни бажариш керак бўлса, УБПда тезкор-тиклиш ишларини ўтказиш учун талабномани қабул қиласи;

– агар таъмир ишларини кейинги кунларда бажариш мумкин бўлса, РБМга талабномани бериш тўғрисида кўрсатма беради;

h) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча маълумотларни ТБП тезкор навбатчилик ҳолати журналига ёзиб қўяди;

i) огоҳлантириш тўғрисидаги маълумотларни кундалик «Ўзбектелеком» АК телекоммуникациялар тармоғининг ҳолати тўғрисида маълумот»га киритади ва РБМ маъмурӣ корпусига юборади;

j) РБМ раҳбариятига АП ва УБП томонидан йўл қўйилган ушбу норматив ҳужжатнинг бандларидағи талабларнинг бузилганлиги тўғрисида маълум қиласи.

7.5 Манфаатдор УБП сменали ходимлари бажарадиган ишлар

ТБПдан «3» индекс кўринишидаги ахборотни, НО рақамини, «огоҳлантириш» бошланган вақтни ва ААГ киритилиши учун буйруқни олганидан кейин қуидагиларни бажаради:

a) АИ-9 ЛАЗга (агар у билан ўзаро ишласа) НО «огоҳлантирилиши», алоқалар ишлашининг эҳтимолий тўхтаб қолиши ва АИ-9 каналлари ва бирламчи гуруҳли трактлари учун ААГни киритиш муддатлари тўғрисида хабар қиласи. АИ-9 томонидан ижарага олинадиган трактлар ва каналлар тўғрисидаги маълумотлар тармоқ ресурсларини ҳисобга олиш асосий қайдномасидан олинади. Хабар бериш МХХ бўлинмаларига ижарага берилган бирламчи гуруҳли алоқа трактлари (каналлари)га техник хизмат кўрсатиш тартибига мувофиқ бажарилади. АИ-9 томонидан ижарага олинадиган бирламчи гуруҳли трактлар ва каналлар тўғрисидаги маълумотлар РБМ тармоқ ресурсларининг асосий қайдномасидан олинади;

б) АП-ШТСга НО «оогоҳлантирилиши» тўғрисида хабар қиласди, ТЧ/64 kbit/s каналларига ААГни киритиш буйругини беради (бунда ААГ рақами хабар қилинади) ва унинг бажарилишини назорат қиласди;

с) манфаатдор АП-WS ва АП-LTга участкаси ва сабабини кўрсатган ҳолда НО «оогоҳлантирилиши» тўғрисида хабар қиласди ва ААГни киритиш буйругини беради. Трактлар ва каналлар тўғрисидаги маълумотлар (юклама, истеъмолчилар номлари, қўлланиладиган ААГ ва х.) тармоқ ресурсларини ҳисобга олиш асосий қайдномасидан ва «Юкламани аниқлаш» дастурдан олинади;

д) ТБПдан айрим трактлар (каналлар)га қўшимча резервлашни ташкил қилиш буйругини олиб, вазиятни таҳлил қиласди, АП буйругини беради ва бажарилишини назорат қиласди;

е) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча маълумотларни УБП тезкор навбатчилик ҳолати журналига ёзиб қўяди.

7.6 Манфаатдор АП сменали ходимлари бажарадиган ишлар

УБПдан НО «оогоҳлантирилиши» тўғрисидаги ахборотни ва ААГни киритиш буйругини олиб, қуидагиларни бажаради:

а) АИ-9 ЛАЗга (агар у билан ўзаро ишласа) НО «оогоҳлантирилиши», алоқалар ишланинг эҳтимолий тўхтаб қолиши ҳамда АИ-9 каналлари ва бирламчи гуруҳли трактлари учун ААГни киритиш муддатлари тўғрисида хабар қиласди. Хабар бериш МХХ бўлинмаларига ижарага берилган бирламчи гуруҳли алоқа трактлари ва каналларига техник хизмат кўрсатиш тартибиға мувофиқ бажарилади;

б) қарама-қарши станция билан биргаликда ТЧ/64 kbit/s каналлари учун ААГ киритилишига киришади;

с) агар УБПдан бундай буйрук келган бўлса, айрим алоқа трактлари (каналлари)га қўшимча резервлашни ташкил қиласди;

д) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча воқеа-ходисаларни сменали ходимларнинг тезкор журнали (ПС-1)га ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди.

8 Назорат қилинадиган объектлар тикланганда ШХАТТБТ бўлинмаларининг иш алгоритми

8.1 Умумий қоидалар

Алоқа линия-кабель иншоотларида ёки станцион ускунадаги «авария», «шикастланиш» ва огоҳлантирувчи ҳолатдан кейин НО тикланиши тўғрисида маълум қилиш 5 min давомида АП-УБП-ТБП схемаси бўйича бажарилади.

Эксплуатация қилувчи корхоналарнинг сменали ходимлари аппаратхона журналига ёки тезкор журналга ёзувларни RH 45-203 6.2.1-бандга мувофиқ ЛАЦ тезкор-техник ҳужжатларини юритиш тартибиға мувофиқ бажаради. Корхоналарнинг техник ходимлари тезкор-техник ҳужжатларнинг аниқ ва саводли юритилишини таъминлашлари керак.

8.2 АП сменали ходимлари бажарадиган ишлар

8.2.1 Кабель узатиш линиясидаги «Норма»

8.2.1.1 Кабелдаги авария-тиклаш ишларини тугаллаб ТТБ қуидагиларни бажаради:

а) АП-WS га узатиш линиясининг тикланганлиги түғрисида хабар қиласи. Кабелдаги ишлар түлиқ тугаганидан кейин, яъни вақтли ёки доимий киритмани монтаж қилиш ва уни траншея (кудуқ ва x.)га ётқизиш тугаганидан кейин хабар қилинади. Узатиш линиясида авария-тиклаш ишлари жараёнида ҳар бир линия тракти (асосий ва резерв тракти)нинг тикланниши түғрисидаги ахборот дархол АП-WS га етказилади. Ҳар бир трактни эксплуатацияга олиш АП-WS оператори томонидан қабул қилиш ва узатиш сигналининг даражаларини текшириш натижалари бўйича бажарилади. АП-WS дан алоқа трактлари ва каналларининг тикланганлиги тасдиқланганидан кейин иш тугалланган ҳисобланади;

б) АП-WS ёки УБПга узатиш линиясидаги «авария», «шикастланиш» ёки огоҳлантирувчи ҳолатнинг батафсил сабабини узатади. Маълумот қуидагилар түғрисидаги ахборотни ўз ичига олади:

- кабель узунлигини кўрсатган ҳолда вақтли ёки доимий киритмани ташкил қилиш вақти;
- кабель шикастланган жойдан толаларни ўлчаш ўтказилган станциягача бўлган масофа;
- линия-кабель иншоотлари шикастланишининг аниқлаштирилган ўлчамлари;
- шикастланиш вақтида кабелнинг жойлашиш чуқурлиги;
- кабелни тиклашда кабелнинг ётқизилганлик чуқурлиги;
- таниш устунчалари (кабелнинг маҳкамланганлиги) мавжудлиги ва унинг жойлашган жойи;
- воқеа-ходиса юз берган жой ёки аҳоли пунктининг географик номи;
- кабель ва линия-кабель иншоотларининг шикастланиш характеристи;
- шикастланиш юз беришида айбдор бўлган ташкилотнинг номи ёки жисмоний шахсларнинг фамилиялари;
- кабелнинг шикастланиши ва кабель магистралининг қўриқлаш зонасида йўл қўйилган бузилиш фактини тасдиқловчи биргаликда тузилган «Далолатнома»;
- ушбу худудга бириқтирилган ҳуқуқни ҳимоя қилиш органлари вакилларининг бўлиши, уларнинг унвонлари ва фамилиялари;
- тиклаш ишларининг олиб борилиши учун жавобгар бўлган шахсларнинг фамилиялари ва лавозимлари.

8.2.1.2 ТТБдан узатиш линиясининг тикланганлиги түғрисидаги ахборотни олиб, АП-WS қуидагиларни бажаради:

а) узатиш линияси, MS, OMS, ORS, линия ва тармоқ трактлари, ТВ, РЭ, ОС-Ethernet каналларининг «норма» ҳолатини аниқлайди, ҳар бир ЛТни қабул қилиш ва узатиш сигналларининг даражасини текширади. Ҳар бир ЛТ (асосий ва резерв) тикланиши ва унинг эксплуатацияга олиниши тўғрисидаги ахборот дарҳол УБПга етказилади;

б) УБПга «норма» кўринишидаги хабарни, УЛ, ЛТ белгиланиши ва тикланиш вақтини узатади;

с) УБПга Улдаги «авария», «шикастланиш» ёки огоҳлантирувчи ҳолатнинг батафсил сабабини маълум қиласди. Маълумот қўйидагилар тўғрисидаги ахборотни ўз ичига олади:

- кабель узунлигини кўрсатган ҳолда вақтли ёки доимий киритмани ташкил қилиш вақти;

- кабель шикастланган жойдан толаларни ўлчаш ўтказилган станциягача бўлган масофа;

- линия-кабель иншоотлари шикастланишининг аниқлаштирилган ўлчамлари;

- шикастланиш вақтида кабелнинг жойлашиш чуқурлиги;

- кабелни тиклашда кабелнинг ётқизилганлик чуқурлиги;

- таниш устунчалари (кабелнинг маҳкамланганлиги) мавжудлиги ва унинг жойлашган жойи;

- воқеа-ҳодиса юз берган жой ёки аҳоли пунктининг географик номи;

- кабель ва линия-кабель иншоотларининг шикастланиш характеристи;

- шикастланиш юз беришида айбдор бўлган ташкилотнинг номи ёки жисмоний шахсларнинг фамилиялари;

- кабелнинг шикастланиши ва кабель магистралининг қўриқлаш зонасида йўл қўйилган бузилиш фактини тасдиқловчи биргаликда тузилган «Далолатнома»;

- ушбу ҳудудга биритирилган ҳукуқни ҳимоя қилиш органлари вакилларининг бўлиши, уларнинг унвонлари ва фамилиялари;

- тиклаш ишларининг олиб борилиши учун жавобгар бўлган шахсларнинг фамилиялари ва лавозимлари;

д) АИ-9 ЛАЗга (агар у билан ўзаро ишласа) УЛ ёки ЛТ тикланганлиги тўғрисида ва батафсил сабабини хабар қиласди. Унинг бирламчи гуруҳли трактларининг асосий трассаларга қайта уланишини келишади, рухсат олиб, яна қайта ўтишни бажаради. Ўзаро ишлаш ЎзР МХХ бўлинмаларига ижарага берилган бирламчи гуруҳли алоқа трактлари ва каналларига техник хизмат кўрсатиш тартибига мувофиқ бажарилади;

е) УБП билан ААГ олинишини ёки трассалар резервланишини келишади, агар ААГ киритилиши ёки резервлашни ташкил қилиш УБП буйруғи бўйича қўшимча равишда бажарилган бўлса (қолган ҳолларда келишилмайди);

f) агар УБПдан қўшимча ААГни олиши ёки трассаларни резервлаш учун буйруқ келиб тушган бўлса (қолган ҳолларда асосий трассаларга қайтадан ўтиш ихтиёрий равишда юз беради);

g) УБП ва АИ-9 га қўшимча ААГ олиниши ёки трассаларни резервлаш тўғрисида маълум қиласди;

h) тикланган НО базасида ташкил қилинган ТВ ва РЭ каналларининг ишламай туриши тўғрисидаги маълумотларни истеъмолчи билан аниқлаштиради ва НО тикланганидан кейин 30 min ичидаги маълумотларни УБПга узатади;

i) манфаатдор коммутация тармоқларининг истеъмолчилари ва узелларига (агар улар билан ўзаро ишласа) улар трактларининг тикланганлиги тўғрисида хабар қиласди;

j) назорат остидаги АПГа узатиш линиялари ва линия трактларининг тикланганлиги тўғрисида хабар қиласди;

k) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча воқеа-ходисаларни сменали ходимларнинг тезкор журнали (ПС-1)га ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди.

8.2.2 Станция ускунасидағи «Норма»

БТ воқеа-ходисаларининг маълумотлари бўйича MS, OMS, ORS, линия ва тармоқ трактлари, ТВ, РЭ, ОС-Ethernet каналларининг «норма» холатини аниқлаб, АП-WS қўйидаги ишларни бажаради:

a) УБПга «норма» қўринишидаги маълумотни, НО белгиланиши ва тикланиш вақтини узатади. Линия трактларини эксплуатацияга топшириш РУТ элементлари ишлаш қобилиятининг назорат текширувидан ва БТ во-ситасида тикланадиган трактлар параметрларини ўлчагандан кейин бажа-рилади;

b) агар ўзига тегишли станция ускунасида ёки назорат остидаги ускунада авария юз берган бўлса, УБПга «авария»нинг батафсил сабабини хабар қиласди;

c) АИ-9 ЛАЗга (агар у билан ўзаро ишласа) унинг бирламчи гурухли трактлари, каналларининг «тикланганлиги» тўғрисида ва батафсил сабаби-ни хабар қиласди. Бирламчи гурухли трактлар ва каналларнинг асосий трас-саларга қайта уланишини келишади, рухсат олиб, қайта ўтишини бажаради. Ўзаро ишлаш ЎзР МХХ бўлинмаларига ижарага берилган бирламчи гу-рухли алоқа трактлари ва каналларига техник хизмат кўрсатиш тартибига мувофиқ бажарилади;

d) агар ААГ киритилиши ёки резервлашни ташкил қилиш УБП буйруғи бўйича қўшимча равишда бажарилган бўлса, УБП билан ААГ олиниши ёки трассанинг резервланишини келишади (қолган ҳолларда ке-лишилмайди);

e) агар УБПдан қўшимча ААГ олиниши ёки трассаларни резервлаш буйруғи келган бўлса, трактларнинг асосий трассаларга ўтишини бажаради (қолган ҳолларда асосий трассаларга ўтиш ихтиёрий равишда бажарила-ди);

- f) УБП ва АИ-9 га қўшимча ААГ олиниши ёки трассаларни резервлаш тўғрисида маълум қилади;
- g) назорат остидаги АПга унинг станция ускунасидаги «норма» тўғрисида хабар қилади;
- h) тикланган НО базасида ташкил қилинган ТВ ва РЭ каналларининг ишламай туриши тўғрисидаги маълумотларни истеъмолчи билан аниқлаштиради ва НО тикланганидан кейин 30 min ичida маълумотларни УБПга узатади;
- i) манфаатдор коммутация тармоқларининг истеъмолчилари ва узелларига (агар улар билан ўзаро ишласа) улар трактларининг тикланганлиги тўғрисида хабар қилади;
- j) корхона раҳбариятига унинг станцияси ёки назорат остидаги АП станциясидаги «норма» тўғрисида батафсил сабабини кўрсатган ҳолда маълум қилади;
- k) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча воқеа-ходисаларни сменали ходимларнинг тезкор журнали (ПС-1)га ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди.

8.2.3 РРЛ узатишдаги «Норма»

8.2.3.1 Маҳаллий локал терминалларнинг назорат сигналлари бўйича РРЛ ёки унинг стволларининг «норма» ҳолатини аниқлаб, АП-LT қуидаги ишларни бажаради:

- a) УБПга «норма» кўринишидаги маълумотни, РРЛ стволларининг белгиланишини, тикланиш вақтини узатади;
- b) назорат остидаги АПга унинг РРЛ аппаратурасидаги «норма» тўғрисида хабар қилади;
- c) корхона раҳбариятига ўзига тегишли станция ёки назорат остидаги АП станциясидаги РРЛ стволларининг «норма» ҳолати тўғрисида маълум қилади;
- d) тикланган НО базасида ташкил қилинган ТВ ва РЭ каналларининг бекор туриши тўғрисидаги маълумотларни истеъмолчи билан аниқлаштиради ва НО тикланганидан кейин 30 min ичida маълумотларни УБПга узатади;
- e) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча воқеа-ходисаларни сменали ходимларнинг тезкор журнали (ПС-1)га ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди.

8.2.3.2 АП-WS дан MS, ORS, тармоқ трактлари, ўз станцияси ёки назорат остидаги АП станциясининг ТВ ва РЭ каналларидағи «норма» ҳолати тўғрисидаги ахборотни қабул қилиб, АП- LT қуидагиларни бажаради:

- a) АП-WS ва УБПга «авария», «шикастланиш» ёки «огоҳлантириш»нинг батафсил сабабини хабар қилади;
- b) корхона раҳбариятига ўз станцияси ёки назорат остидаги АП станциясининг NE да «норма» ҳолати тўғрисида маълум қилади;

с) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча воқеа-ҳодисаларни сменали ходимларнинг тезкор журнали (ПС-1)га ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди.

8.2.3.3 ТЧ/64 kbit/s каналларида «норма» ҳолатини аниқлаб, АП-ШТС қуидагиларни бажаради:

а) УБПга 2 Mbit/s оқимнинг тикланганлиги тўғрисида маълум қила-ди ва «авария», «шикастланиш» ёки «оогоҳлантириш» ўзига тегишли стан-цияда юз берган бўлса батафсил сабабини хабар қиласди. Маълумотда 2 Mbit/s оқимнинг тикланиш вақти ва трактнинг белгиланиши кўрсатилади;

б) АИ-9 ЛАЗга (агар у билан ўзаро ишласа) унинг каналлари «тикланганлиги» тўғрисида ва батафсил сабабини хабар қиласди. ТЧ/64 kbit/s каналларнинг асосий трассаларга қайта уланишини келишади, рухсат олиб, қайта ўтишни бажаради. Ўзаро ишлаш МХХ бўлинмаларига ижарага берилган бирламчи гурухли алоқа трактлари ва каналларига техник хиз-мат кўрсатиш тартибиға мувофиқ бажарилади;

с) УБП билан ААГ олиниши ёки каналлар резервланишини кели-шади, агар АГГ киритилиши ёки резервлашни ташкил қилиш қўшимча ра-вишда УБП буйруғи бўйича бажарилган бўлса;

д) агар УБПдан қўшимча ААГни ёки резервлашни олиш буйруғи келган бўлса, каналларнинг асосий трассаларга ўтказилишини бажаради (қолган ҳолларда келишилмайди);

е) УБПга қўшимча ААГ ёки каналлар резервланишининг олиниши тўғрисида маълум қиласди;

ф) корхона раҳбариятига ва раҳбар станцияга батафсил сабабини кўрсатган ҳолда ўзига тегишли станциядаги тармоқ трактининг «норма» ҳолати тўғрисида маълум қиласди;

г) манфаатдор коммутация тармоғининг истеъмолчилари ва узелла-рига улар каналларининг тикланганлиги тўғрисида хабар қиласди;

х) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча воқеа-ҳодисаларни сменали ходимларнинг тезкор журнали (ПС-1)га ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди.

8.2.3.4 Ер станциясидаги АП тезкор навбатчи ходимлари ўзига теги-ши ускунанинг индикация сигналлари бўйича ва қўшни йўлдош станция-лар билан бирга «норма» ҳолатини аниқлаб, қуидаги ишларни бажаради-лар:

а) БУПга йўлдош трактдаги «норма» кўринишидаги хабарни, тикла-ниш вақтини ва «авария», «шикастланиш» ёки «оогоҳлантириш» ҳолатла-рининг батафсил сабабини маълум қиласди. Хабарда тикланган трактнинг белгиланиши кўрсатилади;

б) корхона раҳбариятига ўз ускунасидаги йўлдош трактнинг тикланиши тўғрисида маълум қиласди;

с) истеъмолчи билан тикланган НО базасида ташкил қилинган каналларнинг бекор туришлари тўғрисидаги маълумотларни аниқлаштиради ва каналлар тиклангандан кейин 30 минут ичida маълумотларни БУПга юборади;

d) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча воқеа-ходисаларни Алмашинадиган ходимларнинг тезкор журналига (ПС-1) ёки Аппарат журналига ёзиб қўяди.

(8.2.3.4-банди қўшимча равишда киритилган, 1-сон ўзгар.)

8.3 УБП сменали ходимлари бажарадиган ишлар

АП-WS ва АП-LT дан НО даги «норма» тўғрисидаги маълумотни олиб, УБП қуидаги ишларни бажаради:

а) ТБПга «4» индекс қўринишидаги хабарни, НО рақамини, батафсил сабабини кўрсатган ҳолда унинг тикланиш вақтини, илгари қайд қилинган «1», «2» ёки «3» индексларини узатади. Тикланётган НОда ташкил қилинган, ишга туширилган трактлар ва каналлар тўғрисидаги маълумотлар (юклаш, истеъмолчилар номлари, қўлланиладиган ААГ ва х.) тармоқ ресурсларини ҳисобга олиш асосий қайдномасидан ва «Юкламани аниқлаш» дастуридан олинади;

б) АИ-9 ЛАЗга (агар у билан ўзаро ишласа) унинг бирламчи гуруҳли трактлари, каналларининг «тикланганилиги» тўғрисида ва батафсил сабабини хабар қиласди. ТЧ/64 kbit/s бирламчи гуруҳли трактлари ва каналларининг асосий трассаларга қайта уланишини келишади. Ўзаро ишлаш МХХ бўлинмаларига ижарага берилган бирламчи гуруҳли алоқа трактлари ва каналларига техник хизмат кўрсатиш тартибига мувофиқ бажарилади;

с) агар АИ-9 дан рухсатнома бўлса, АПга ТЧ/64 kbit/s трактлари ва каналларининг қайта ўтиш буйруғини беради;

д) ТЧ/64 kbit/s каналларини йўқотган ўз зонасидаги АП-ШТСга НО тикланганилиги тўғрисида хабар қиласди;

е) коммутация тармоғининг манфаатдор истеъмолчилари ва узелларига (агар улар билан ўзаро ишласа) улар трактларининг тикланганилиги тўғрисида хабар қиласди;

ф) батафсил сабабини кўрсатган ҳолда НО тикланганилиги тўғрисида корхона раҳбариятига маълум қиласди;

г) ушбу ҳудудга бириктирилган МХХ МАХ кураторига батафсил сабабини кўрсатган ҳолда узатиш линияси ёки станциядаги «норма» тўғрисида хабар қиласди;

х) тармоқ ҳолатини таҳлил қиласди ва қўшимча ААГ киритилиши ва айрим алоқа трактлари (каналлари) учун резервлаш тўғрисида қарор қабул қиласди;

і) ўзи томонидан қабул қилинган қарор асосида ёки ТБП буйруғи бўйича қўшимча ААГ киритилиши ёки айрим трактлар (каналлар) резервланишининг олиниши тўғрисида АПга буйрук беради ва унинг бажарилишини назорат қиласди;

ж) ТБПга қўшимча ААГ ва айрим алоқа трактлари (каналлари) учун резервлашнинг олиниши тўғрисида маълум қиласди;

к) тикланган НО базасида ташкил қилинган ТВ ва РЭ каналларининг ишламай туриши тўғрисидаги маълумотларни истеъмолчи билан

аниқлаштиради ва НО тикланганидан кейин 30 min ичида маълумотларни ТБПга узатади;

1) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча маълумотларни УБП тезкор навбатчилик ҳолати журналига ёзиб қўяди.

8.4 ТБП сменали ходимлари бажарадиган ишлар

УБПдан «4» индекси қўринишидаги ахборотни, НО рақамини ва аввал қайд қилинган «1», «2» ёки «3» индексларининг батафсил сабабини олиб, ТБП қуидагиларни бажаради:

а) манфаатдор УБПга «4» индекс кўринишидаги ахборотни, НО рақамини, НО тикланиш вақтини ва сабабини тарқатади. Тикланган НОда ташкил қилинган, ишга туширилган трактлар ва каналлар тўғрисидаги маълумотлар (УБП манфаатдорлиги, истеъмолчилар номлари, қўлланиладиган ААГ ва х.) РБМ тармоқ ресурсларининг асосий қайдномасидан ва «Юкламани аниқлаш» дастуридан олинади;

б) МБПга унинг трактлари, ТЧ/64 kbit/s каналларининг тикланиши ва батафсил сабабини хабар қиласди. ТЧ/64 kbit/s трактлари ва каналларининг асосий трассаларга қайта уланишини келишади. Ўзаро ишлаш ЎзР МХХ бўлинмаларига ижарага берилган алоқа трактлари (каналлари)га техник хизмат кўрсатиш тартибига мувофиқ бажарилади;

с) агар АИ-9 дан рухсатнома олган бўлса, УБПга ТЧ/64 kbit/s трактлари ва каналларининг қайта ўтиш буйругини беради;

д) РБМ раҳбарияти, «Ўзбектелеком» АК оператори, МХХ MAX куратори ва Вазирлик диспетчерига УБПдан олинадиган ахборот асосида батафсил сабабини кўрсатган ҳолда тармоқнинг энг муҳим участкаларида НО тикланганлиги тўғрисида маълум қиласди;

(Ўзгартирилган таҳрир, 1-сон ўзгар.)

е) тармоқнинг ҳолатини таҳлил қиласди, қўшимча ААГ ва айрим трактлар (каналлар) учун резервлашнинг олиниши тўғрисида қарор қабул қиласди, УБПга буйруқ беради ва унинг бажарилишини назорат қиласди;

ф) МДҲ мамлакатларининг манфаатдор МБМга ЎзР телекоммуникациялар тармоғидаги «норма» тўғрисида хабар қиласди (хабар бериш АМҲ Комиссияси қошидаги алоқа тармоқларини бошқариш бўйича ишли гуруҳ кенгашининг баённомасига мувофиқ бажарилади);

г) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча маълумотларни ТБП тезкор навбатчилик ҳолати журналига ёзиб қўяди;

х) тикланиш тўғрисидаги маълумотларни «Ўзбектелеком» АК телекоммуникация тармоғининг ҳолати тўғрисида маълумот»га киритади ва РБМ маъмурий корпусига юборади.

8.5 Манфаатдор УБП сменали ходимлари бажарадиган ишлар

ТБПдан «4» индекси қўринишидаги ахборотни, НО рақамини, НО тикланиш вақтини ва ААГни олиш буйругини олиб, қуидагиларни бажаради:

а) АИ-9 ЛАЗга (агар у билан ўзаро ишласа) бирламчи гурухли трактлари, ТЧ/64 kbit/s каналларининг тикланганлиги тўғрисида ва батафсил сабабини хабар қиласди. ТЧ/64 kbit/s бирламчи гурухли трактлари ва каналларининг асосий трассаларга ўтишини келишади. Ўзаро ишлаш МХХ бўлинмаларига ижарага берилган бирламчи гурухли алоқа трактлари ва каналларига техник хизмат кўрсатиш тартибига мувофиқ бажарилади;

б) манфаатдор АПга НО тикланганлиги тўғрисида хабар қиласди, ТЧ/64 kbit/s каналлари учун ААГ олиниши буйруғини беради ва унинг бажарилишини назорат қиласди. Тикланган НОда ташкил қилинган, ишга туширилган каналлар тўғрисидаги маълумотлар (юкланиш, истеъмолчилар номлари, қўлланиладиган ААГ ва х.) тармоқ ресурсларини ҳисобга олиш асосий қайдномасидан ва «Юкламани аниқлаш» дастуридан олинади;

с) АПга қўшимча ААГ олиниши ва айрим трактлар (каналлар) учун трассаларнинг резервланиши буйруғини беради (агар ТБПдан буйруқ келган бўлса) ва унинг бажарилишини назорат қиласди;

д) коммутация тармоғининг манфаатдор истеъмолчилари ва узелларига (агар улар билан ўзаро ишласа) улар трактларининг тикланиши тўғрисида хабар қиласди;

е) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча маълумотларни УБП тезкор навбатчилик ҳолати журналига ёзиб қўяди.

8.6 Манфаатдор АП сменали ходимлари бажарадиган ишлар

УБПдан НО тикланганлиги тўғрисидаги ахборотни олиб, қўйидаги-ларни бажаради:

а) АИ-9 ЛАЗга (агар у билан ўзаро ишласа) унинг бирламчи гурухли трактлари, бирламчи гурухли трактлари ва ТЧ/64 kbit/s каналларининг тикланганлиги тўғрисида ва батафсил сабабини хабар қиласди. бирламчи гурухли трактлари ва ТЧ/64 kbit/s каналларининг асосий трассаларга ўтишини келишади. Ўзаро ишлаш МХХ бўлинмаларига ижарага берилган бирламчи гурухли алоқа трактлари ва каналларига техник хизмат кўрсатиш тартибига мувофиқ бажарилади;

б) агар УБП ва АИ-9 дан буйруқ келган бўлса, айрим алоқа трактлари (каналлари) учун қўшимча ААГ ва трассалар резервланишини олади ҳамда бажарилиши тўғрисида УБПга хабар қиласди;

с) коммутация тармоқларининг манфаатдор истеъмолчилари ва узелларига (агар улар билан ўзаро ишласа) улар трактларининг тикланганлиги тўғрисида хабар қиласди;

д) қабул қилинган ва узатилган ахборотни, шунингдек барча воқеа-ходисаларни сменали ходимларнинг тезкор журнали (ПС-1)га ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди.

9 Телекоммуникациялар тармоғидаги авариялар ва табиий оғатларда ШХАТТБТ бўлинмаларининг иш алгоритми

9.1 Телекоммуникация корхоналари табиий ва техноген характердаги фавқулодда вазиятлар, йирик шикастланишлар, оммавий бузилишлар, авариялар, босқинчилик хужумлари, бегона шахсларнинг алоқа обьектларига кириб боришилари келтириб чиқарган алоқа воситаларининг тўхтатб қолишида, шунингдек телекоммуникация корхоналари ишдан чиққанда дарҳол қўйидаги турдаги ахборотни йигадилар ва РБМга юборадилар:

- a) воқеа-ходиса бошланган вақт;
- b) воқеа-ходиса характеристи;
- c) шикастланган магистралларнинг номи;
- d) ишдан чиққан алоқа обьектларининг номи;
- e) электр таъминоти ташки манбаларининг шикастланиши, бу узеллар/станцияларда автоном электр таъминот манбаларининг мавжудлиги тўғрисида;
- f) телевидение ва РЭ (республика, маҳаллий) узатишнинг тўхтаб қолиш вақти (h ва min да).

9.2 Воқеа-ходисалар бошланганидан кейин 3 соатдан кечиктирмасдан 9.1-бандда кўрсатилган батафсил ахборот хабар қилинадиган бузилиш характеристи ва ўлчамини аниқлаштирган ҳолда навбатдаги маълумот берилади.

9.3 Кўшимча равишда қўйидаги ахборот маълум қилинади:

- a) туманлар бўйича телекоммуникация магистраллари ва корхоналари шикастланишининг аниқлаштирилган ўлчами ва алоқалар ишлаши нинг бузилиш вақти;
- b) автоном электр таъминот манбаларининг ишлаш вақти (соатлар ва минутларда), автоном электр таъминот манбаларида ишлайдиган ҳар бир телекоммуникация корхонаси бўйича ёқилғининг сарфланиши ва қолган захиралари;
- c) авария (табиий оғат оқибатлари)ни тугатиш ишларида банд бўлган ходимлар ва тиклаш ишларининг олиб борилиши учун жавобгар шахслар (фамилияси, лавозими) миқдори;
- d) кўчма станциялардан фойдаланишга тайёрлик (қачон, қаердан, қандай вазифа билан ва қандай воситалардан фойдаланган ҳолда йўлга чиқди, сайёр бригада ёки станцияга ким раҳбарлик қиласди);
- e) юз берга воқеа-ходиса тўғрисида маълум қилинган Фавқулодда вазиятлар вазирлиги, МХХ, Туман ички ишлар бошқармаси вакилларининг фамилиялари (жойлашган жойи бўйича);
- f) авария оқибатларини тугатиш учун маҳаллий ҳокимиятлардан қандай ёрдам сўралди ва бу ёрдам қандай ҳажмда кўрсатилди.

9.4 9.3-банд бўйича ахборот жорий сутканинг 12:00 ва кейинги сутканинг 00:00 ҳолати бўйича маълум қилинади.

9.5 Алоқаларнинг тикланиш вақти, шикастланган телекоммуникация корхоналарининг ишлашни бошлиши тўғрисидаги маълумотлар дархол ШХАТТБТ бўлинмалари орқали амалга оширилади.

9.6 Телекоммуникация магистраллари ва корхоналарига заар келтирмаган табиий оғатлар (зилзилалар, дарёлар тошқинлари, сел оқимлари, кўчкилар ва х.) тўғрисидаги ахборот ҳам хабар қилинади. Маълумот: «сана (куни ва ойи), вақти, нима юз берган, алоқага заар етказилмаган» шакли бажарилади.

9.7 Телекоммуникациялар тармоғидаги фавқулодда вазият тўғрисидаги бутун ахборот АП-УБП-ТБП таркибий бўлинмалари орқали РБМда йиғилади.

9.8 РБМ келаётган ахборотнинг таҳлилини амалга оширади ва фавқулодда вазиятнинг Ўзбекистон телекоммуникация тармоғининг ишлашига таъсирини баҳолайди. Вазирлик, манфаатдор операторлар, тегишли давлат органлари ва маҳсус истеъмолчиларга ахборотни етказади.

(Ўзгартирилган таҳрир, 1-сон ўзгар.)

9.9 Фавқулодда вазиятлар юзага келганда ШХАТТБТ таркибий бўлинмаларининг хатти-ҳаракатлари буйруқлар ва бошқа норматив ҳужжатларда белгиланган.

9.10 Фавқулодда вазиятлар келтириб чиқарган телекоммуникация воситаларининг ишлаши тўхтатб қолган ҳолатлар, шунингдек уларни тиклаш бўйича қабул қилинган тезкор чораларни Вазирликка етказиш Вазирлик томонидан тасдиқланган «Маълум қилиш ва ахборотнинг ўтиши схемаси»га мувофиқ бажарилади.

(Ўзгартирилган таҳрир, 1-сон ўзгар.)

10 Режага оид, режадан ташқари таъмирлаш-созлаш ва тезкор ишларни ўтказишида ШХАТТБТ бўлинмаларининг иш алгоритми

10.1 Умумий қоидалар

Алоқа линиялари, трактлари, ТЧ/64 kbit/s каналлари ва ТВ ҳамда ТЭ тармоқларининг каналларидағи режага оид ТСИ иш сифатини текшириш ва параметрлар ҳамда характеристикаларининг белгиланган нормаларга мувофиқ жорий қийматларини қўллаб-қувватлаш учун амалга оширилади.

«Ўзбектелеком» АҚ телекоммуникация тармоғида режага оид ва режадан ташқари ТСИни ўтказиши тўғрисидаги бутун ахборот РБМда йиғилади, кайта ишланади ва 62-алоқа-сон шакл бўйича статистик «Халқаро алоқа линиялари, трактлари ва каналларининг сифати тўғрисида ҳисобот»ни тузишда ҳисобга олинади. Трактлар ўлчашларга ёпилганлиги сабабли алоқа каналларининг тўхтаб қолишлари давомийлиги RH 45-190 га мувофиқ 15, 16-сатрлар (2, 3, 4, 6-устунлар)да ҳисобга олинади.

Режага оид ТСИ РБМ томонидан тасдиқланган режалар асосида алоқаларни ёпган ва ёпмаган ҳолда ўтказилади ҳамда ишларни ўтказиш

сифати учун жавоб берадиган бош раҳбар станция раҳбарлиги остида ба-жарилади.

ТВ ва ТЭ тармоқларининг каналларини ўлчаш Ўз МТРК билан бир-галикда ўтказилади.

РТСИга қуидагиларга йўналтирилган ишлар киради:

– ЎзР Телекоммуникациялар тармоғини ривожлантириш режасига мувофиқ транспорт тармоғини такомиллаштириш;

– алоқа кабелларига хизмат кўрсатиш (кабелни олиб чиқиш ёки таъмирлаш);

– РУТ ускунаси элементларининг ишламай қолиши ёки носозликла-ри тўғрисида огоҳлантириш ва уларнинг олдини олиш;

– сув тошқинлари, кўчкилар, сел оқимлари ва б. юзага келганда ка-бель ва станция алоқа иншоотларидаги хавф тўғрисида огоҳлантириш ва уни бартараф этиш;

– НО нормадан оғганда уларнинг ҳолатини тиклаш ва б.

РТСИга рухсатнома зонасида ишлар режалаштирилган УБП талаб-номаси бўйича РБМ томонидан расмийлаштирилади. Талабномаларни расмийлаштириш ва бериш RH 45-232 (7.1, 9.1)да келтирилган телекомму-никация транспорт тармоғида ТСИни режалаштириш ва ташкил қилиш тартибиға мувофиқ амалга оширилади.

Тармоқда алоқаларни ёпган ҳолда режага оид ва режадан ташқари ТСИни бажаришда ААГ киритилади ёки айрим трактлар (каналлар) учун қўшимча резервлаш ташкил қилинади.

Истеъмолчи манфаатларида ҚМТ билан қузатиладиган трактларнинг барча қайта уланишлари режалаштирилган ишларнинг вақт оралиғида ба-жарилиши керак. Бу истеъмолчи дастлаб РТСИ тўғрисида хабар олади, аммо бунда тайёргарлик иши ёки ҚМТ билан қузатиладиган трактларнинг қайта уланиши тўғрисидаги ахборотни олмаганлиги билан боғлиқ.

Каналларни резерв трассаларга қайта улаш муддатлари дастлаб ис-теъмолчи билан келишилиши керак.

ШХАТТБТ тармоқда режага оид ва режадан ташқари ишларнинг ўтказилиши тўғрисидаги қўшимча хабар бермаслиги сабабли станция ва узелларнинг техник ходимлари белгиланган муддатда қуидагиларни таъминлайди:

- ААГ киритилиши;
- айрим таркклар (каналлар)га қўшимча резервлашни ташкил қилиш;
- станция ва магистралнинг режага оид ва режадан ташқари ишлар-нинг ўтказилишига тайёрлиги.

Ўзбекистон телекоммуникация тармоғида ТСИни ўтказишда хабар бериш масаласи бўйича АИ-9 бўлинмалари билан ўзаро ишлаш МХХ бўлинмаларига ижарага берилган алоқа каналларига техник хизмат кўрсатиш тартибиға мувофиқ амалга оширилади.

Узатиш линиялари, MS, OMS, ORS, линия ва тармоқ трактлари, ТВ, РЭ, ОС-Ethernet каналларининг юкланданлиги, шунингдек ТЧ/64 kbit/s каналларини APS усули билан ёки қўлда коммутациялаш орқали тикланадиган трактлар тўғрисидаги маълумотлар тармоқ ресурсларини ҳисобга олиш асосий қайдномаларида мавжуд:

- 5.1-сон_ул_лт-шакл бўйича «Узатиш линиялари ва линия трактларининг назорат қилинадиган обьектларини рақамлаш қайдномаси»;
- 5.1-сон шакл бўйича «Тармоқ трактларининг назорат қилинадиган обьектларини рақамлаш қайдномаси»;
- 5.3-шакл бўйича «Узатиш тизимларини юклаш қайдномаси» ва б.

Тармоқ ресурсларини ҳисобга олиш асосий қайдномалари RH 45-250 (6, 7, 8-бўлимлар)да келтирилган технологик хужжатларни юритиш тартибига мувофиқ тузилади ва белгиланган тартибда ишлаш учун ШХАТТБТ таркибий бўлинмаларига юборилади.

Бундан ташқари, ТБП ва УБП ўз ишида РБМга тегишли бўлган ва ТБП ҳамда УБП фойдаланувчиларининг иш жойларида бўлган «Юкламани аниқлаш» дастуридан фойдаланади.

Тикланадиган НОнинг ААГ рўйхати РБМ томонидан тузилади ва RH 45-231 (6-бўлим)да келтирилган ААГни тузиш ва ШХАТТБТ манфаатдор бўлинмаларига етказиш тартибига мувофиқ УБПга етказилади.

10.2 Режага оид ва режадан ташқари ТСИни белгиланган муддатларда ўтказиш

10.2.1 АП (ишларни ўтказиш учун жавобгар) ишларни бошлашдан 15 min олдин қуидаги ишларни бажаради:

- а) УБПга ТСИни белгиланган вақтда ўтказишга тайёрлиги ва НО белгиланиши тўғрисидаги хабарни етказади;
- б) келгуси ишлар тўғрисида жойлашган жойи бўйича АИ-9 ЛАЗга хабар қиласди (агар у билан ўзаро ишласа);
- с) маълумотларни сменали ходимларнинг журнали (ПС-1)га ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди;
- д) белгиланган муддатларда режага оид ёки режадан ташқари ТСИни ўтказишга киришади.

10.2.2 АПдан режага оид ёки режадан ташқари ТСИни ўтказишга тайёрлиги тўғрисидаги хабарни олиб, УБП қуидагиларни бажаради:

- а) ТБПга ишларни ўтказишга тайёрлиги тўғрисидаги хабарни «2-5» ёки «2-8» индекслар кўринишида, вақт ва НО рақамини узатади;
- б) жойлашган жойи бўйича АИ-9 ЛАЗга келгуси ишлар тўғрисида хабар беради;
- с) маълумотларни УБП тезкор навбатчилик ҳолати журналига ёзиб қўяди;
- д) ишларни ўтказишнинг белгиланган муддатлари ва шартларига мувофиқ ТСИ ўтказилишини назорат қиласди.

10.2.3 УБПдан режага оид ёки режадан ташқари ТСИ ўтказишига тайёрлиги түғрисидаги хабарни олиб, ТБП қуидаги ишларни бажаради:

- a) келгуси ишлар түғрисида АИ-9 МБПга хабар қилади;
- b) маълумотларни ТБП тезкор навбатчилик ҳолати журналига ёзиб қўяди;
- c) ишларни ўтказишининг белгиланган муддатлари ва шартларига мувофиқ ишлар ўтказилишини назорат қилади.

10.3 Режага оид ва режадан ташқари ТСИни белгиланган муддатларда тугатиш

10.3.1 АП (ишларни ўтказиши учун жавобгар) белгиланган муддатларда режага оид ёки режадан ташқари ТСИ тугаганда қуидагиларни бажаради:

- a) УБПга ишларнинг тугалланганлиги түғрисидаги хабарни, НО белгиланишини ва ўтказилган ишлар натижасини узатади;
- b) жойлашган жойи бўйича АИ-9 ЛАЗга (агар у билан ўзаро ишласа) ишларнинг тугаганлиги түғрисида хабар қилади ва унинг бирламчи гурухли трактлари ва каналларининг асосий трассаларга қайта ўтишини келишади;
- c) маълумотларни сменали ходимлар журнали (ПС-1)га ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди.

10.3.2 АПдан режага оид ёки режадан ташқари ТСИ тугатилганлиги түғрисидаги хабарни олиб, УБП белгиланган муддатларда қуидаги ишларни бажаради:

- a) «2-5» ёки «2-8» индексларидан кейин «4» индекс кўринишидаги хабарни, НО шартли рақамини ва ўтказилган ишлар натижасини узатади;
- b) жойлашган жойи бўйича АИ-9 ЛАЗга ишларнинг тугатилганлиги түғрисида хабар қилади ва бирламчи гурухли трактлар ва каналларининг асосий трассаларга қайта ўтказилишини келишади;
- c) маълумотларни УБП тезкор навбатчилик ҳолати журналига ёзиб қўяди;
- d) ўтказилган ишлар натижасини RH 45-232 (С илова)га мувофиқ 54-шакл бўйича тузилган «Режага оид ва режадан ташқари таъмирлаш-созлаш ишлари ўтказилишини ҳисобга олиш қайдномаси»га ёзиб қўяди.

10.3.3 УБПдан режага оид ёки режадан ташқари ТСИ тугатилганлиги түғрисидаги хабарни олиб, ТБП белгиланган муддатларда қуидаги ишларни бажаради:

- a) ишларнинг тугатилганлиги түғрисида МБПга хабар қилади ва оқимларнинг асосий трассаларга ўтказилишини келишади;
- b) маълумотларни ТБП тезкор навбатчилик ҳолати журналига ёзиб қўяди;
- c) ўтказилган ишлар натижасини 54-шакл бўйича тузилган «Режага оид ва режадан ташқари таъмирлаш-созлаш ишлари ўтказилишини ҳисобга олиш қайдномаси»га ёзиб қўяди.

10.4 Режага оид ва режадан ташқари ТСИ ўтказилишини бошлашнинг кечиктирилиши

10.4.1 Режага оид ва режадан ташқари ТСИни ўтказишнинг кечиктирилиши тўғрисида маълум бўлганидан кейин АП (ишларнинг ўтказилиши учун жавобгар) қуидаги ишларни бажаради:

а) УБПни ишларни ўтказиш кечиктирилганлиги тўғрисида хабардор қиади, сабабини, НО белгиланишини хабар қилади ва ишлар кечиктирилган муддатни келишади;

б) жойлашган жойи бўйича АИ-9 ЛАЗга ишларнинг кечиктирилганлигини хабар қилади (агар у билан ўзаро ишласа). Агар ТСИни бажариш кўпи билан 1 h га кечиктирилса, коммутация тармоғининг бошқа истеъмолчилари ва узелларига қайта хабар берилмайди;

с) УБП билан келишилган муддатга мувофиқ ТСИни ўтказишга киришади, бунда алоқаларнинг бекор туриш вақти ТСИ ўтказилиши тўғрисидаги бирламчи хабар беришга мувофиқ қайд қилинади;

д) маълумотлар сменали ходимлар журнали (ПС-1)га ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўйилади.

10.4.2 АПдан режага оид ва режадан ташқари ТСИ ўтказилишининг кечиктирилиши тўғрисидаги ахборотни олиб, УБП қуидаги ишларни бажаради:

а) ТБПни «4-9» индекси кўринишида ишлар ўтказилишининг кечиктирилиши тўғрисида хабардор қилади, сабаби, НО шартли рақамини хабар қилади ва ишлар кечиктирилган муддатни келишади;

б) жойлашган жойи бўйича АИ-9 ЛАЗга ишларнинг кечиктирилганлиги тўғрисида хабар қилади (коммутация тармоғининг бошқа истеъмолчилари ва узелларига қайта хабар қилинмайди);

с) манфаатдор АПга ишларни бошлаш кечиктирилганлиги ва ишлар қайси муддатга кечиктирилганлигини хабар қилади;

д) маълумотларни УБП тезкор навбатчилик ҳолати журналига ёзиб қўяди;

е) ТБП билан келишилган муддатга мувофиқ ТСИ ўтказилишини назорат қилади, бунда агар ишлар белгиланган муддатдан кечикиб бошланган бўлса, алоқалар бекор туриб қолиш вақти ТСИ ўтказилиши тўғрисидаги бирламчи хабар беришга мувофиқ қайд қилинади.

10.4.3 УБПдан режага оид ва режадан ташқари ТСИ ўтказилишининг кечиктирилиши тўғрисидаги ахборотни олиб, ТБП қуидаги ишларни бажаради:

а) АИ-9 МБП ишлашининг кечиктирилиши тўғрисида хабар қилади;

б) манфаатдор УБПга «4-9» индекси кўринишидаги ахборотни, НО шартли рақамини ва ишлар қайси муддатга кечиктирилганлигини маълум қилади;

с) маълумотларни ТБП тезкор навбатчилик ҳолати журналига ёзиб қўяди.

10.4.4 ТБПдан режага оид ёки режадан ташқари ТСИ ўтказилишининг кечикирилиши тўғрисидаги ахборотни олиб, манфаатдор УБП қуидаги ишларни бажаради:

- а) жойлашган жойи бўйича АИ-9 ЛАЗга ишларнинг кечикирилганлиги тўғрисида хабар қиласди (коммутация тармоғининг бошқа истеъмолчилари ва узелларига қайта хабар қилинмайди);
- б) манфаатдор АПга ишларни бошлаш кечикирилганлиги ва ишлар қайси муддатга кечикирилганлиги тўғрисидаги ахборотни узатади;
- с) маълумотларни УБП тезкор навбатчилик ҳолати журналига ёзиб қўяди.

10.4.5 УБПдан ТСИ ўтказилишини бошлаш кечикирилиши тўғрисидаги ахборотни олиб, манфаатдор АП қуидаги ишларни бажаради:

- а) жойлашган жойи бўйича АИ-9 ЛАЗга ишларнинг кечикирилганлиги тўғрисида хабар қиласди (коммутация тармоғининг бошқа истеъмолчилари ва узелларига қайта хабар қилинмайди);
- б) маълумотлар сменали ходимлар журнали (ПС-1)га ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўйилади.

10.5 Режага оид ва режадан ташқари ТСИ тугатилишининг кечикирилиши

10.5.1 Режага оид ва режадан ташқари ТСИни ўз вақтида тугатиш имкони бўлмаган ҳолда, белгиланган муддатдан 15 min олдин АП (ишларнинг ўтказилиши учун жавобгар) қуидаги ишларни бажаради:

- а) УБПга ишларни тугатиш кечикирилганлиги тўғрисида, сабабини, НО белгиланишини хабар қиласди ва ишларни тугатиш муддатини келишади;
- б) жойлашган жойи бўйича АИ-9 ЛАЗга ишни тугатиш кечикирилганлиги тўғрисида хабар қиласди (агар у билан ўзаро ишласа);
- с) коммутация тармоғининг истеъмолчилари ва узелларига ишларни тугатиш кечикирилганлиги тўғрисида хабар қиласди (агар улар билан ўзаро ишласа). Хабар бериш Е иловага мувофиқ бажарилади;
- д) маълумотларни сменали ходимлар журнали (ПС-1)га ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди;
- е) УБП билан келишилган ишларни ўтказиш муддатига мувофиқ ТСИ ўтказилишини давом эттиради.

10.5.2 АПдан режага оид ва режадан ташқари ТСИ тугатилишининг кечикирилиши тўғрисидаги ахборотни олиб, УБП қуидаги ишларни бажаради:

- а) ТБПни «2-9» индекс кўринишида ишларни тугаллаш кечикирилганлиги тўғрисида хабардор қиласди, НО шартли рақамини, сабабини хабар қиласди ва ишларни тугатиш муддатини келишади;
- б) жойлашган жойи бўйича АИ-9 ЛАЗни ишларни тугатиш кечикирилганлиги ва ишларни тугатиш муддати тўғрисида хабардор қиласди;

с) манфаатдор АПга ишларни тугатиш кечикирилганлиги түғрисида, НО белгиланишини ва ишларни тугатиш муддатини хабар қиласы;

д) коммутация тармоғи истеъмолчилари ва узелларига ишларни тугатиш кечикирилганлиги ва ишларни тугатиш муддати түғрисида хабар қиласы. Хабар бериш Е иловага мувофиқ бажарилади;

е) маълумотларни УБП тезкор навбатчилик ҳолати журналига ёзиб қўяди;

ф) ишларни ўтказишнинг ТБП билан келишилган муддати ва шартларига мувофиқ ТСИ ўтказилишининг назоратини олиб боради;

г) ишларни ўтказиш натижасини 54-шакл бўйича тузилган «Режага оид ва режадан ташқари таъмирлаш-созлаш ишларининг ўтказилишини ҳисобга олиш қайдномаси»га ёзиб қўяди.

10.5.3 УБПдан режага оид ва режадан ташқари ТСИни тугатиш кечикирилганлиги ва уларни тугатиш муддати түғрисидаги ахборотни олиб, ТБП қуидаги ишларни бажаради:

а) ишлар тугатилишининг кечикирилиши ва муддати түғрисида АИ-9 МБПГа маълум қиласы;

б) манфаатдор УБПГа «2-9» индекси кўринишидаги ахборотни, НО шартли рақамини ва ишларни тугатиш муддатини узатади;

с) маълумотларни ТБП тезкор навбатчилик ҳолати журналига ёзиб қўяди.

10.5.4 ТБПдан режага оид ва режадан ташқари ТСИни тугатиш кечикирилиши түғрисидаги ахборотни олиб, манфаатдор УБП қуидаги ишларни бажаради:

а) АИ-9 ЛАЗга (жойлашган жойи бўйича) ишларни тугатишнинг кечикирилиши ва муддатларни хабар қиласы;

б) манфаатдор АПГа ишларни тугатишнинг кечикирилиши ва муддатлар түғрисида хабар қиласы;

с) истеъмолчилар (агар улар билан ўзаро ишласа) ишларни тугатишнинг кечикирилиши ва муддатлар түғрисида хабар қиласы. Хабар бериш Е иловага мувофиқ бажарилади;

д) маълумотларни УБП тезкор навбатчилик ҳолати журналига ёзиб қўяди.

10.5.5 УБПдан ТСИни тугатишнинг кечикирилиши түғрисидаги ахборотни олиб, манфаатдор АП қуидаги ишларни бажаради:

а) АИ-9 ЛАЗга (жойлашган жойи бўйича) ишларни тугатишнинг кечикирилиши ва муддатларни хабар қиласы;

б) истеъмолчилар (агар улар билан ўзаро ишласа) ишларни тугатишнинг кечикирилиши ва муддатлар түғрисида хабар қиласы. Хабар бериш Е иловага мувофиқ бажарилади;

с) маълумотларни сменали ходимлар журнали (ПС-1)га ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди.

10.6 Режага оид ва режадан ташқари ТСИнинг белгиланган вактдан илгари тугатилиши

Режага оид ва режадан ташқари ТСИ тугатилиши тўғрисида хабар бериш ушбу раҳбарий ҳужжатнинг 8-бўлимига мувофиқ амалга оширилади.

10.7 Режага оид ва режадан ташқари ТСИни бекор қилишда иш алгоритми

10.7.1 Режага оид ва режадан ташқари ТСИни бекор қилиш фақат бу ишларни тасдиқлаган ёки рухсат берган корхона рухсати билан амалга оширилади.

Режага оид ва режадан ташқари ТСИни бекор қилиш учун талабнома уларни ўтказишдан 3 кун олдин АП томонидан УБПга юборилади ва худди шу куни УБП талабномаларни РБМга юборади.

10.7.2 Режага оид ва режадан ташқари ТСИ улар ўтказиладиган кунда ҳам бекор қилиниши мумкин, аммо ТБП рухсати билан ва фақат қуидаги сабаблар бўйича бекор қилиниши мумкин:

- а) тадбирларнинг ўтказилиши;
- б) Вазирлик, РБМ ва «Ўзбектелеком» АК кўрсатмаси;
(Ўзгартирилган тахрир, 1-сон ўзгар.)
- с) режага оид ва режадан ташқари ТСИ ўтказилиши белгиланган НО шикастланиши.

10.7.3 Юқорида санаб ўтилган сабабларга кўра (10.7.2-банднинг с) саноғидан ташқари) ишлар ўтказилишини бекор қилиш учун талабномалар АПдан УБПга 6 соатдан кечиктирмасдан ва УБПдан ТБПга илгари режалаштирилган ишларни бошлашдан 4 h олдин келиб тушади.

ТСИ бекор қилиниши тўғрисидаги хабар манфаатдор УБП, АП ва истеъмолчиларга дарҳол етказилади.

10.7.4 Ўз зonasida режага оид ва режадан ташқари ТСИни бекор қилиш учун АП (ишларни ўтказиш учун жавобгар) қуидагиларни бажаради:

- а) УБПга ишларни ўтказиш бекор қилинганлиги тўғрисидаги ахборотни, НО белгиланишини, ишларни бекор қилиш вақти ва сабабини узатади;
- б) АИ-9 ЛАЗга жойлашган жойи бўйича (агар улар билан ўзаро ишласа) ишларнинг бекор қилинганлиги тўғрисида хабар қиласди;
- с) истеъмолчилар (агар улар билан ўзаро ишласа) ишларнинг бекор қилинганлиги тўғрисида хабар қиласди. Хабар бериш Е иловага мувофиқ бажарилади;
- д) маълумотларни сменали ходимлар журнали (ПС-1)га ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди.

10.7.5 АПдан ўз ҳудудида режага оид ва режадан ташқари ТСИ бекор қилиниши тўғрисидаги ахборотни олиб, УБП қуидаги ишларни бажаради:

- а) ТБПга «4-5» ёки «4-8» индекслари қўринишидаги ахборотни, НО шартли рақамини, ишларни бекор қилиш вақти ва сабабини узатади;
- б) жойлашган жойи бўйича АИ-9 ЛАЗни ишларнинг бекор қилинганилиги тўғрисида хабардор қиласди;
- с) манфаатдор АПга ишларнинг бекор қилинганилиги, НО белгиланишини, ишларни бекор қилиш вақти ва сабабини хабар қиласди;
- д) истеъмолчиларга (агар улар билан ўзаро ишласа) ишларнинг бекор қилинганилиги тўғрисида хабар қиласди. Хабар бериш Е иловага мувофиқ бажарилади;
- е) маълумотларни УБП тезкор навбатчилик ҳолати журналига ёзиб қўяди;
- ф) маълумотларни 54-шакл бўйича тузилган «Режага оид ва режадан ташқари таъмирлаш-созлаш ишларининг ўтказилишини ҳисобга олиш қайдномаси»га ёзиб қўяди.

10.7.6 УБПдан режага оид ва режадан ташқари ТСИ бекор қилинганилиги тўғрисидаги ахборотни олиб, ТБП қуидаги ишларни бажаради:

- а) АИ-9 МБПни ишларнинг бекор қилинганилиги тўғрисида хабардор қиласди;
- б) манфаатдор УБПга «4-5» ёки «4-8» индекслари қўринишидаги ахборотни, НО шартли рақамини, ишларни бекор қилиш вақти ва сабабини узатади;
- с) маълумотларни ТБП тезкор навбатчилик ҳолати журналига ёзиб қўяди;
- д) маълумотларни 54-шакл бўйича тузилган «Режага оид ва режадан ташқари таъмирлаш-созлаш ишларининг ўтказилишини ҳисобга олиш қайдномаси»га ёзиб қўяди.

10.7.7 ТБПдан ўз ҳудудида режага оид ва режадан ташқари ТСИ бекор қилиниши тўғрисидаги ахборотни олиб, манфаатдор УБП қуидаги ишларни бажаради:

- а) жойлашган жойи бўйича АИ-9 ЛАЗни ишларнинг бекор қилинганилиги тўғрисида хабардор қиласди;
- б) манфаатдор АПга ишларнинг бекор қилинганилиги, НО белгиланишини, ишларни бекор қилиш вақти ва сабабини хабар қиласди;
- с) истеъмолчиларга (агар улар билан ўзаро ишласа) ишларнинг бекор қилинганилиги тўғрисида хабар қиласди. Хабар бериш Е иловага мувофиқ бажарилади;
- д) маълумотларни УБП тезкор навбатчилик ҳолати журналига ёзиб қўяди;
- е) маълумотларни 54-шакл бўйича тузилган «Режага оид ва режадан ташқари таъмирлаш-созлаш ишларининг ўтказилишини ҳисобга олиш қайдномаси»га ёзиб қўяди.

10.7.8 УБПдан ўз ҳудудида режага оид ва режадан ташқари ТСИ бекор қилиниши тўғрисидаги ахборотни олиб, манфаатдор АП қуидаги ишларни бажаради:

а) жойлашган жойи бўйича АИ-9 ЛАЗни (агар у билан ўзаро ишласа) ишларнинг бекор қилинганилиги тўғрисида хабардор қиласди;

б) истеъмолчиларга (агар улар билан ўзаро ишласа) ишларнинг бекор қилинганилиги тўғрисида хабар қиласди. Хабар бериш Е иловага мувофиқ бажарилади;

с) маълумотларни сменали ходимлар журнали (ПС-1)га ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди.

10.8 Тезкор ишларни ўтказишда иш алгоритми

10.8.1 Станция ва линия-кабель алоқа иншоотларидағи аварияларнинг олдини олиш, РУТдаги ускуна элементларининг ишламай қолишлари ёки носозликларининг олдини олиш, алоқа кабелларига хизмат кўрсатиш (кабелнинг ювилиб кетилиши, тош тушиши, сел оқимлари ва б.), шунингдек НО нормадан оғганда уларнинг ҳолатини тиклаш бўйича ишлар авариявий ишлар ҳисобланади.

Бундай ишларни ўтказиш учун талабномалар ШХАТТБТ бўлинмалари томонидан шошилинч–«тезкор» тартибда кўриб чиқилади ва келишилади.

ТБП диспетчери аввал УБПдан «2» ёки «3» индекслари кўринишидаги НО ҳолати тўғрисидаги ахборот келиб тушган ҳолдагина талабномаларни қабул қиласди.

УБПдан «2» ёки «3» индекслари кўринишидаги НО ҳолатининг оғиши тўғрисидаги ахборот ТБПга режалаштириладиган тезкор ишларни бошлашдан камида 4 h олдин келиб тушиши керак.

10.8.2 Алоқаларни ёпган ҳолда тезкор ишларни ўтказиш вақти тўғрисидаги ахборот манфаатдор алоқа корхоналари, истеъмолчилар ва коммутация тармоғининг узелларига ШХАТТБТ ходимлари томонидан ишни бошлашдан 2 h олдин етказилади.

Тезкор ишларни узайтириш учун рухсат берилиши истисно ҳолларда ушбу талабнома бўйича бир мартадан кўп келишилмаслиги мумкин.

Тезкор ишларни ўтказиш учун трактларнинг ёпилганлиги туфайли алоқа каналларининг бекор туриб қолиш давомийлиги RH 45-190 га мувофиқ 20-сатрларда (2, 3, 4, 6-устунларда) ҳисобга олинади.

10.8.3 НО ҳолатини «Шикастланиш» ёки «Огоҳлантириш» сифатида аниқлаган АП қуидаги ишларни бажаради:

а) УБПга «шикастланиш» ёки «огоҳлантириш» кўринишидаги ахборотни, НО белгиланишини, НО ҳолати ўзгаришининг вақти ва сабабини узатади;

б) корхона раҳбарларига, ТТБ ходимларига тармоқдаги ҳолат тўғрисида хабар қиласди ва тезкор ишларни ўтказиш муддатлари ва ҳажмини келишади;

с) жавобгар шахслар, ишларни ўтказиш муддатлари ва шартларини кўрсатган ҳолда УБПга тезкор ишларни ўтказиш учун талабнома юборади;

д) маълумотларни сменали ходимлар журнали (ПС-1)га ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди;

е) УБПдан тезкор ишларни бажаришга рухсатни кутади ва уларни ўтказишга тайёргарлик кўради.

10.8.4 АПдан биринчирилган ҳудуддаги авариявий ҳолат тўғрисидаги ахборотни ва тезкор ишларни ўтказиш талабномасини олиб, УБП қуидаги ишларни бажаради:

а) ТБПга «2» ёки «3» индекслари кўринишидаги хабарни етказади, НО рақамини, НО ҳолати ўзгарганлиги сабабини хабар қилади;

б) корхоналар раҳбарларига тармоқдаги авариявий ҳолат тўғрисида хабар қилади ва тезкор ишларни ўтказиш муддатлари ва ҳажмини келишади;

с) АП талабномасини ўрганиб чиқади ва 10 min ичидаги ТБПга ишларни ўтказиш муддати, шартларини ва уларни бажариш учун жавобгар шахсларни кўрсатган ҳолда тезкор ишларни ўтказиш учун талабномани юборади;

д) маълумотларни УБП тезкор навбатчилик журналига ёзиб қўяди ва ТБПдан тезкор ишларни ўтказишга рухсат беришини кутади.

10.8.5 УБПдан тармоқдаги авариявий ҳолат ва ишларни ўтказиш муддатлари тўғрисидаги ахборотни олиб, ТБП қуидаги ишларни бажаради:

а) тармоқда юзага келган вазиятни таҳлил қилади, УБПдан келган талабномани ўрганиб чиқади ва бир соат ичидаги қабул қилинган қарор тўғрисида УБПга хабар қилади;

б) манфаатдор УБПга «2-1» индекси кўринишидаги ахборотни, НО рақамини, ишларни ўтказиш муддатлари ва сабабини, «01» индекси кўринишидаги буйруқни, ААГ рақамини ва унинг қачон киритилишини узатади;

с) Вазирлик, «Ўзбектелеком» АК дипетчерларига ва МХХ МАХ кураторига тармоқдаги авариявий ҳолат ва тезкор ишларни ўтказиш вақти тўғрисида хабар қилади;

(Ўзгартирилган таҳрир, 1-сон ўзгар.)

д) АИ-9 МБПни сабаблари ва ўтказиш муддатларини кўрсатган ҳолда тезкор ишларнинг ўтказилишидан хабардор қилади;

е) Ўз МТРКга ТВ ва ТЭ каналларида ўтказиладиган ишлар тўғрисида хабар қилади;

ф) тезкор ишлар жараёнини назорат қилади ва бошқаради (ўз ваколатлари доирасида);

г) маълумотларни ТБП тезкор навбатчилик журналига ёзиб қўяди ва УБПдан ишларни ўтказиш натижасини кутади.

10.8.6 ТБПдан тезкор ишларни ўтказишга рухсат олиб, УБП қуидаги ишларни бажаради:

а) талабнома берган АПга ишларни ўтказишга рухсат беради;

б) ААГ киритилиши учун «01» индекси кўринишидаги буйруқни (бунда унинг рақами, киритиш қачон бошланганлиги кўрсатилади) ва айрим трактлар (каналлар) учун кўшимча резервлашни ташкил қилиш буйруғини беради;

с) манфаатдор АПга тезкор ишларнинг ўтказилиши ва уларнинг муддатлари тўғрисидаги хабарни, НО белгиланишини, ААГ киритилиши (ААГ рақамини кўрсатиб) ва айрим трактлар (каналлар) учун қўшимча резервлашни ташкил қилиш буйруғини беради;

д) режалаштирилган ишлар тўғрисида АИ-9 МБПни (жойлашган жойи бўйича), ишларни тезкор ўтказиш муддатлари тўғрисида хабардор қиласди;

е) истеъмолчиларни (агар улар билан ўзаро ишласа) тезкор ишлар тўғрисида хабардор қиласди. Хабар бериш Е иловага мувофиқ бажарилади;

ф) ишларни ўтказиши бошлашдан 15 min олдин ТБПга «2-1» индекс кўринишида белгиланган муддатларда уни ўтказишига тайёрги тўғрисидаги хабарни, вақт ва НО белгиланишини узатади;

г) тезкор ишлар жараёнини назорат қиласди ва бошқаради (ўз ваколатлари доирасида);

х) ТБПга НО тикланганлиги тўғрисида ва «шикастланиш» ёки «огоҳлантириш» сабаби тўғрисидаги батафсил ахборотни маълум қиласди;

и) маълумотларни УБП тезкор навбатчилик ҳолати журналига ёзиб қўяди ва АПдан ишларни ўтказиш натижасини кутади.

10.8.7 ТБПдан тармоқда тезкор ишларнинг ўтказилиши тўғрисидаги ахборотни ва ишлар режалаштирилган муддатларни олиб, манфаатдор УБП қўйидаги ишларни бажаради:

а) манфаатдор АПга тезкор ишларнинг ўтказилиши тўғрисидаги хабарни ва уларнинг муддатларини, НО белгиланишини, ишларнинг ўтказилиши тўғрисидаги хабарни, ААГни киритиш буйруғини (ААГ рақамини кўрсатган ҳолда) беради;

б) режалаштирилган иш тўғрисида жойлашган жойи бўйича АИ-9 ЛАЗга тезкор ишларнинг ўтказилиши тўғрисида хабар беради;

с) истеъмолчиларни (агар улар билан ўзаро ишласа) тезкор ишлар тўғрисида хабардор қиласди. Хабар бериш Е иловага мувофиқ бажарилади;

д) маълумотларни УБП тезкор навбатчилик ҳолати журналига ёзиб қўяди.

10.8.8 Тезкор ишларни ўтказиш учун талабномани бериб, УБПдан рухсат олган АП қўйидаги ишларни бажаради:

а) ахборотни эксплуатация қилувчи корхона (ТТБ ёки АПГ) раҳбарига етказади;

б) ТТБ ёки АПГ ходимларига:

– узатиш линиясида «шикастланиш» ёки «огоҳлантириш» бўлса, линияга бориш кўрсатмасини беради, бунда ишлар участкаси ва ишлар жойигача бўлган масофа кўрсатилади;

– агар станция ускунасида «шикастланиш» ёки «огоҳлантириш» бўлса, станцияга бориш кўрсатмасини беради;

с) жойлашган жойи бўйича АИ-9 ЛАЗни (агар у билан ўзаро ишласа) тезкор ишларни ўтказиш муддатлари тўғрисида хабардор қиласди;

d) истеъмолчиларни (агар улар билан ўзаро ишласа) тезкор ишларнинг ўтказилиши тўғрисида хабардор қиласди. Хабар бериш Е иловага мувофиқ бажарилади;

e) тезкор ишларни бажаришни бошлишдан 15 min олдин УБПга ишларни ўтказишга тайёрлиги тўғрисидаги хабарни, НО белгиланишини ва вақтини узатади;

f) УБП томонидан белгиланган муддатларда ишларни бажаришга киришади;

g) агар «шикастланиш» ёки «огоҳлантириш» АП тезкор-техник назоратни ва бошқарувни амалга оширадиган зонада юз берган бўлса, тезкор ишлар жараёнини назорат қиласди ва бошқаради (ўз ваколатлари доирасида);

h) УБПга НО тикланганлиги тўғрисида ва «шиакстланиш» ёки «огоҳлантириш» сабаби тўғрисидаги батафсил ахборотни маълум қиласди;

10.8.9 УБПдан тармоқда тезкор ишларнинг ўтказилиши тўғрисидаги ахборотни, НО белгиланишини, ААГни киритиш, айрим трактлар (каналлар) учун қўшимча резервлашни ташкил қилиш буйруғини олиб, қуидаги ишларни бажаради:

a) жойлашган жойи бўйича АИ-9 ЛАЗни (агар у билан ўзаро ишласа) тезкор ишларни ўтказиш ва уларни ўтказиш муддатлари тўғрисида хабардор қиласди;

b) ААГни ташкил қилиш ва айрим трактлар (каналлар) учун қўшимча резервлашга киришади;

c) истеъмолчиларни (агар улар билан ўзаро ишласа) тезкор ишларнинг ўтказилиши тўғрисида хабардор қиласди. Хабар бериш Е иловага мувофиқ бажарилади;

d) маълумотларни сменали ходимлар журнали (ПС-1)га ёки «Аппаратхона журнали»га ёзиб қўяди.

10.9 Режага оид ва режадан ташқари ТСИни ўтказиш учун «тақиқлаш» буйруғи олинганда иш алгоритми

Вазирлик ва АИ-9 МБП зарур ҳолларда барча ёки айрим алоқа йўналишларига режага оид ва режадан ташқари ТСИ ўтказилиши учун «тақиқлаш»ни киритади ва муддатлари, вақти ҳамда йўналишини кўрсатган ҳолда ТБПда бажариш учун буйруқ беради:

(Ўзгартирилган таҳрир, 1-сон ўзгар.)

a) Вазирлик ёки АИ-9 МБПдан «тақиқлаш» буйруғини олгандан кейин ТБП олинган ахборотни ТБП тезкор навбатчилик ҳолати журналига ёзиб олади ва муддати, вақти ҳамда йўналишини кўрсатиб тармоққа «5» индекси кўринишидаги буйруқни беради;

(Ўзгартирилган таҳрир, 1-сон ўзгар.)

b) ТБПдан «тақиқлаш» буйруғини олиб, УБП олинган ахборотни УБП тезкор навбатчилик ҳолати журналига ёзиб қўяди ва муддатлари ҳамда йўналишини кўрсатган ҳолда тармоққа «Режага оид ва режадан ташқари ишлар ўтказилишини тақиқлаш» кўринишидаги буйруқни беради;

с) УБПдан «Режага оид ва режадан ташқари ишлар ўтказилишини тақиқлаш» буйргини олиб, АП олинган ахборотни сменали ходимлар журнали (ПС-1)га ёзиб олади ва буйруқни бажариш учун қабул қиласди;

д) «Режага оид ва режадан ташқари ишлар ўтказилишини тақиқлаш»ни олиш учун буйруқлар алоқа корхоналаригача худди шу тартибда етказилади.

11 Истеъмолчилар билан ўзаро ишлагандага ШХАТТБТ бўлинмаларининг иш алгоритми

11.1 Трактлар ва каналларнинг истеъмолчиларга тақдим этилиши амалдаги қоидалар («Ўзбектелеком» АК операторининг тармоғидаги трактлар ва каналлардан ижарага олиб фойдаланиш учун шартномалар ва сифатли алоқани таъминлаш масаласи бўйича РБМ ҳамда истеъмолчи ўртасидаги ўзаро ишлаш тартиби тўғрисидаги келишувлар)га мувофиқ бажарилади.

11.2 АИ-9 учун трактлар ва каналларнинг берилиши ЎзР МХХ бўлинмаларига ижарага берилган алоқа трактлари ва каналларига техник хизмат кўрсатиш тартибига мувофиқ бажарилади.

11.3 АП, УБП махсус истеъмолчиларнинг техник (навбатчи) ходимлари ва ТВ ҳамда РЭ каналларидан фойдаланувчи истеъмолчи билан тезкор ўзаро ишлаши учун бевосита хизматга оид алоқалар ташкил қилиниши керак. Бошқа истеъмолчилар билан ўзаро ишлаш шаҳар телефон тармоғи орқали амалга оширилади.

11.4 Алоқаларни ёпган ҳолда режага оид ва режадан ташқари ТСИ ўтказилиш вақти тўғрисидаги маълумотлар RH-45-232 (7.4, 7.5)да келтирилган телекоммуникация транспорт тармоғида ТСИни режалаштириш ва ташкил қилиш тартибига мувофиқ ишларни бошлишдан икки сутка олдин истеъмолчиларга етказилади. Истеъмолчилар ўзларининг алоқалари тўғрисида билишлари ва бунга олдиндан тайёргарлик кўришлари керак. Истеъмолчиларга хабар бериш Е иловага мувофиқ бажарилади.

Шаклни тўлдириш бўйича маълумотлар РБМ тармоқ ресурсларининг асосий қайдномасидан ва «Юкламани аниқлаш» дастуридан олинади.

11.5 Агар АП режага оид ёки режадан ташқари ишларни белгиланган муддатларда тугатган бўлса, истеъмолчилар ўз трактларини ва ТЧ/64 kbit/s каналларини қайта хабар бермасдан мустақил равишда эксплуатацияга киритадилар. Агар ишлар муддатидан 30 min олдин бажарилса, истеъмолчиларга қайта хабар берилмайди ва алоқаларнинг бекор туриб қолиш вақти ТСИ ўтказилиши тўғрисидаги бирламчи берилган хабарга мувофиқ қайд қилинади.

11.6 Трактлар ва каналларнинг ишончли ишлашини таъминлаш учун ҳамда истеъмолчилардан келган талабномалар асосида, тармоқ қурилишининг имкониятларини ҳисобга олган ҳолда РБМ ААГни тузади.

11.7 Алоқа линияси, линия ёки тармоқ трактидаги аварияда, шунингдек станция ва магистралда ТСИ ўтказилаётганда АП техник ходимлари

УБПдан буйруқни кутмасдан, истеъмолчиларнинг ТЧ/64 kbit/s каналлари учун ААГ киритилишига киришади.

11.8 РУТда ташкил қилинган истеъмолчилар трактлари MSP ва SNC-Р автоматик резервлаш схемалари, шунингдек резервлашнинг MS-SPRing ҳалқали схемаси бўйича тикланиши керак.

11.9 АП истеъмолчилар трактларининг ишламай қолиши, тикланиши, резерв трассаларга автоматик қайта уланиши тўғрисидаги ахборотни ийғади ва УБПга етказади.

11.10 Истеъмолчиларни базасида уларнинг алоқалари ташкил қилинган НО «аварияси» тўғрисида хабардор қилиш алоқаларнинг йўқолганлиги ёки ТЧ/64 kbit/s каналларини текшириш учун топшириш тўғрисидаги талабномалар асосида бажарилади.

Алоқаларнинг йўқолганлиги тўғрисидаги талабномаларни қабул қилиш ва трактлар ёки ТЧ/64 kbit/s каналларни тузатишга топширишни (агар улар белгиланган нормаларга мос келмаса) истеъмолчи УБП ёки АП орқали амалга оширади.

Талабномаларни қабул қилиш ва истеъмолчиларга хабар бериш масаласи бўйича мажбуриятларни УБП ва АП ўртасида тақсимлаш жойларда келишилади ва зарур бўлганда алоҳида ички хужжат билан тасдиқланади.

11.11 Трактлар ёки ТЧ/64 kbit/s каналларни тузатиш учун топширганда истеъмолчи тракт ёки каналнинг белгиланишини (алоқа рақамини, ID ёки NP рақамини), алоқа ишлаши тўхтаган вақтни, ўзининг фамилияси ёки шахсий рақамини хабар қиласи.

11.12 Истеъмолчидан талабномани қабул қилиб олиб, УБП ёки АП олинган маълумотларни техник ҳужжатларга ёзиб олади, истеъмолчига талабнома қабул қилинганлигини тасдиқлайди ва ўзининг фамилияси ёки шахсий рақамини хабар қиласи.

11.13 Агар истеъмолчининг талабномаси АПга келиб тушган бўлса, АП техник ходимлари ААГни киритишга киришади, истеъмолчига ТЧ/64 kbit/s каналнинг алмаштирилганлиги тўғрисида хабар қиласи ва УБПга маълум қиласи. ААГда кўзда тутилган ТЧ/64 kbit/s каналларнинг ўз вақтида алмаштирилиши ва улар тикланганидан кейин ўз вақтида асосий трассаларга қайта уланиши учун жавобгарлик АП техник ходимлари зиммасига юкланди.

11.14 Агар истеъмолчининг талабномаси УБПга келиб тушган бўлса, ТЧ/64 kbit/s канални тузатиш буйруғи АПга узатилади, бунда УБП ААГ киритилишини назорат қиласи.

11.15 Агар 5-7 min ичida телекоммуникация тармоғидаги НО аварияси тўғрисидаги ахборот келмаган бўлса:

- УБП истеъмолчи томонидан топширилган тракт ёки ТЧ/64 kbit/s канални таъмирлаш учун АПга буйруқ беради ва унинг тикланиши ҳамда бекор туриб қолиш сабаби тўғрисидаги маълумотни кутади;

- АП истеъмолчи томонидан топширилган тракт ёки ТЧ/64 kbit/s канални таъмирлашга киришади ва УБПга тикланиш ҳам бекор туриб қолиш сабаби тўғрисида хабар беради.

11.16 АП техник ходимларига тракт ёки ТЧ/64 kbit/s канални таъмирлашга топшириб, агар бекор туриб қолиш 30 мин дан кўп давом этаётган бўлса, УБП алоқаларнинг тикланмаётганлиги сабабини сўрайди.

11.17 Тракт ёки ТЧ/64 kbit/s каналда шикастланиш бартараф этилганидан кейин АП истеъмолчига (агар у билан ўзаро ишласа) ёки УБПга асосий тракт ёки ТЧ/64 kbit/s каналнинг тикланиш вақтини, ўзининг фамилиясини ёки шахсий рақамини хабар қиласди, техник ҳужжатларга тегишли ёзувни ёзиб қўяди. УБП истеъмолчига АПдан олинган маълумотларни, ўзининг фамилиясини хабар қиласди ва техник ҳужжатларга тегишли ёзувни ёзиб қўяди.

11.18 НОда авария бартарф этилганлиги тўғрисидаги ахборотни олганидан кейин УБП истеъмолчига ТЧ/64 kbit/s канални ишлашга топширади (агар у билан ўзаро ишласа) ёки АПга ушбу ТЧ/64 kbit/s канал шакллантирилган НО тикланганлиги тўғрисида хабар қиласди. Бундай ахборотни олиб, АП ТЧ/64 kbit/s канални истеъмолчига ишлаш учун топширади.

11.19 Трактлар ва ТЧ/64 kbit/s каналларни резерв трассалардан асосий трассаларга қайта улаш истеъмолчи билан келишилмайди (махсус истеъмолчилардан ташқари). Истеъмолчилар (махсус истеъмолчилардан ташқари) асосий трассалар бўйича уларнинг трактлари ва ТЧ/64 kbit/s каналларнинг тикланганлиги тўғрисида хабардор қилинмайди.

11.20 Авария жойи ва трактлар ёки ТЧ/64 kbit/s каналларнинг бекор туриб қолиш сабаблари сўров бўйича фақат махсус истеъмолчиларга хабар қилинади. Махсус истеъмолчидан сўров келганда УБП тармоқдаги авария тўғрисида илгари олинган ахборот асосида ТБП орқали авария юз берган жойни ва бекор туриб қолиш сабабини аниқлаштиради (агар авария бошқа УБП назорат қиласиган участкасида юз берган бўлса).

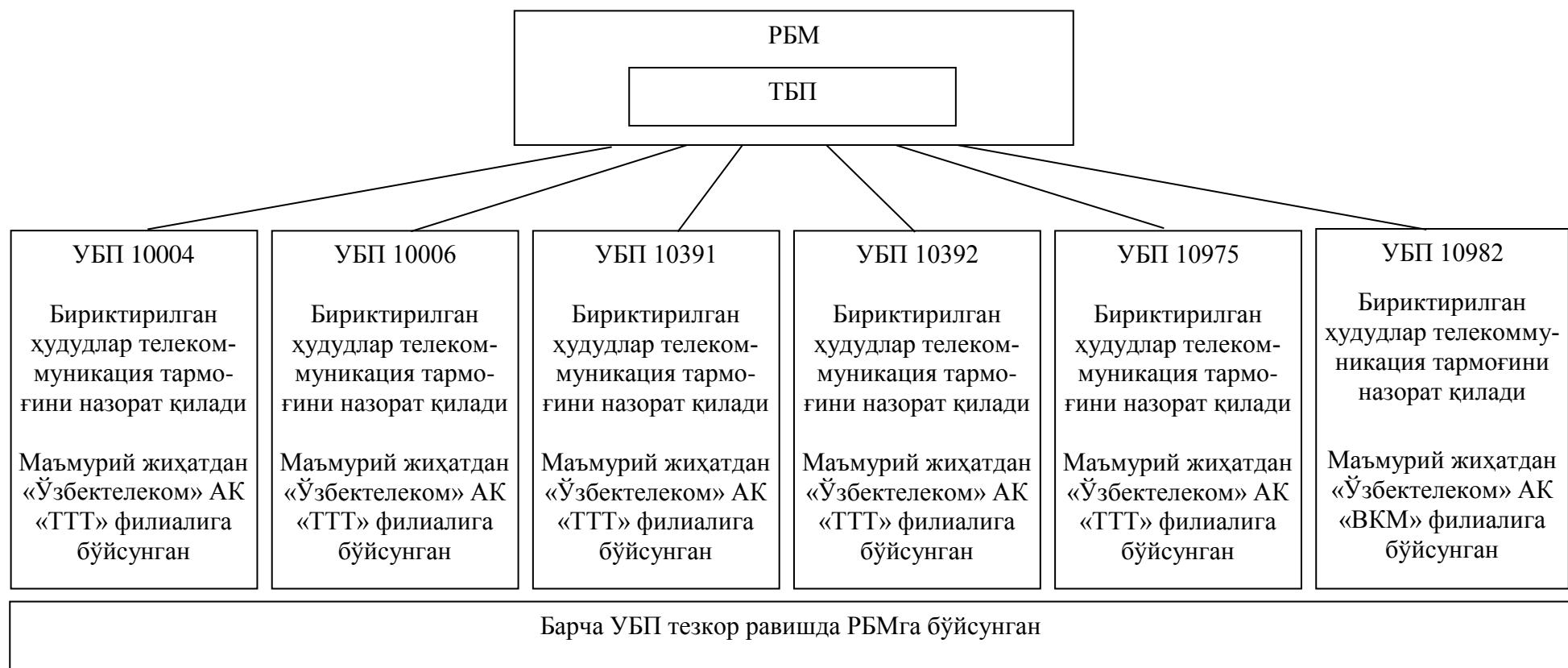
11.21 Истеъмолчиларга уларнинг трактлари ва ТЧ/64 kbit/s каналларнинг ҳолати тўғрисида хабар беришда УБП ШХАТТБТ тармоқ ресурсларини ҳисобга олиш технологик ҳужжатларидан фойдаланади:

- 5.1_ул_лт-шакл бўйича «Узатиш линиялари ва линия трактларининг назорат қилинадиган объектларини рақамлаш қайдномаси»;
- 5.1-шакл бўйича «Тармоқ трактларининг назорат қилинадиган объектларини рақамлаш қайдномаси»;
- 5.3-шакл бўйича «Узатиш тизимларини юклаш қайдномаси» ва бошқалар.

11.22 АП чиқиш каналлари учун техник ҳужжатлар бўйича истеъмолчилар каналларининг ҳолати тўғрисида уларга хабар беради.

А илова
(мажбурий)

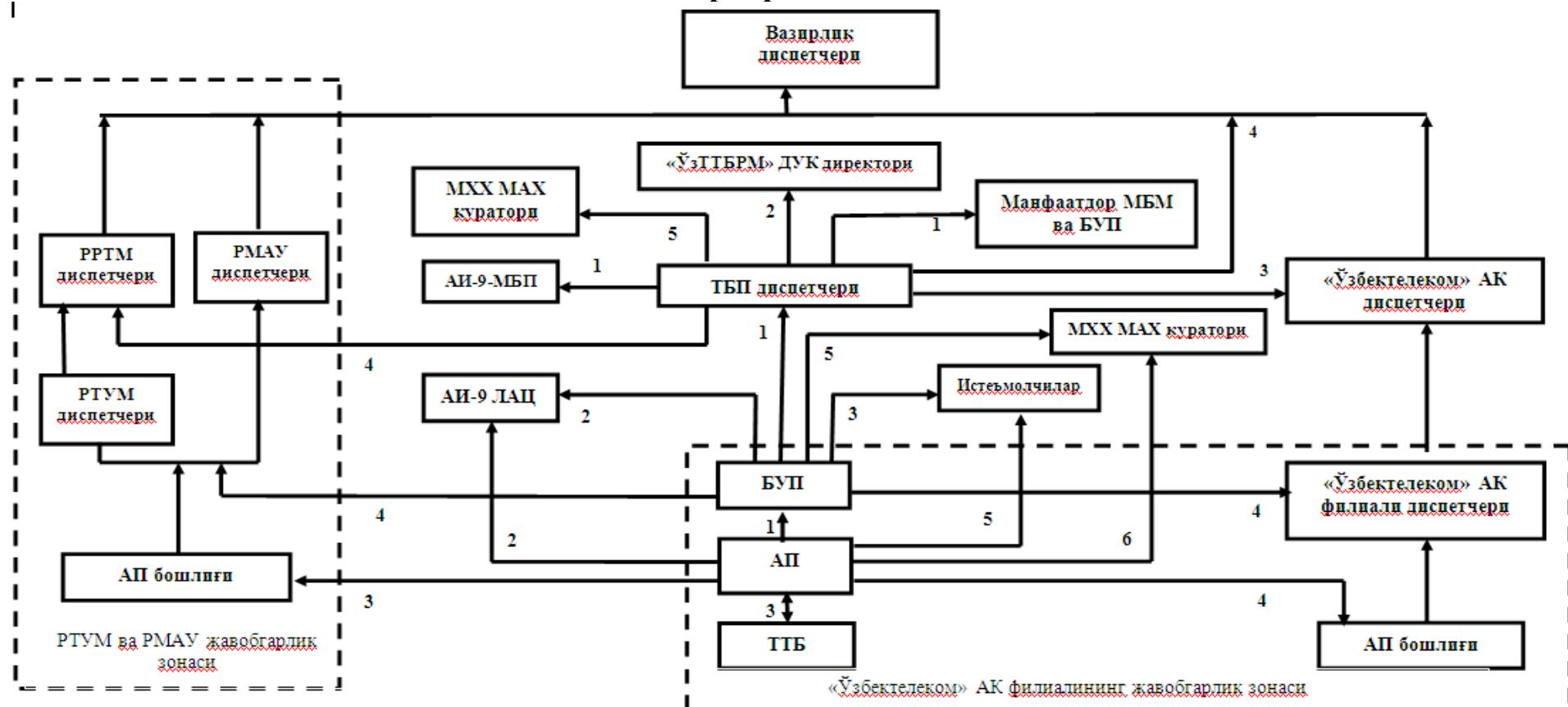
**«Ўзбектелеком» АҚ телекоммуникация тармоғини
тезкор-техник бошқариш тизими**

**В илова
(мажбурий)**

ТАСДИҚЛАЙМАН
«Ўзбектелеком» АК
филиали директори

**«Ўзбектелеком» АК филиалининг телекоммуникация тармоғидаги аварияларда
хабар бериш схемаси**

(Ўзгартирилган таҳрир, 1-сон ўзгар.)

С илова
(мажбурий)

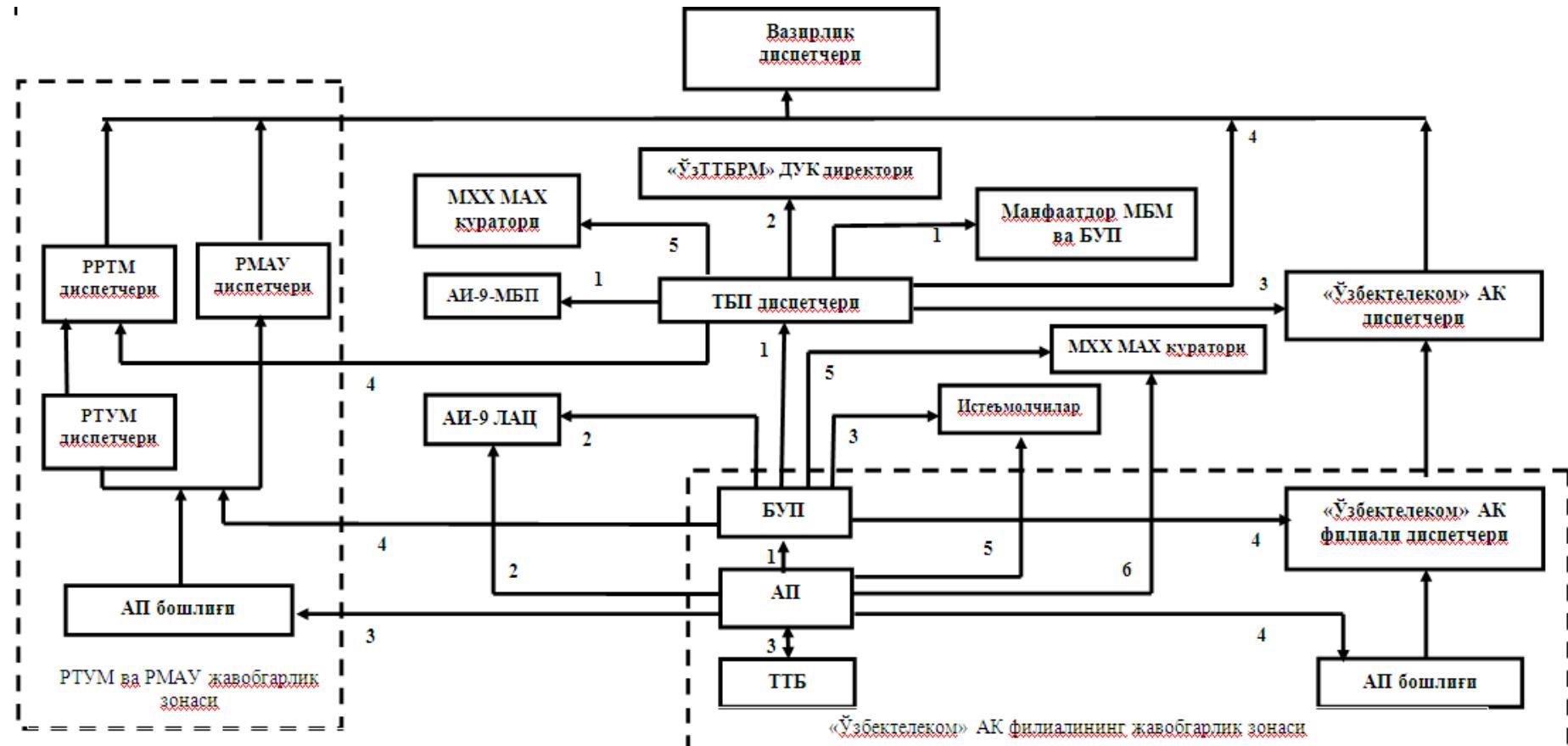
Назорат қилинадиган объектлар ҳолати индексларининг рўйхати

НО ҳолати индекси, ахборот ёки буйруқ	НО ҳолати индексларининг маънолари
1	«Авария» тўғрисида маълум қилиш ва хабар бериш
2	«Шикастланиш» тўғрисида маълум қилиш ва хабар бериш
3	«Огоҳлантириш» тўғрисида маълум қилиш ва хабар бериш
4	«Норма» тўғрисида маълум қилиш ва хабар бериш
5	«Режага оид ва режадан ташқари ишлар ўтказилишини тақиқлаш» буйруғи
6	«Табиий офат» туфайли «Авария» тўғрисида маълум қилиш ва хабар бериш
7	«Табиий офат» туфайли «Авария» бартараф этилганлиги тўғрисида маълум қилиш ва хабар бериш
8	«Сизнинг участкангизда шикастланиш» тўғрисида хабар бериш
01	ААГни киритиш учун буйруқ
2-1	Тезкор (авариявий) ишлар тўғрисида маълум қилиш ва хабар бериш
2-5	Режага оид ТСИ тўғрисида маълум қилиш ва хабар бериш
2-8	РТСИ тўғрисида маълум қилиш ва хабар бериш
2-9	Режага оид ва режадан ташқари ТСИ тугатилишининг кечикиши
4-0	Алоқа линияси вақтинча вариант бўйича тиклаш
4-1	Трактлар SNC-P автоматик резервлаш схемаси бўйича тикланганлиги тўғрисида маълум қилиш
4-2	Трактлар MSP, MS-SPRing автоматик резервлаш схемаси бўйича тикланганлиги тўғрисида маълум қилиш
4-3	Оптимал маршрутни танлаш йўли билан ТВ каналларининг тикланганлиги тўғрисида маълум қилиш (Авто-танлов) (Янги таҳрир, 1-сон ўзгар.)
4-5	Режага оид профилактика ўлчашларини бекор қилиш
4-4	ЕСЙ бўйича алмаштириш орқали тиклаш
4-6	Оператор командаси бўйича трактларнинг тикланганлиги тўғрисида маълум қилиш (WS ёки LT ёрдамида мажбуран)
4-7	(Янги таҳрир, 1-сон ўзгар.)
4-7	ТЧ/64 kbit/s каналлар учун ААГ киритилиши тўғрисида маълум қилиш
4-8	Режадан ташқари профилактика ишларини бекор қилиш
4-9	Режага оид ва режадан ташқари ТСИни бошлашнинг кечиктирилиши
9-5	Режали ТСИни кўчириш (Кўшимча киритилган, 1-сон ўзгар.)
9-8	Режадан ташқари ТСИни кўчириш (Кўшимча киритилган, 1-сон ўзгар.)

Д илова
(тавсия этиладиган)

ТАСДИҚЛАЙМАН
«ЎзТТРБМ» ДУК директори

**Ўзбекистон телекоммуникация тармоқларидағи
аварияларда хабар бериш схемаси**

(Ўзгаририлган таҳрир, 1-сон ўзгар.)

Е илова
(мажбурий)

**«Ўзбектелеком» АҚ тармоғида ТСИ ўтказилганда алоқаларнинг ёпи-
 ланлиги түғрисида истеъмолчига хабар бериш шакли**

 Кимга:

Кимдан:

Хатнинг чиқ. рақ.

«Ўзбектелеком» АҚ тармоғида ТСИ ўтказилганда
 алоқаларнинг ёпилиши түғрисида хабар бериш

№	Сана/ вақт	Қуидагиларни қўрсатган ҳолда йўқоладиган алоқаларнинг белги- ланиши:		Ишга туширилган алоқаларнинг йўналиши
		ID рақам	NP рақам	
1	2	3	4	5

Хабар юборилган сана

Бажарувчи:

Библиография

- [1] Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2007 йил 20 февралдаги ПҚ-589 сон қарори билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси телекоммуникация ресурслари ва тармоқларини бошқариш тизими тўғрисидаги низом (1-илова)
- [2] Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2007 йил 20 февралдаги ПҚ-589 сон қарори билан тасдиқланган Ўзбекистон телекоммуникациялар тармоқларини бошқариш Республика маркази тўғрисидаги низом (2-илова)
- [3] Халқаро йўналишларда электр алоқа тармоқларини тезкор-техник бошқариш миллий тизимларининг ўзаро ишлаш тартибини белгиловчи ҳужжатлар рўйхати. АМХ алоқа маъмуриятлари бошлиқлари кенгашининг 2001 йил 22 мартағи 25/1-сон қарори билан тасдиқланган, Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентлигининг 2003 йил 6 мартағи 58-сон буйруғи билан қабул қилинган

Асосий сўзлар: технологик жараён, алгоритм, телекоммуникация транспорт тармоғи, назорат қилинадиган объект

«UNICON.UZ» ДУК
директор ўринбосари

Ж.Максудов

Алоқа ва ахборотлаштириш
илмий-тадқиқот департаменти
бошлиғи

А.Мирхабибов

Телекоммуникация технология-
лари ва хизматлари илмий-
тадқиқот бўлими 2-тоифали
муҳандиси

М.Мирсадыков

Норма назорати

М.Комилова

КЕЛИШИЛГАН

Ўзбекистон Республикаси алоқа,
ахборотлаштириш ва телекомму-
никация технологиялари давлат
қўмитаси Телекоммуникация тех-
нологиялари ва хизматлари бўли-
ми бошлиғи

З.Зияев
2013 йил 5 мартдаги
09-8/1069-сон хати

КЕЛИШИЛГАН

«Ўзбектелеком» АҚ
Бош директорининг
биринчи ўринбосари

К.Юлдашев
2012 йил 27 декабрдаги
27-02-38/5670-сон хати

КЕЛИШИЛГАН

«Ўзбекистон телекоммуникация
тармоқларини бошқариш
республика маркази» ДУК
директори

У.Тухтаев
2013 йил 28 февралдаги
09-08-02/33-635-сон хати